

PROGRAM DLA STUDIÓW II STOPNIA

ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego

-----
nazwa kierunku studiów

profil: ogólnoakademicki

obowiązuje od roku akademickiego:

2019/2020

Ustalony uchwałą nr 108/2019 Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 26 września 2019 r. § 1 pkt. 25

KLASYFIKACJA ISCED		0712
I – INFORMACJE OGÓLNE		
1	Jednostka realizująca studia	Uniwersytet Szczeciński
2	Nazwa kierunku studiów	ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego
3	Poziom studiów	studia II stopnia
4	Profil studiów	ogólnoakademicki
5	Forma studiów (podać wszystkie formy)	stacjonarne
6	Przyporządkowanie kierunku do dyscypliny lub dyscyplin, do których odnoszą się efekty uczenia się ze wskazaniem dyscypliny wiodącej, w ramach której będzie uzyskiwana ponad połowa efektów uczenia się (w przypadku wskazania więcej niż jednej)	Dyscyplina/y: nauki biologiczne, Dyscyplina wiodąca: nauki biologiczne
7	Dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednej dyscypliny określenie dla każdej z tych dyscyplin procentowego udziału liczby punktów ECTS w łącznej liczbie punktów ECTS dla programu studiów	
8	Liczba semestrów	studia stacjonarne - 3
9	Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów	90
10	Wymogi związane z ukończeniem studiów (praca dyplomowa/ egzamin dyplomowy)	Wymogiem ukończenia studiów jest uzyskanie zaliczenia ze wszystkich przedmiotów objętych planem i programem studiów, złożenie pracy dyplomowej oraz zdanie egzaminu dyplomowego
11	Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	mgr inż.

II - EFEKTY UCZENIA SIĘ

1a Tabela kierunkowych efektów uczenia się z odniesieniami do charakterystyk drugiego stopnia PRK

Nazwa kierunku studiów	ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego	
Dyscyplina/ y do której/ ych został przyporządkowany kierunek studiów	nauki biologiczne	
Dyscyplina wiodąca, w ramach której będzie uzyskiwana ponad połowa efektów uczenia się	nauki biologiczne	
Poziom kształcenia	studia drugiego stopnia	
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	
Symbol efektów uczenia się	Opis zakładanych efektów uczenia się Absolwent studiów drugiego stopnia	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK poziom 7*
WIEDZA		
K_W01	zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane fakty, zjawiska i procesy zachodzące naturalnie w środowisku przyrodniczym lub powstałe w wyniku antropopresji	P7S_WG
K_W02	zna i rozumie zaawansowane metody badań zjawisk i procesów przyrodniczych oraz teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi	P7S_WG
K_W03	posiada zaawansowaną wiedzę ogólną o biosferze z zakresu biologii, chemii, biotechnologii i biomatematyki, na poziomie pozwalającym na zrozumienie procesów zachodzących w środowisku przyrodniczym	P7S_WG
K_W04	ma pogłębioną wiedzę z ekologii, ochrony i odnowy środowiska, inżynierii środowiska i ochrony przyrody. Charakteryzuje sposoby oceny zasobów przyrodniczych oraz wpływ działalności człowieka na przyrodę	P7S_WG
K_W05	rozumie fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji i wskazuje sposoby zachowania bioróżnorodności na różnych poziomach	P7S_WK
K_W06	zna i rozumie trendy rozwojowe i najważniejsze osiągnięcia naukowe z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego, dyskutowane w piśmiennictwie	P7S_WG
K_W07	zna i rozumie uwarunkowania ekonomiczne, prawne, etyczne i inne pozatechniczne działalności inżynierskiej z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego	P7S_WK
K_W08	zna i rozumie najważniejsze pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego, zwłaszcza w odniesieniu do przygotowania i pisania pracy naukowej	P7S_WK
K_W09	zna i rozumie podstawowe procesy zachodzące w cyklu życia urządzeń, obiektów i systemów technicznych, stosowanych w ochronie i inżynierii środowiska przyrodniczego	P7S_WG-inż
K_W10	zna metody, techniki i narzędzia stosowane w rekultywacji terenów zdegradowanych. Formuluje zasady planowania przestrzennego, objaśnia wpływ planowanej inwestycji na strukturę krajobrazu	P7S_WG
K_W11	zna i rozumie zasady tworzenia i rozwoju indywidualnej przedsiębiorczości, w tym zarządzania jakością i prowadzenia działalności gospodarczej, w odniesieniu do ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego	P7S_WK, P7S_WK-inż
K_W12	zna zasady przygotowania i realizacji projektów naukowych i aplikacyjnych w zakresie ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego, wskazuje sposoby upowszechniania i komercjalizacji wyników	P7S_WK
UMIĘJĘTNOŚCI		

K_U01	potrafi wyszukiwać i w sposób krytyczny selekcjonować, analizować i twórczo interpretować informacje pochodzące z różnych źródeł, zwłaszcza elektronicznych, w celu doboru i zastosowania właściwych metod i narzędzi do formułowania i rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego	P7S_UW
K_U02	potrafi przygotować i zaprezentować wystąpienie ustne, wykorzystując dostępne środki audiowizualne, a także prowadzić debatę i dyskutować na tematy specjalistyczne, związane z ochroną i inżynierią środowiska przyrodniczego, ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców	P7S_UK
K_U03	potrafi samodzielnie formułować proste problemy badawcze z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego oraz formułować i testować związane z nimi hipotezy	P7S_UW
K_U04	potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią pozwalającą na biegłe korzystanie z literatury naukowej z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego	P7S_UK
K_U05	potrafi kierować pracą zespołu i współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych oraz kreatywnie organizować pracę w grupie, przyjmując w niej rolę lidera	P7S_UO
K_U06	potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się zagadnień dotyczących ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego, planując swój dalszy rozwój naukowy i ścieżkę zawodową oraz ukierunkowywać innych w tym zakresie	P7S_UU
K_U07	potrafi dobrać i przystosować istniejące metody i narzędzia do oceny stanu i zagrożeń środowiska przyrodniczego lub opracować nowe w celu innowacyjnego wykonania zadania w nieprzewidywalnych warunkach. Samodzielnie planuje i przeprowadza eksperymenty. Potrafi przeanalizować uzyskane wyniki i sformułować prawidłowe wnioski	P7S_UW, P7S_UW-inż
K_U08	potrafi zaprojektować i wykonać proste urządzenie, obiekt, system lub proces, typowe dla ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego. Przy formułowaniu i stosowaniu specyfikacji zadań inżynierskich korzysta z właściwych metod, technik i narzędzi oraz dostrzega ich aspekty systemowe i pozatechniczne, w tym etyczne	P7S_UW-inż
K_U09	potrafi wykonać dokumentację przyrodniczą i inne opracowania związane z ochroną przyrody, wstępnie szacując koszty zaplanowanych działań. Potrafi przewidzieć ekonomiczne, środowiskowe i społeczne konsekwencje działań i rozwiązań technicznych z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego oraz dokonać krytycznej analizy i oceny ich funkcjonowania	P7S_UW-inż
K_U10	potrafi, w oparciu o poznane prawa i metody, w tym metody statystyczne i symulacje komputerowe, analizować i rozwiązywać problemy z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego	P7S_UW, P7S_UW-inż
K_U11	potrafi planować i przeprowadzać obserwacje i pomiary oraz korzystać z kluczy, atlasów, leksykonów do identyfikacji gatunków i zbiorowisk roślinnych w celu formułowania hipotez związanych z prostymi problemami badawczymi	P7S_UW
K_U12	posiada umiejętność planowania, przygotowania i napisania pracy badawczej z zakresu problematyki ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego oraz krótkich doniesień naukowych na podstawie własnych badań	P7S_UW
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01	jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego	P7S_KK
K_K02	jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy i ciągłego dokształcania się z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego w rozwiązywaniu problemów badawczych i praktycznych, a także do zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	P7S_KK
K_K03	jest gotów do inspirowania i organizowania działalności z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego na rzecz środowiska społecznego	P7S_KO

K_K04	jest gotów do inicjowania działań związanych z ochroną i inżynierią środowiska przyrodniczego na rzecz interesu publicznego. Ma świadomość ponoszenia odpowiedzialności za kształtowanie i stan środowiska naturalnego	P7S_KO
K_K05	jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	P7S_KO
K_K06	jest gotów do rozwijania dorobku zawodu związanego z ochroną i inżynierią środowiska przyrodniczego i do podtrzymania etosu tego zawodu	P7S_KR
K_K07	jest gotów do przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej w dziedzinie ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego oraz do działania na rzecz przestrzegania tych zasad	P7S_KR

OBJAŚNIENIA

Symbole oznaczają:

na pierwszym miejscu umieszczony jest kierunkowy efekt uczenia się

na drugim miejscu podkreślnik (_)

na trzecim miejscu, po podkreślniku, kategoria wiedzy (W), umiejętności (U) lub kompetencji społecznych (K)

na czwartym i piątym miejscu nr efektu uczenia się

*-wpisać właściwy poziom czyli 6 dla studiów pierwszego stopnia lub 7 dla studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich

** -wpisać właściwy poziom kształcenia: pierwszy lub drugi stopień lub jednolite studia magisterskie W kolumnie odniesienia do charakterystyk drugiego stopnia należy wpisać Kod składnika opisu zaczerpnięty z właściwego rozporządzenia MNiSW

Rozdział III - CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU STUDIÓW

1	Forma studiów	stacjonarne
2	Specjalności	
3	Łączna liczba godzin zajęć	- 676
4	Liczba punktów ECTS przypisanych do zajęć	Załącznik nr 1
5	Plan studiów (dokument wyłącznie roboczy niezbędny do wypełniania załączników przez system)	
6	Matryca efektów uczenia się	Załącznik nr 2
7	Sposoby weryfikacji osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów uczenia się w trakcie całego cyklu kształcenia	Załącznik nr 3
8	Opis oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia (opis)	Załącznik nr 4
9	Sylabusy	Załącznik nr 5
10	Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia (dla studiów stacjonarnych co najmniej 50%, dla studiów niestacjonarnych co najmniej 20%)	Załącznik nr 6
11	Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych (nie mniej niż 5 ECTS) (dotyczy kierunków przypisanych do dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne)	5
12	Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć do wyboru (w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS)	50 (56%)
13	Łączna liczba punktów ECTS za zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie/ach nauki, do których przyporządkowany jest kierunek (w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS dla programu studiów) oraz ich wykaz (dla profilu ogólnoakademickiego)	80 Załącznik nr 7
14	Informacja o udziale studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udziale w tej działalności (wypełnić tylko dla profilu ogólnoakademickiego)	Uniwersytet Szczeciński spełnia wymagania w zakresie prowadzenia badań naukowych w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem studiów. Przedmioty prowadzone w formie laboratoriów i wykładów oraz pracowni i seminariów kształcą w studentach kierunku umiejętności: podejmowania decyzji zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, integrowania wiedzy specjalistów z różnych dziedzin pokrewnych, uwzględnienia w działaniu najnowszych technologii stosowanych w ochronie przyrody oraz wykorzystania instrumentów prawno-ekonomicznych w ochronie przyrody. Uniwersytet Szczeciński posiada prawa doktoryzowania i prawa do habilitowania w dziedzinie nauk biologicznych w dyscyplinie biologia. Program kierunku ma charakter interdyscyplinarny.
17	Wymiar, forma i zasady odbywania praktyk (dotyczy profilu praktycznego lub profilu ogólnoakademickiego w przypadku, gdy program przewiduje praktyki)	nie dotyczy
18	Liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach praktyk	0
19	Liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego w wymiarze nie mniejszym niż 60 godzin (dla stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich)	0
20	Inne uwagi (np.: studia dualne, studia wspólne, prowadzone w języku obcym)	

IV - WYMOGI REALIZACJI PROGRAMU STUDIÓW

1	Wskaźnik procentowy zajęć prowadzonych w ramach programu studiów przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w US jako podstawowym miejscu pracy (co najmniej 50% dla profilu praktycznego, co najmniej 75% dla profilu ogólnoakademickiego)	100%
2	Udokumentowanie spełnienia warunków przez jednostkę prowadzącą zajęcia przygotowujące do zdobycia kwalifikacji uprawniających do wykonywania zawodu nauczyciela	nie dotyczy
3	W przypadku kierunków studiów dających uprawnienia do wykonywania zawodu lub uzyskania licencji zawodowej udokumentowanie, że program spełnia minimalne wymogi programowe dla tychże studiów, w zakresie treści programowych oraz łącznego czasu prowadzonych zajęć, określone przez właściwych ministrów	nie dotyczy

Liczba punktów ECTS przypisanych do zajęć - studia stacjonarne

Lp.	Wykaz przedmiotów	ECTS
Semestr 1 Rok 1		
1	antropogeniczne przekształcenia szaty roślinnej	3
2	biotechnologia w ochronie środowiska	2
3	ekotoksykologia	5
4	fitosocjologia z elementami ochrony krajobrazu	5
5	język angielski	2
6	język niemiecki	2
7	planowanie przestrzenne	3
8	pracownia dyplomowa	2
9	projekty i plany ochrony przyrody	3
10	seminarium	2
11	statystyka i modelowanie w naukach o środowisku	3
12	szkolenie BHP	0
13	szkolenie biblioteczne	0
Semestr 2 Rok 1		
1	bird protection in Poland	2
2	dokumentacja przyrodnicza w działalności gospodarczej	3
3	ekologia molekularna	2
4	ekologia siedliskowa pasożytów	2
5	ocena zasobów przyrodniczych	3
6	ochrona ptaków w Polsce	2
7	polityka ochrony środowiska	5

Lp.	Wykaz przedmiotów	ECTS
8	pracownia dyplomowa	4
9	rekultywacja terenów zdegradowanych	4
10	seminarium	4
11	szata roślinna Pomorza Zachodniego	2
12	wybrane zagadnienia z biogeografii	2
Semestr 3 Rok 2		
1	akwakultura	4
2	chemia morza i ekosystemów z wodami słonawymi	3
3	chemia naturalnych wód śródlądowych	3
4	inżynieria ekologiczna wód płynących	4
5	metody biologii molekularnej w ochronie środowiska	3
6	podstawy zarządzania projektami badawczymi i komercjalizacji wyników badań	1
7	pracownia dyplomowa	6
8	praktyczne wykorzystanie fauny wodnej	3
9	rośliny drzewiaste i ich rola w biosferze	3
10	seminarium	8
11	środowiskowe zagrożenia związane z fauną bezkręgową	3
12	wpływ czynników środowiskowych na genom i epigenom	3
13	wykorzystanie roślin w medycynie i gospodarce	3

Matryce efektów uczenia się

Program studiów: USWN-OiISP-O-II-S-19/20L

Forma studiów: stacjonarne

Symbol kierunkowych efektów kształcenia	Moduły / przedmioty (grupy przedmiotów)																															
	OGÓLNOUCZELNIANE			PODSTAWOWE			KIERUNKOWE																									
	język angielski	język niemiecki	statystyka i modelowanie w naukach o środowisku	ekotoksykologia	planowanie przestrzenne	polityka ochrony środowiska	akwakultura	antropogeniczne przekształcenia szaty roślinnej	biotechnologia w ochronie środowiska	bird protection in Poland	chemia morza i ekosystemów z wodami słonawymi	chemia naturalnych wód śródglądowych	dokumentacja przyrodnicza w działalności gospodarczej	ekologia molekularna	ekologia siedliskowa pasożytów	fitosociologia z elementami ochrony krajobrazu	inżynieria ekologiczna wód płynących	metody biologii molekularnej w ochronie środowiska	ocena zasobów przyrodniczych	ochrona ptaków w Polsce	podstawy zarządzania projektami badawczymi i komercjalizacji wyników badań	pracownia dyplomowa	praktyczne wykorzystanie fauny wodnej	projekty i plany ochrony przyrody	rekultywacja terenów zdegradowanych	rośliny drzewiaste i ich rola w biosferze	seminarium	szata roślinna Pomorza Zachodniego	wpływ czynników środowiskowych na genom i epigenom	wybrane zagadnienia z biogeografii	wykorzystanie roślin w medycynie i gospodarce	środowiskowe zagrożenia związane z fauną bezkręgową
K_W01		X	X	X		X	X	X	X	X			X	X	X	X	X	X	X					X	X	X	X	X	XX	XX		
K_W02			X	XX				X		XX			XX	X			X	X			X			X		X	X	XXX	X		X	
K_W03				X				X		X	X			X			X	X				XX		X	X	XX			X	X		
K_W04		X	X	X				X	X			X	X	X	X				X	X			XX	X		XX	XX			X	XX	
K_W05			X					X											X	X				X			X	XX	X			
K_W06	X							X																								
K_W07					XX	XX						X										X	X									
K_W08																						X						X				
K_W09							X			X															X							
K_W10				X																		X			X							
K_W11												X																				
K_W12																						X										
K_U01			XXX	X	X	X		XX	X	X	X	X		XX					X	X		XX	X	X		XX	X			XX	XX	
K_U02					X			X		X				X								X					X	X		X		
K_U03			X	X			X	X		X	XX	X		X			X					XX					X	X		X	X	
K_U04	XXX	XX						X														XX					XX					
K_U05					X			X	X	X				X													X	X	X			
K_U06																						X	X				X					
K_U07			XX	XX				X	X	X		X				X	X	X							X			X				
K_U08							X										X					X				X						
K_U09						X	X					X									X			X	X	X					X	
K_U10						X		X			X		X			X	XX				X				X			X		X		
K_U11								X			X								X				X									
K_U12																						X										
K_K01	X	X		X	X		X			X		X	X	X	X				X			X	X	X	X	X	X		XX		X	
K_K02			X	X		X		X	X		X	X	X	X		X	X							X		X	X	X	XX	X	X	
K_K03			X			X	X	X		X				XX		X								X								
K_K04				X	X			X				X							XX	X			XX	X			X			X	X	
K_K05			X						X	XX		X									X	X				X	X	X		X	X	
K_K06																						X					X					
K_K07							X			X		X										XX	X		X							

Opis sposobów weryfikacji osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów uczenia się - tabela

Program studiów: USWN-OiIŚP-O-II-19/20L

Załącznik nr 3

Symbol kierunkowych efektów uczenia się	Metody weryfikacji efektów							
	EGZAMIN PISEMNY	EGZAMIN USTNY	KOLOKWJUM	PRACA DYPLOMOWA	PREZENTACJA	PROJEKT	SPRAWDZIAN	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZECZ OBSERWACJĄ)
K_W01	3		20	1		2	3	4
K_W02	2		14	1	1	1	2	4
K_W03	2		12	1		1	2	3
K_W04	3		15	1		3	2	6
K_W05			9			3	1	1
K_W06			2		1		1	
K_W07	1	1	4		3	1	2	1
K_W08				1	1			1
K_W09	1		2			2	1	2
K_W10	2		3		1	2	2	1
K_W11	1		1				1	
K_W12							1	
K_U01	1		9	1	4	6	4	12
K_U02					3	3		5
K_U03			2	1	1	5		11
K_U04			3	1	1		1	5
K_U05					1	2		6
K_U06				1	1			3
K_U07			4		1	3	1	9
K_U08					1	3		2
K_U09			4		1	5	3	2
K_U10			4		1	4	2	5
K_U11			2					4
K_U12								1
K_K01			1	1	1	4		16
K_K02				1	1	5		15
K_K03						5		6
K_K04					1	3		9
K_K05				1	1	4	1	7
K_K06				1				2
K_K07						2		5

OPIS SPOSOBÓW OCENY OSIĄGANIA PRZEZ STUDENTA ZAKŁADANYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

- 1) W skład systemu oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się wchodzi:
  - a) oceny końcowe wystawiane z poszczególnych przedmiotów (ocena z przedmiotu wystawiana jest jako jedna dla całego przedmiotu, niezależnie od związanych z nim form prowadzenia zajęć);
  - b) ocena z praktyki, jeśli program studiów zakłada, że praktyka podlega ocenie;
  - c) ocena z pracy dyplomowej ustalana ostatecznie przez komisję egzaminu dyplomowego;
  - d) ocena z egzaminu dyplomowego ustalana przez komisję.
- 2) Syntetycznym miernikiem stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się dla kierunku studiów jest ostateczna ocena studiów, której sposób wystawiania określa Regulamin studiów Uniwersytetu Szczecińskiego.
- 3) Do oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się z wymienionych w pkt. 1 poszczególnych elementów stosuje się skalę ocen określoną w Regulaminie studiów US.
- 4) Uzyskanie oceny pozytywnej z wymienionych w pkt. 1 poszczególnych elementów wymaga osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów uczenia się na co najmniej minimalnym dopuszczonym poziomie.
- 5) Oceny z wymienionych w pkt. 1 poszczególnych elementów są interpretowane następująco:
  - ocena 5.0 (A) – zakładane efekty uczenia się zostały uzyskane, z ewentualnymi pojedynczymi i drugorzędnymi nieścisłościami, które nie mają znaczenia dla osiągnięcia poszczególnych efektów;
  - ocena 4.5 (B) – zakładane efekty zostały uzyskane z nielicznymi błędami;
  - ocena 4.0 (C) – zakładane efekty uczenia się zostały uzyskane z kilkoma zauważalnymi błędami lub niedociągnięciami;
  - ocena 3.5 (D) – zakładane efekty uczenia się zostały uzyskane ze znaczącymi błędami lub niedociągnięciami;
  - ocena 3.0 (E) – zakładane efekty uczenia się zostały uzyskane na poziomie minimalnym z dużymi błędami lub niedociągnięciami;
  - ocena 2.0 (F) – zakładane efekty uczenia się nie zostały uzyskane.

Wystandardyzowane wymagania uzyskania przez studenta oceny dla poszczególnych kategorii efektów uczenia się (kryteria jakościowe):

Kategoria efektów	Ocena		
	dostateczny dostateczny plus 3,0/3,5	dobry dobry plus 4,0/4,5	bardzo dobry 5,0
WIEDZA	Dostatecznie poznał i zrozumiał wiedzę przekazaną w trakcie zajęć oraz pochodzącą z literatury podstawowej	Dobrze poznał i zrozumiał wiedzę przekazaną w trakcie zajęć oraz pochodzącą z literatury podstawowej co pozwala mu na rozpoznawanie problemów i ich rozwiązywanie.	Bardzo dobrze poznał i zrozumiał wiedzę przekazaną w trakcie zajęć oraz pochodzącą z literatury podstawowej co pozwala mu na rozpoznawanie problemów i ich rozwiązywanie. Wykazuje się wiedzą pochodzącą z literatury uzupełniającej.
UMIEJĘTNOŚCI	Dostatecznie opanował wszelkie umiejętności przewidziane w sylabusie przedmiotu. Realizując powierzone zadanie popełnia nieznaczne błędy. Nie poszukuje samodzielnie dodatkowych informacji.	Dobrze opanował wszelkie umiejętności przewidziane w sylabusie przedmiotu. Realizując powierzone zadanie popełnia minimalne błędy nie mające wpływu na rezultat jego pracy. Samodzielnie poszukuje dodatkowych informacji ale wykorzystuje je w niewielkim stopniu.	Bardzo dobrze opanował wszelkie umiejętności przewidziane w sylabusie przedmiotu. Bezbłędnie realizuje powierzone zadania. Samodzielnie poszukuje informacji i je umiejętnie wykorzystuje w swojej pracy.
KOMPETENCJE	Uczestnicząc w zajęciach wykazuje słabe zaangażowanie i kreatywność. W niskim stopniu angażuje się w dyskusje. Potrafi zaprezentować wyniki swojej pracy.	Uczestnicząc w zajęciach wykazuje zaangażowanie i kreatywność. Chętnie angażuje się w dyskusje. Dobrze i czytelnie potrafi zaprezentować wyniki swojej pracy.	Uczestnicząc w zajęciach wykazuje duże zaangażowanie, inicjatywę i kreatywność. Zawsze angażuje się w dyskusje. Bardzo dobrze potrafi zaprezentować wyniki swojej pracy i podejmuje o nich merytoryczną dyskusję.

6) Sposób oceniania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się powinien być jak najbardziej zobiektywizowany. W tym celu zaleca się jego oparcie na systemie punktowym, w którym za wymagane rodzaje aktywności studenta (np. kolokwia, prezentacje, referaty) przydzielane są określone liczby punktów, zaś poziom oceny wynika z przyjętej skali. Można przyjąć następujące kryteria:

Ocena	uzyskany % sumy punktów oceniających stopień wymaganej wiedzy/umiejętności
niedostateczny (2,0)	≤ 50
dostateczny (3,0)	51 – 60
dostateczny plus (3,5)	61 – 70
dobry (4,0)	71 – 80
dobry plus (4,5)	81 – 90
bardzo dobry (5,0)	91 – 100

SYLABUSY
studia stacjonarne

SYLABUS

Moduł: Blok wybieralny V [moduł]				
Nazwa przedmiotu: akwakultura (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ3310_33S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 2	Semestr: 3	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 3 - język polski
Koordynator przedmiotu:	dr hab. inż. ROBERT CZERNIAWSKI			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student zapoznaje się z problematyką rybacką i procesami zachodzącymi w przyrodzie wskutek jej prowadzenia	K_W01
	2	EP2	Student zna działanie obiektów i urządzeń stosowanych w akwakulturze w ochronie środowiska przyrodniczego	K_W09
umiejętności	1	EP3	Student umie przygotować założenia do projektu technicznego gospodarstwa hodowli ryb zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju	K_U08 K_U09
	2	EP4	Student proponuje działania ochrony zasobów przyrodniczych poddanych wpływowi akwakultury	K_U03
kompetencje społeczne	1	EP5	Student ma świadomość dylematów związanych z zawodem, potrafi je rozstrzygać	K_K01 K_K07
	2	EP6	Student ma świadomość odpowiedzialności za przyrodę w wyniku negatywnego wpływu akwakultury i jest gotów do inspirowania i organizowania działań z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego	K_K03
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: akwakultura				
Forma zajęć: wykład				
1. Ogólne zasady prowadzenia akwakultury. Stan obecny i perspektywy rozwoju akwakultury w świecie			3	4
2. Biologia i hodowla zwierząt wykorzystywanych w akwakulturze			3	6
3. Zasady prowadzenia racjonalnego chowu i hodowli organizmów wodnych			3	4
4. Zasady ochrony środowiska przed zanieczyszczeniem spowodowanych intensywnym chowem ryb.			3	4
5. Ogólne zasady prowadzenia marikultury.			3	2
Forma zajęć: ćwiczenia				
1. Uwarunkowania środowiskowe w akwakulturze			3	2
2. Techniki i technologie stosowane w akwakulturze			3	2
3. Podstawy hodowli pstrąga tęczowego i karpia			3	6
4. Podstawy hodowli skorupiaków			3	4
5. Zasady gospodarowania rybackiego na wodach otwartych			3	3

6. rojekt zagospodarowania jeziora - operat rybacki		3	4		
7. Wpływ akwakultury na środowisko wodne		3	2		
8. Akty prawne dotyczące chowu i hodowli organizmów wodnych		3	2		
Metody uczenia się	prezentacja multimedialna praca w grupach wykonywanie projektu				
Metody weryfikacji efektów uczenia się			Nr efektu uczenia się z sylabusu		
	KOLOKWIZUM		EP1,EP2		
	SPRAWDZIAN		EP1,EP2		
	PROJEKT		EP2,EP3,EP4,EP5,EP6		
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)		EP2,EP3,EP4,EP5,EP6		
Forma i warunki zaliczenia	zaliczenie wykładów: dłuższa wypowiedź ustna, obejmuje wiedzę z wykładów oraz zalecanej literatury, zaliczenie ćwiczeń: na podstawie oceny z projektu, sprawdzianów i kolokwium				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena końcowa koordynatora przedmiotu wyliczana jest jako średnia arytmetyczna z ocen z ćwiczeń i wykładów. Przy ustalaniu ocen zastosowanie mają zasady przyjęte w Regulaminie Studiów Uniwersytetu Szczecińskiego.				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	3	akwakultura		Arytmetyczna	
	3	akwakultura [wykład]	zaliczenie z oceną		
	3	akwakultura [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		100			
Liczba punktów ECTS		4			

SYLABUS

Nazwa przedmiotu: antropogeniczne przekształcenia szaty roślinnej (KIERUNKOWE)	Kod przedmiotu: US119AIIJ2456_4S
--	--

Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego
--

Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne	Profil kształcenia: ogólnoakademicki	Specjalność:
---	--	--------------

Rok: 1	Semestr: 1	Status przedmiotu: obowiązkowy	Język przedmiotu: semestr: 1 - język polski
------------------	----------------------	--	---

Koordynator przedmiotu:	dr MONIKA MYŚLIWY
-------------------------	-------------------

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student zna przejawy synantropizacji na różnych poziomach organizacji biosfery, wymienia przykłady roślin synantropijnych.	K_W01 K_W02
	2	EP2	Student opisuje wpływ człowieka na przyrodę, zna metody oceny tego wpływu i wskazuje sposoby przeciwdziałania synantropizacji.	K_W02 K_W04 K_W05
umiejętności	1	EP3	Student potrafi zaobserwować i wskazać cechy diagnostyczne, oznacza wybrane gatunki roślin przy użyciu kluczy, stosując specjalistyczną terminologię.	K_U01
	2	EP4	Student samodzielnie formułuje problemy badawcze z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego, wykorzystuje poznane wskaźniki do oceny zmian antropogenicznych we florze. Potrafi wykonać i zinterpretować analizę spektrum geograficzno-historycznego, siedliskowego i form życiowych gatunków. Potrafi zaproponować działania dotyczące zachowania zasobów przyrodniczych.	K_U03 K_U07 K_U10
	3	EP5	Student wykorzystuje literaturę naukową oraz źródła elektroniczne do opracowania zadanego problemu. Posługuje się specjalistyczną terminologią podczas prezentacji projektu.	K_U01 K_U02
kompetencje społeczne	1	EP6	Student wykazuje troskę o zachowanie bioróżnorodności i jest gotów do inspirowania i organizowania działalności w tym zakresie oraz ma świadomość odpowiedzialności za podejmowane działania i decyzje.	K_K03 K_K04
	2	EP7	Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy przyrodniczej w rozwiązywaniu problemów z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego oraz jest zorientowany na praktyczne jej wykorzystanie.	K_K02

TREŚCI PROGRAMOWE	Semestr	Liczba godzin
--------------------------	---------	---------------

Przedmiot: antropogeniczne przekształcenia szaty roślinnej
--

Forma zajęć: wykład
----

1. Synantropizacja w odniesieniu do krajobrazu, roślinności, flory, populacji i gatunku; pochodzenie gatunków roślin, wskaźniki antropogenicznych zmian we florze; klasyfikacja synantropodynamiczna gatunków, przykłady.	1	2
2. Wpływ gospodarczego użytkowania lasu na szatę roślinną, stadia neofityzmu, degeneracja fitocenoz, zbiorowiska autogeniczne i antropogeniczne. Wyróżniki leśnictwa proekologicznego; dekalog antysynantropizacyjny.	1	2
3. Wpływ człowieka na ewolucję roślin, przykłady hybrydyzacji taksonów na skutek zniesienia barier geograficznych i ekologicznych, zalew obcych genów, presja selekcyjna itp.	1	2

4. Sposoby ustalania zmian w szacie roślinnej; historia szaty roślinnej Pomorza Zachodniego na tle przemian klimatycznych i wpływów antropogenicznych. Charakterystyka wybranych siedlisk antropogenicznych; przegląd roślin synantropijnych Polski.		1	5		
5. Zbiorowiska zastępcze pochodzenia antropogenicznego na przykładzie monokultur leśnych. Ochrona i gospodarowanie terenami podmokłymi.		1	4		
Forma zajęć: ćwiczenia					
1. Analiza flor synantropijnych: podział geograficzno-historyczny flory, wskaźniki antropogenicznych zmian we florze - ćwiczenia praktyczne.		1	3		
2. Przegląd gatunków synantropijnych we florze Polski: charakterystyka, identyfikacja na podstawie cech diagnostycznych oraz oznaczanie wybranych gatunków przy użyciu kluczy; indywidualna praca z materiałem roślinnym, obserwacje makro- i mikroskopowe.		1	5		
3. Analiza spektrum siedliskowego i form życiowych wybranych gatunków archeofitów i kenofitów - ćwiczenia praktyczne.		1	3		
4. Ośrodki pochodzenia roślin uprawnych, przykłady antropogenicznych zmian zasięgów - projekty studenckie.		1	4		
Metody uczenia się	Wykład z prezentacją multimedialną, Praca w grupie, Praca indywidualna z materiałem roślinnym przy użyciu mikroskopów, Prezentacja projektu				
Metody weryfikacji efektów uczenia się			Nr efektu uczenia się z sylabusu		
	KOŁOKWIUM		EP1,EP2,EP4		
	PROJEKT		EP5,EP6,EP7		
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEC OBSERWACJĘ)		EP3,EP4,EP6,EP7		
Forma i warunki zaliczenia	Zaliczenie ćwiczeń na podstawie aktywnej pracy na zajęciach, zaliczenia kart pracy oraz wykonania i prezentacji projektu. Zaliczenie wykładów na podstawie pisemnego kolokwium obejmującego treści z wykładów i zalecanej literatury.				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
Ocena końcowa z przedmiotu wyliczana jest na podstawie oceny z ćwiczeń i wykładów w stosunku 1:1.					
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	1	antropogeniczne przekształcenia szaty roślinnej		Arytmetyczna	
	1	antropogeniczne przekształcenia szaty roślinnej [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
	1	antropogeniczne przekształcenia szaty roślinnej [wykład]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

S Y L A B U S

Nazwa przedmiotu: biotechnologia w ochronie środowiska (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2611_5S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 1	Semestr: 1	Status przedmiotu: obowiązkowy		Język przedmiotu: semestr: 1 - język polski
Koordinator przedmiotu:	prof. dr hab. EWA KĘPCZYŃSKA			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student zna i rozumie złożone zjawiska i procesy zachodzące w środowisku przyrodniczym z udziałem mikroorganizmów.	K_W01 K_W03
	2	EP2	Student zna metody statystyczne wykorzystywane w biotechnologii, pozwalające na prawidłowe analizowanie wyników, wyciąganie wniosków i stawianie hipotez	K_W02
	3	EP3	Student ma wiedzę na temat najnowszych osiągnięć naukowych i metod biotechnologicznych stosowanych w ochronie środowiska.	K_W06
umiejętności	1	EP4	Student planuje eksperymenty oraz wykorzystuje zaawansowane narzędzia badawcze stosowane w biotechnologii, potrafi opracować system bioinokulacji w celu ochrony środowiska przyrodniczego.	K_U01 K_U07
	2	EP5	Student posługuje się terminologią z zakresu biotechnologii	K_U04
	3	EP6	Student potrafi analizować dane z przeprowadzonych analiz pozwalające na opisanie skuteczności stosowanych metod biotechnologicznych	K_U11
	4	EP7	Student potrafi współpracować w grupie podczas wykonywania doświadczeń	K_U05
kompetencje społeczne	1	EP8	Student ma świadomość konieczności ciągłego dokształcania się z zakresu metod biotechnologicznych wykorzystywanych w ochronie środowiska	K_K02
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: biotechnologia w ochronie środowiska				
Forma zajęć: laboratorium				
1. Izolacja i hodowla mikroorganizmów glebowych			1	3
2. Metody oceny cech mikroorganizmów pod kątem ich wykorzystania w ochronie środowiska			1	3
3. Mikroorganizmy jako bionawozy			1	3
4. Mikroorganizmy jako biopestycydy			1	3
5. Mikroorganizmy jako biostymulatory			1	3
Metody uczenia się	Laboratoria - praktyczne zajęcia w laboratorium			

Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOLOKWIUM				EP1,EP2,EP3,EP4,EP5,EP6
ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)				EP4,EP5,EP6,EP7,EP8	
Forma i warunki zaliczenia	Zaliczenie laboratoriów na podstawie obecności i zaliczenia kolokwium.				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena końcowa jest oceną z zaliczenia laboratoriów.				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	1	biotechnologia w ochronie środowiska		Ważona	
	1	biotechnologia w ochronie środowiska [laboratorium]	zaliczenie z oceną		1,00
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		50			
Liczba punktów ECTS		2			

SYLABUS

Moduł: Blok wybiealny II [moduł]				
Nazwa przedmiotu: bird protection in Poland (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2445_18S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 1	Semestr: 2	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 2 - język angielski (100%)
Koordinator przedmiotu:	dr hab. DARIUSZ WYSOCKI			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Characterizes the types of habitats and groups of birds associated with them, as well as threats and ways to protect birds associated with different biotopes	K_W01 K_W04 K_W05
umiejętności	1	EP2	Finds and uses available sources of information, including websites, on problems related to bird protection	K_U01
	2	EP3	Draws conclusions based on the analysis of scientific texts	K_U07
	3	EP4	Student can organize and distribute work in a group	K_U05
kompetencje społeczne	1	EP5	Effectively works independently according to the instructions, thinks and acts in an entrepreneurial way	K_K05
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: bird protection in Poland				
Forma zajęć: wykład				
1. legal aspects of bird protection in Poland and the EU			2	2
2. overview of environments of different bird groups			2	3
3. factors determining the proper conservation status of birds			2	4
4. activities of regional and national non-governmental organizations			2	1
Forma zajęć: ćwiczenia				
1. the birds related to different environments			2	5
2. the threats for particular groups of birds			2	5
3. methods of active and passive birds protection, the case studies			2	5
Metody uczenia się	multimedia presentation, discussion, work in groups			
Metody weryfikacji efektów uczenia się				Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOŁOKWIUM			EP1,EP2
	PREZENTACJA			EP2,EP3,EP4,EP5
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)			EP5

Forma i warunki zaliczenia	Establishing a final grade based on partial grades received during the semester for specific student activities. The final item on credit evaluation includes attendance at classes, activities and written final test.				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	The final grade is the result of the assessment of the exercises and lectures in relation 1:1.				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	2	bird protection in Poland		Arytmetyczna	
	2	bird protection in Poland [wykład]	zaliczenie z oceną		
	2	bird protection in Poland [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		50			
Liczba punktów ECTS		2			

S Y L A B U S

Moduł: Blok wybieralny VII [moduł]				
Nazwa przedmiotu: chemia morza i ekosystemów z wodami słonawymi (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2450_23S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 2	Semestr: 3	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 3 - język polski
Koordynator przedmiotu:		dr ANNA BUCIOR-KWACZYŃSKA		
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student zna i rozumie podstawowe pojęcia i terminologię z zakresu chemii zgodnie z kierunkiem studiów. Zna typowe techniki i rozwiązania inżynierskie stosowane w ochronie i inżynierii środowiska przyrodniczego.	K_W01 K_W02 K_W03
	2	EP2	Zna i rozumie zasady planowania badań z wykorzystaniem metod, technik i narzędzi właściwych dla ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego, z uwzględnieniem podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.	K_W02 K_W09
umiejętności	1	EP3	Student potrafi dobrać i wykorzystać zaawansowane techniki i narzędzia badawcze do oceny stanu i zagrożeń wód słonych i słonawych.	K_U01
	2	EP4	Student potrafi formułować i rozwiązywać zadania z zakresu chemii wód słonych i słonawych oraz przeprowadzać wraz z zespołem eksperymenty, pod nadzorem prowadzącego zajęcia laboratoryjne.	K_U02 K_U03 K_U05
kompetencje społeczne	1	EP5	Student ma świadomość odpowiedzialności za powierzony sprzęt, pracę własną i uzyskane wyniki eksperymentów, rozumie pozatechniczne aspekty działalności inżynierskiej.	K_K01 K_K05 K_K07
	2	EP6	Student jest gotów do pracy samodzielnej i w zespole, myśląc i działając w sposób przedsiębiorczy.	K_K03 K_K05
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: chemia morza i ekosystemów z wodami słonawymi				
Forma zajęć: wykład				
1. Własności fizyczno-chemiczne wody. Skład chemiczny wody morskiej. Podstawowe wskaźniki charakteryzujące jakość wód morskich.			3	2
2. Procesy biochemicznego rozkładu materii organicznej. Cykle biohydrogeochemiczne wybranych pierwiastków w ekosystemach morskich.			3	2
3. Substancje biogenne. Mikroelementy i promieniotwórczość wód morskich. Wpływ działalności człowieka na zjawiska wodne i obieg wody w przyrodzie. Zarządzanie wodami opadowymi. Wykorzystanie GIS przy rozwiązywaniu problemów z zakresu gospodarki wód morskich.			3	1
Forma zajęć: laboratorium				
1. Pobór próbek wód morskich i osadów do badań. Badania mineralizacji morskich wód przybrzeżnych. Bilans jonowy makroskładników jonowych wód			3	4
2. Badania podstawowych własności fizyczno-chemicznych morskich wód przybrzeżnych. Tlen rozpuszczony w wodach morskich. Materia organiczna rozpuszczona w wodach morskich .			3	4
3. Wskaźniki stanu równowag kwasowo-zasadowych i utleniająco-redukcyjnych w przybrzeżnych wodach morskich.			3	4

4. Substancje biogenne w przybrzeżnych wodach morskich.		3	1		
5. Mikroskładniki jonowe wód naturalnych.		3	1		
6. Ocena jakości wód morskich.		3	1		
Metody uczenia się	wykład, ćwiczenia laboratoryjne - praca w grupach, wykonywanie doświadczeń, analiza tekstów z dyskusją				
Metody weryfikacji efektów uczenia się		Nr efektu uczenia się z sylabusu			
	KOLOKWIUM	EP1,EP3			
	SPRAWDZIAN	EP1,EP3			
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)	EP2,EP4,EP5,EP6			
Forma i warunki zaliczenia	kolokwium zaliczeniowe z wykładów ocena z laboratoriów wystawiona na podstawie ocen uzyskanych podczas samodzielnej pracy podczas doświadczeń				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	ocena końcowa jest średnią arytmetyczną ocen z wykładów i z laboratoriów obliczaną w stosunku 1:1				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	3	chemia morza i ekosystemów z wodami słonawymi		Arytmetyczna	
	3	chemia morza i ekosystemów z wodami słonawymi [wykład]	zaliczenie z oceną		
	3	chemia morza i ekosystemów z wodami słonawymi [laboratorium]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

S Y L A B U S

Moduł: Blok wybieralny VII [moduł]				
Nazwa przedmiotu: chemia naturalnych wód śródlądowych (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2450_24S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 2	Semestr: 3	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 3 - język polski
Koordinator przedmiotu:	dr ANNA BUCIOR-KWACZYŃSKA			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student ma wiedzę w zakresie podstawowych kategorii pojęciowych i terminologii z zakresu chemii dostosowaną do studiowanego kierunku studiów.	K_W03
umiejętności	1	EP2	Student posiada zdolność podejmowania standardowych działań z wykorzystaniem odpowiednich metod i technik badawczych.	K_U01 K_U03 K_U07
	2	EP3	Student przeprowadza proste zadania badawcze i eksperymenty samodzielnie pod nadzorem prowadzącego zajęcia laboratoryjne.	K_U03 K_U10 K_U11
kompetencje społeczne	1	EP4	Student rozwiązuje proste problemy badawcze oraz jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy i ciągłego dokształcania się.	K_K02
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: chemia naturalnych wód śródlądowych				
Forma zajęć: wykład				
1. Struktura oraz własności ogólne wody, wodnych roztworów. Skład chemiczny wód naturalnych. Wybrane równowagi chemiczne ustalające się w wodach naturalnych. Elementy termodynamiki wodnych roztworów elektrolitów. Iloczyn jonowy wody.			3	2
2. Rozpuszczalność soli. Iloczyn rozpuszczalności. Aktywności jonów i współczynniki aktywności jonów. Rozpuszczalność gazów. Prawo Henry'ego. Wpływ temperatury na stałe równowagi reakcji. Obliczanie stałych równowagi wybranych reakcji.			3	2
3. Cykl węglowy: atmosfera - ocean - osady. Zawartość węgla w atmosferze, biosferze, wodzie i osadach. Równowagi węglanowe w wodach naturalnych. Wskaźniki nasycenia wód (SI).			3	1
Forma zajęć: laboratorium				
1. Korzystanie z Polskich Norm i literatury zawierającej opisy procedur analitycznych. Zasady pracy w laboratorium zgodnie z normą PN/ECO ICE 17025:2015. Pobór próbek wód naturalnych.			3	4
2. Badania mineralizacji ogólnej wód. Sporządzanie bilansu jonowego makroskładników mineralnych wód. Najważniejsze mikroskładniki mineralne wód naturalnych.			3	4
3. Pojemność buforowa kwasowo-zasadowa. Wskaźniki stanu równowag kwasowo-zasadowych i utleniająco-redukcyjnych. Wzorce pH i Eh.			3	4
4. Materia organiczna rozpuszczona w wodach naturalnych. Substancje biogenne w wodach naturalnych.			3	1
5. Chemiczne zapotrzebowanie tlenu.			3	1
6. Uzdatanianie wody. Odżelazianie wody. Dekarbonizacja wody. Ozonowanie wody.			3	1
Metody uczenia się	wykład - prezentacja multimedialna ćwiczenia laboratoryjne - praca w grupach, wykonywanie doświadczeń, analiza tekstów z dyskusją			

Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOLOKWIMUM				EP1
ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)				EP2,EP3,EP4	
Forma i warunki zaliczenia	wykład - kolokwium				
	ćwiczenia laboratoryjne - oceniana wystawiana na podstawie ocen cząstkowych uzyskanych podczas pracy na zajęciach				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
ocena końcowa jest średnią arytmetyczną z ocen za wykłady i ćwiczenia obliczaną w stosunku 1:1					
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	3	chemia naturalnych wód śródlądowych		Arytmetyczna	
	3	chemia naturalnych wód śródlądowych [wykład]	zaliczenie z oceną		
	3	chemia naturalnych wód śródlądowych [laboratorium]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

S Y L A B U S

Nazwa przedmiotu: dokumentacja przyrodnicza w działalności gospodarczej (KIERUNKOWE)	Kod przedmiotu: US119AIIJ2445_13S
--	---

Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego
--

Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne	Profil kształcenia: ogólnoakademicki	Specjalność:
---	--	--------------

Rok: 1	Semestr: 2	Status przedmiotu: obowiązkowy	Język przedmiotu: semestr: 2 - język polski
------------------	----------------------	--	---

Koordynator przedmiotu:	dr hab. DARIUSZ WYSOCKI
-------------------------	-------------------------

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Definiuje i wymienia rodzaje dokumentacji przyrodniczych opracowywanych w Polsce dla potrzeb przedsiębiorstw gospodarczych, zna zasady ich przygotowania i realizacji oraz ich uwarunkowania ekonomiczne, prawne, społeczne i inne pozatechniczne.	K_W04 K_W07 K_W11
umiejętności	1	EP2	Samodzielnie wyszukuje i korzysta z dostępnych źródeł informacji, w tym internetowych, dotyczących różnych aspektów przygotowania dokumentacji przyrodniczej	K_U01
	2	EP3	Potrafi wykonać dokumentację przyrodniczą, w tym raport oddziaływania inwestycji na środowisko.	K_U03 K_U09
kompetencje społeczne	1	EP4	Student jest zorientowany na wykorzystanie wiedzy przyrodniczej w praktyce	K_K02 K_K05
	2	EP5	Ma potrzebę ciągłej aktualizacji wiedzy w zakresie ochrony i inżynierii środowiska. Jest gotów do krytycznej oceny zgromadzonych informacji.	K_K01
	3	EP6	Przestrzega zasad etyki zawodowej w dziedzinie ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego. Ma świadomość ryzyka i odpowiedzialności za podejmowane działania i decyzje.	K_K04 K_K07

TREŚCI PROGRAMOWE	Semestr	Liczba godzin
-------------------	---------	---------------

Przedmiot: dokumentacja przyrodnicza w działalności gospodarczej

Forma zajęć: wykład

1. Przepisy prawne dotyczące strategicznych ocen, prognoz i raportów oddziaływania na środowisko.	2	5
2. Przepisy prawne dotyczące planowania przestrzennego i ich wpływ na przygotowywanie dokumentacji.	2	3
3. Przepisy prawne dotyczące ochrony gatunkowej i obszarowej w kontekście działalności gospodarczej	2	4
4. Przepisy prawne dotyczące dokumentacji przyrodniczej przygotowywanej w działalności rolniczej	2	1
5. Przepisy prawne dotyczące szkód w środowisku i inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko.	2	2

Forma zajęć: ćwiczenia

1. Omówienie i dyskusja nad celami i zasadami przygotowywania różnych dokumentacji przyrodniczych	2	2
2. Ocena a raport oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Przykłady i ich ocena.	2	6
3. Zakres raportu oddziaływania inwestycji na środowisko. Znaczenie części przyrodniczej	2	2
4. Plany zadań ochronnych i plany ochrony obszarów NATURA 2000. Plany ochrony parków narodowych, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody. Ich znaczenie w OoŚ.	2	2

5. Opracowania ekofizjograficzne, dokumentacja przyrodnicza w gospodarce leśnej. Dokumentacja przyrodnicza przy powoływaniu użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu. Ich znaczenie w OOS.		2	2		
6. Waloryzacje przyrodnicze. Ekspertyzy przyrodnicze w programie rolno-środowiskowym. Ich znaczenie w OOS.		2	1		
Metody uczenia się	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, opracowanie projektu; przygotowanie raportu o oddziaływaniu inwestycji na środowisko				
Metody weryfikacji efektów uczenia się			Nr efektu uczenia się z sylabusu		
	EGZAMIN PISEMNY		EP1,EP2		
	KOLOKWIVM		EP1,EP2		
	PROJEKT		EP3,EP4,EP5,EP6		
Forma i warunki zaliczenia	Zaliczenie części wykładowej na podstawie egzaminu pisemnego. Ustalenie oceny zaliczeniowej z ćwiczeń na podstawie ocen częściowych otrzymywanych w trakcie semestru za określone działania i prace studenta oraz za przygotowanie raportu oddziaływania na środowisko dla przykładowej inwestycji.				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena końcowa jest efektem oceny z wykładów (egzaminu) i ćwiczeń w stosunku 2:1.				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	2	dokumentacja przyrodnicza w działalności gospodarczej		Ważona	
	2	dokumentacja przyrodnicza w działalności gospodarczej [wykład]	egzamin		0,67
	2	dokumentacja przyrodnicza w działalności gospodarczej [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		0,33
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

S Y L A B U S

Moduł: Blok wybieralny I [moduł]			
Nazwa przedmiotu: ekologia molekularna (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2451_16S
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego			
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki	Specjalność:
Rok: 1	Semestr: 2	Status przedmiotu: fakultatywny	Język przedmiotu: semestr: 2 - język polski
Koordinator przedmiotu:	dr inż. JAKUB SKORUPSKI		

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu ekologii i genetyki, w tym genetyki populacyjnej oraz molekularne podstawy funkcjonowania organizmów żywych.	K_W01 K_W02
	2	EP2	Wymienia, rozróżnia oraz zna możliwości zastosowania technik molekularnych i aparatury badawczej w badaniach ekologicznych.	K_W02 K_W04
umiejętności	1	EP5	Potrafi pracować indywidualnie i w zespole; potrafi współdziałać przyjmując różne role.	K_U05
	2	EP7	Potrafi dobrać odpowiednie metody molekularne do konkretnego problemu ekologicznego, jak i dokonać właściwej interpretacji i wnioskowania na podstawie uzyskanych wyników doświadczeń laboratoryjnych.	K_U07
	3	EP10	Potrafi dobrać i zastosować odpowiednie metody analizy statystycznej i narzędzia informatyczne, niezbędne do właściwej interpretacji uzyskanych wyników analizy molekularnej i ich odniesienia do konkretnego problemu ekologicznego.	K_U10
kompetencje społeczne	1	EP8	W ocenie pracy własnej zachowuje postawę rzeczową i krytyczną.	K_K01
	2	EP9	Jest gotów do ponoszenia odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych podczas prowadzonych doświadczeń laboratoryjnych, jak i w pracy terenowej oraz do zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	K_K02

TREŚCI PROGRAMOWE

TREŚCI PROGRAMOWE	Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: ekologia molekularna		
Forma zajęć: wykład		
1. Wprowadzenie do ekologii molekularnej, rys historyczny i zakres tematyczny. Ekologia molekularna jako nauka interdyscyplinarna. Wykorzystanie markerów genetycznych w badaniach ekologicznych (identyfikacja gatunkowa, identyfikacja osobnicza, określanie liczebności populacji, śledzenie szlaków i tempa migracji, identyfikacja płci, analizy genealogiczne).	2	2
2. Zasady poboru, przechowywania, transportu, izolacji i oczyszczania DNA z prób środowiskowych. Procesy degeneracyjne kwasów nukleinowych w warunkach pośmiertnych i pozaustrojowych oraz sposoby przeciwdziałania im.	2	2
3. Techniki molekularne stosowane w ekologii molekularnej, przykłady zastosowania sekwencjonowania, genotypowania wielolokusowego, polimorfizmu VNTR, polimorfizmu RFLP, polimorfizmu ISSR, polimorfizmu SSCP, polimorfizmów RAPD. Zastosowanie i specyfika pracy ze środowiskowym DNA (eDNA), metabarkoding, analiza śladów biologicznych.	2	2
4. Wykorzystanie DNA kopalnego (aDNA) w ekologii molekularnej, filogenetyka i filogeografia molekularna.	2	2

5. Projektowanie eksperymentów w zakresie ekologii molekularnej. Aplikacja ekologii molekularnej w ochronie przyrody, rolnictwie i karnistycie.		2	2		
Forma zajęć: laboratorium					
1. Laboratorium ekologii molekularnej. Izolacja i ocena DNA z prób środowiskowych.		2	4		
2. Identyfikacja gatunkowa, barkoding DNA. Obróbka i analiza danych sekwencyjnych oraz ich wykorzystanie do określania struktury genetycznej populacji.		2	3		
3. Analiza pokrewieństwa genetycznego i wewnątrzpopulacyjnego zróżnicowania genetycznego w oparciu o polimorfizmy jednonukleotydowe. Markery mikrosatelitarne.		2	3		
4. Analiza międzypopulacyjnego zróżnicowania genetycznego w programie Structure. Identyfikacja mieszańców i detekcja introgresji. Zastosowanie technik wielkowymiarowych (analizy korespondencji, analizy głównych składowych).		2	3		
5. Szacowanie tempa przepływu genów. Zaliczenie ćwiczeń.		2	2		
Metody uczenia się	praca w grupach, praca indywidualna, prezentacja multimedialna, rozwiązywanie zadań, praca przy komputerach				
Metody weryfikacji efektów uczenia się			Nr efektu uczenia się z sylabusu		
	KOLOKWIUM		EP1,EP10,EP2,EP7		
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEC OBSERWACJĘ)		EP10,EP5,EP7,EP8,EP9		
Forma i warunki zaliczenia	Warunkiem uzyskania zaliczenia z przedmiotu jest: zaliczenie na ocenę wymaganych treści prezentowanych na wykładach oraz omawianych i wymaganych na ćwiczeniach laboratoryjnych. Zaliczenie z ćwiczeń laboratoryjnych - uzyskiwane na podstawie obecności, aktywności i ocen cząstkowych, otrzymywanych w trakcie trwania semestru za określone działania i prace studenta, w tym kolokwia zaliczeniowe.				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena z przedmiotu ustalana jest na podstawie średniej arytmetycznej obliczanej z ocen końcowych z wykładów i ćwiczeń laboratoryjnych w stosunku 1:1.				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	2	ekologia molekularna		Arytmetyczna	
	2	ekologia molekularna [wykład]	zaliczenie z oceną		
	2	ekologia molekularna [laboratorium]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		50			
Liczba punktów ECTS		2			

SYLABUS

Moduł: Blok wybieralny I [moduł]				
Nazwa przedmiotu: ekologia siedliskowa pasożytów (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2451_17S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 1	Semestr: 2	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 2 - język polski
Koordinator przedmiotu:	dr hab. IZABELLA RZAŁD			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Zna i rozumie wymagania ekologiczne gatunków pasożytów	K_W01 K_W02
	2	EP2	Ma pogłębioną wiedzę na temat występowania gatunków o określonych wymaganiach w siedliskach o zróżnicowanej charakterystyce	K_W03 K_W04
umiejętności	1	EP3	Potrafi na podstawie analizy występowania gatunków pasożytów podać charakterystykę siedliska żywiciela	K_U01 K_U03
	2	EP4	Potrafi rozpoznawać zespoły pasożytów o funkcji wskaźnikowej	K_U01 K_U02
kompetencje społeczne	1	EP5	Jest gotów do podejmowania działań służących ocenie stanu środowiska w oparciu o charakterystykę występowania zespołów pasożytniczych	K_K01 K_K02 K_K03
	2	EP6	Jest gotów do podejmowania działalności służącej ochronie środowiska	K_K03
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: ekologia siedliskowa pasożytów				
Forma zajęć: wykład				
1. Problematyka ekologiczna - badania z zakresu ekologii siedliskowej			2	5
2. Ekologia pasożytów			2	5
Forma zajęć: laboratorium				
1. Transmisja, cykl biologiczny i typy siedlisk zajmowanych przez pasożyty			2	5
2. Zgrupowania pasożytów			2	5
3. Rola gatunków i zespołów pasożytów w ocenie jakości środowiska			2	5
Metody uczenia się	prezentacja multimedialna, opracowanie projektu, praca w grupach			
Metody weryfikacji efektów uczenia się				Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOŁOKWIUM			EP1,EP2
	PROJEKT			EP3,EP4,EP5
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)			EP4,EP5,EP6

Forma i warunki zaliczenia	Zaliczenie na ocenę. Zaliczenie pisemne treści wykładów oraz wymaganego piśmiennictwa podstawowego. Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest pozytywna ocena opracowanego projektu.				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena z przedmiotu ustalana jest na podstawie oceny końcowej z wykładów i ćwiczeń jako średnia arytmetyczna				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	2	ekologia siedliskowa pasożytów		Arytmetyczna	
	2	ekologia siedliskowa pasożytów [laboratorium]	zaliczenie z oceną		
	2	ekologia siedliskowa pasożytów [wykład]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		50			
Liczba punktów ECTS		2			

S Y L A B U S

Nazwa przedmiotu: ekotoksykologia (PODSTAWOWE)	Kod przedmiotu: US119AIIJ3025_2S
--	--

Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego
--

Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne	Profil kształcenia: ogólnoakademicki	Specjalność:
---	--	--------------

Rok: 1	Semestr: 1	Status przedmiotu: obowiązkowy	Język przedmiotu: semestr: 1 - język polski
------------------	----------------------	--	---

Koordynator przedmiotu:	dr inż. EWA SKOTNICKA
-------------------------	-----------------------

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Definiuje pojęcia z zakresu toksykologii ogólnej i ekotoksykologii	K_W01 K_W02 K_W04
	2	EP2	Różnicuje substancje toksyczne i opisuje ich wpływ na organizm	K_W03
	3	EP3	Zna techniki analiz jakościowych i ilościowych toksycznych związków w różnym materiale biologicznym	K_W02 K_W10
umiejętności	1	EP4	Weryfikuje dostępne informacje o ksenobiotykach w celu prawidłowej interpretacji uzyskanych wyników analiz toksykologicznych	K_U01 K_U07
	2	EP5	Wybiera właściwe metody do identyfikacji trucizn w różnorodnym materiale biologicznym. Wykonuje eksperymenty z zakresu ekotoksykologii	K_U03 K_U07
kompetencje społeczne	1	EP6	Ma świadomość potrzeby aktualizacji wiedzy dotyczącej nowych potencjalnie szkodliwych substancji chemicznych oraz technik weryfikacji związków toksycznych w kontekście stałego rozwoju wiedzy w zakresie nauk biologicznych	K_K01 K_K02
	2	EP7	Jest gotów do przestrzegania ustaleń metodycznych przy wykonywaniu powierzonych zadań. Ma świadomość odpowiedzialności za powierzone zadania	K_K04

TREŚCI PROGRAMOWE	Semestr	Liczba godzin
--------------------------	---------	---------------

Przedmiot: ekotoksykologia

Forma zajęć: wykład
----

1. Podstawowe pojęcia z toksykologii środowiskowej, źródła zatruć, zatrucia ostre i przewlekłe, czynniki decydujące o efekcie toksycznym. Konsekwencje oddziaływań ksenobiotyków na organizm oraz oddziaływanie na ekosystemy i konsekwencje populacyjne	1	3
2. Ocena toksyczności ostrej, podostrej, przewlekłej oraz dawki stężenia dopuszczalnego substancji toksycznych. Wybrane pestycydy (woda, gleba) i ich właściwości: kumulacja, degradacja, toksyczność	1	2
3. Mechanizmy transportu trucizn przez błony komórkowe. Drogi wchłaniania, rozmieszczenie i wydalanie trucizn. Metabolizm detoksykacyjny ksenobiotyków - reakcje fazy I i II	1	3
4. Biotransformacja trucizn: mikrosomalne i pozamikrosomalne reakcje redoks, reakcje sprzęgania. Czynniki wpływające na biotransformację i detoksykację ksenobiotyków	1	2

Forma zajęć: laboratorium
----

1. Zasady BHP w laboratorium toksykologicznym. metody analiz stosowanych w toksykologii środowiska. Podział i zabezpieczenie materiału do analiz toksykologicznych zanieczyszczeń środowiska.	1	3
2. Analiza jakościowa alkoholi w materiale biologicznym. Zatrucia etanolem, metanolem, innymi alkoholami niespożywczyymi. Metabolizm, leczenie zatruc poalkoholowych.	1	3

3. Analiza jakościowa na obecność substancji psychoaktywnych i odurzających w materiale biologicznym	1	3			
4. Metale ciężkie w środowisku. Wprowadzenie do analizy jakościowej kationów. Identyfikacja jakościowa metali ciężkich	1	6			
5. Toksyczność leków NLPZ (pochodne p-aminofenolu, pirazonu, ASA, kw. akrylooctowego, kw. arylopropionowego, kw. fenamowego, kw. enolowych). Analiza jakościowa na obecność NLPZ w materiale biologicznym	1	3			
6. Analiza jakościowa na obecność trucizn lotnych (trichloroetylen, chloroform)	1	3			
7. Metody analizy ilościowej w ekotoksykologii. Oznaczenie stężenia fenolu w materiale biologicznym	1	3			
8. Metody analizy ilościowej w ekotoksykologii. Oznaczenie stężenia p-aminofenolu (jako wskaźnika wchłaniania aniliny) w materiale biologicznym.	1	3			
9. Metody analizy ilościowej w ekotoksykologii. Zatrucia toluenem: oznaczenie stężenia kwasu hipurowego w materiale biologicznym.	1	3			
Metody uczenia się	wykład, prezentacje multimedialne, wykonywanie analiz laboratoryjnych, opracowanie raportów wyników analiz				
Metody weryfikacji efektów uczenia się		Nr efektu uczenia się z sylabusu			
	EGZAMIN PISEMNY	EP1,EP2,EP3			
	KOŁOKWIUM	EP1,EP2,EP3,EP4			
	SPRAWDZIAN	EP1,EP2,EP3,EP4			
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEC OBSERWACJĘ)	EP5,EP6,EP7			
Forma i warunki zaliczenia	zaliczenie ćwiczeń: kolokwium, sprawozdania z analiz wyników badań oraz ocena aktywności pracy laboratoryjnej				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocenę końcową z przedmiotu wystawia osoba prowadząca zajęcia. Ocena końcowa z przedmiotu wyliczana jest na podstawie oceny końcowej z ćwiczeń i oceny z egzaminu w stosunku 1:1.				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	1	ekotoksykologia		Arytmetyczna	
	1	ekotoksykologia [laboratorium]	zaliczenie z oceną		
	1	ekotoksykologia [wykład]	egzamin		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		125			
Liczba punktów ECTS		5			

S Y L A B U S

Nazwa przedmiotu: fitosocjologia z elementami ochrony krajobrazu (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2947_6S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 1	Semestr: 1	Status przedmiotu: obowiązkowy		Język przedmiotu: semestr: 1 - język polski
Koordynator przedmiotu:	prof. dr hab. AGNIESZKA POPIELA			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Zna i rozumie podstawowe typy zbiorowisk roślinnych Polski i metody ich badania Zna i definiuje podstawowe pojęcia fitosocjologii Zna praktyczne zastosowania fitosocjologii w ochronie krajobrazu	K_W01 K_W04
umiejętności	1	EP2	Potrafi odczytać i interpretować informacje zawarte w zdjęciach fitosocjologicznych Potrafi praktycznie zastosować fitosocjologię w ochronie krajobrazu	K_U11
kompetencje społeczne	1	EP3	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy z zakresu fitosocjologii.	K_K01
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: fitosocjologia z elementami ochrony krajobrazu				
Forma zajęć: wykład				
1. Przedmiot i zakres fitosocjologii, historia badań fitosocjologicznych, uwarunkowania biotyczne i abiotyczne łączenia się roślin w zbiorowiska. Typy i przykłady zbiorowisk roślinnych, system fitosocjologiczny Braun-Braunquet`a: podstawa systemu, metody badań zbiorowisk roślinnych, podstawowe terminy i definicje fitosocjologii, nomenklatura fitosocjologiczna. Jednostki systematyczno-fitosocjologiczne, metody wyróżniania jednostek fitosocjologicznych w praktyce badawczej. Syntaksonomia numeryczna, przykłady zastosowania metod numerycznych w fitosocjologii ? ordynacja i klasyfikacja numeryczna. Dynamika zbiorowisk roślinnych, historia roślinności, charakterystyka i rozmieszczenie ważniejszych zespołów roślinnych Polski. Charakterystyka i rozmieszczenie ważniejszych zespołów roślinnych Polski: zbiorowiska wydm nadmorskich i śródlądowych, zbiorowiska halofilne, zbiorowiska łąkowe i kserotermiczne, zbiorowiska wodne i bagienne, zbiorowiska torfowiskowe, zbiorowiska wysokogórskie, zbiorowiska leśne i zaroślowe (olesy, łęgi, grądy, buczyny, bory sosnowe, świerkowe i jodłowe, zbiorowiska piętra subalpejskiego w górach), zbiorowiska synantropijne.			1	15
Forma zajęć: ćwiczenia				
1. Cechy analityczne i syntetyczne zbiorowisk roślinnych: budowa warstwowa, stosunki ilościowe, towarzyskość, żywotność, sezonowe stadia rozwoju i aspekty zbiorowisk, stałość i wierność fitosocjologiczna, syntetyczne ujęcie ilościowości; charakterystyczna kombinacja gatunków. Zdjęcie fitosocjologiczne; opracowanie materiału fitosocjologicznego: identyfikacja przynależności syntaksonomicznej gatunków, tabela zespołu, identyfikacja zespołu roślinnego.			1	20
Forma zajęć: zajęcia terenowe				
1. Praktyczne zasady wykonywania zdjęć fitosocjologicznych w wybranych zbiorowiskach roślinnych, rozpoznawanie wybranych zbiorowisk leśnych, zastosowanie metod kartografii geobotanicznej w praktyce (ćwiczenia realizowane w terenie).			1	15
Metody uczenia się	Wykład, prezentacja, ćwiczenia praktyczne, ćwiczenia terenowe			

Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu
	EGZAMIN PISEMNY				EP1
ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)				EP2,EP3	
Forma i warunki zaliczenia	Zaliczenie ćwiczeń: średnia arytmetyczna z ocen, wymagana ocena pozytywna. Zajęcia terenowe: obecność na zajęciach.				
	Ocena z egzaminu, wymagana ocena pozytywna				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
Ocena końcowa - średnia ważona - ocena z ćwiczeń 30%, z ćwiczeń terenowych 10% i ocena z egzaminu w stosunku 60%					
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	1	fitosocjologia z elementami ochrony krajobrazu		Ważona	
	1	fitosocjologia z elementami ochrony krajobrazu [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		0,30
	1	fitosocjologia z elementami ochrony krajobrazu [wykład]	egzamin		0,60
	1	fitosocjologia z elementami ochrony krajobrazu [zajęcia terenowe]	zaliczenie z oceną		0,10
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		125			
Liczba punktów ECTS		5			

S Y L A B U S

Moduł: Blok wybieralny V [moduł]				
Nazwa przedmiotu: inżynieria ekologiczna wód płynących (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ3310_34S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 2	Semestr: 3	Status przedmiotu: fakultatywny	Język przedmiotu: semestr: 3 - język polski	
Koordynator przedmiotu:	dr hab. inż. ROBERT CZERNIAWSKI			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student zna zagrożenia środowiska wód płynących	K_W01
	2	EP2	Student zna metody ochrony i restauracji wód płynących oraz minimalizacji ich zagrożeń	K_W10
	3	EP3	Student zna zasady planowania prac i badań z wykorzystaniem technik i technologii stosowanych przy ochronie wód płynących	K_W10
umiejętności	1	EP4	Student potrafi dobrać i wykorzystać techniki, technologie i narzędzia stosowane przy ochronie wód płynących	K_U07
	2	EP5	Student potrafi zaproponować działania zmierzające do poprawy zdegradowanych ekosystemów rzecznych	K_U10
	3	EP6	Student potrafi wykonać dokumentację i projekt urządzeń hydrotechnicznych służących ochronie wód płynących	K_U08
kompetencje społeczne	1	EP7	Student ma świadomość konieczności podnoszenia własnych kompetencji w rozwiązywaniu realnych problemów wynikających z zagrożeń wód płynących	K_K02
	2	EP8	Student ma świadomość konieczności inicjowania działań związanych z ochroną środowiska wód płynących	K_K03
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: inżynieria ekologiczna wód płynących				
Forma zajęć: wykład				
1. Zagrożenia i degradacja wód płynących			3	3
2. Podstawy inżynierii ekologicznej wód płynących			3	3
3. Budulec stosowany w działaniach ochronnych koryt rzecznych			3	3
4. Pomiary i obliczenia niezbędne przed podjęciem prac ochronnych koryt rzecznych			3	3
5. Rodzaje prac budowlanych prowadzonych przy ochronie koryt rzecznych			3	3
6. Konserwacja i pielęgnowanie budowli biotechnicznych			3	3
7. Stateczność biotechnicznych konstrukcji stabilizujących			3	2
Forma zajęć: ćwiczenia				

1. Biotechniczne właściwości roślin wodnych i lądowych		3	4		
2. Zasady wykorzystania różnego typu budulca w budowach biotechnicznych		3	4		
3. Obliczanie wielkości fizycznych koryta rzeki przed podjęciem prac ochronnych rzek		3	4		
4. Wybór prac budowlanych służących ochronie koryt rzecznych		3	5		
5. Prace konserwacyjne i zabezpieczenie budowli biotechnicznych		3	4		
6. Trwałość urządzeń i budowli biotechnicznych		3	2		
7. Sporządzanie inwentaryzacji i planu biotechnicznego		3	2		
Metody uczenia się	prezentacja multimedialna praca w grupach samodzielne wykonywanie obliczeń wykonanie projektu				
Metody weryfikacji efektów uczenia się			Nr efektu uczenia się z sylabusu		
	KOLOKWIMUM		EP2,EP3		
	SPRAWDZIAN		EP2,EP3		
	PROJEKT		EP1,EP2,EP3,EP4,EP5,EP6		
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)		EP7,EP8		
Forma i warunki zaliczenia	zaliczenie wykładów: dłuższa wypowiedź ustna, obejmuje wiedzę z wykładów oraz zalecanej literatury, zaliczenie ćwiczeń: na podstawie oceny projektu, sprawdzianów i kolokwium				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena końcowa koordynatora przedmiotu wyliczana jest jako średnia arytmetyczna z ocen z ćwiczeń i wykładów. Przy ustalaniu ocen zastosowanie mają zasady przyjęte w Regulaminie Studiów Uniwersytetu Szczecińskiego				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	3	inżynieria ekologiczna wód płynących		Arytmetyczna	
	3	inżynieria ekologiczna wód płynących [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
	3	inżynieria ekologiczna wód płynących [wykład]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		100			
Liczba punktów ECTS		4			

SYLABUS

Moduł: Język obcy [moduł]				
Nazwa przedmiotu: język angielski (OGÓLNOUCZELNIANE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2643_32S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 1	Semestr: 1	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 1 - język polski
Koordynator przedmiotu:	mgr KATARZYNA PLISOWSKA			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP6	Student ma pogłębioną wiedzę w zakresie praktycznej znajomości języka angielskiego - zna i rozumie terminologię używaną w dziedzinie ochrony środowiska	K_W06
umiejętności	1	EP2	Rozumie teksty dotyczące studiowanej dziedziny, a także teksty o charakterze ogólnoakademickim. Potrafi dostrzec znaczenie ukryte, wyrażone pośrednio.	K_U04
	2	EP3	Potrafi przygotować różnorodne opracowania pisemne dot. studiowanego kierunku, a także przedstawić wyniki swoich własnych badań naukowych	K_U04
	3	EP4	Potrafi formułować przejrzyste i rozbudowane wypowiedzi ustne dotyczące języka potrzebnego do prawidłowego funkcjonowania w środowisku akademickim i w środowisku pracy	K_U04
kompetencje społeczne	1	EP5	Ma świadomość potrzeby ciągłego doksztalcania się i systematycznego zapoznawania się z najnowszą literaturą obcojęzyczną z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego.	K_K01
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: język angielski				
Forma zajęć: lektorat				
1. Zajęcia doskonalące wszystkie kompetencje językowe (słuchanie, mówienie, czytanie i pisanie) odnoszące się do słownictwa i tematyki w zakresie proponowanym w podręczniku. (patrz: literatura podstawowa).			1	20
2. Zajęcia związane z materiałem leksykalno-gramatycznym zawartym w podręczniku i wynikającym z celów nauczania na poziomie B2+			1	5
3. Zajęcia poświęcone na powtórzenie przerobionego materiału i kolokwia.			1	5
Metody uczenia się	ćwiczenia gramatyczne (pisane i interaktywne), pisanie krótkich tekstów (maile, listy), prezentacje samodzielnie przygotowanych zagadnień, konwersacje, słuchanie dialogów, tekstów i wiadomości			

Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOLOKWIMUM				EP2,EP3,EP4,EP5,EP6
	SPRAWDZIAN				EP2,EP3,EP6
	PREZENTACJA				EP6
ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)				EP2,EP3,EP4,EP5	
Forma i warunki zaliczenia	FORMA zaliczenia według planu studiów: zaliczenie na ocenę				
	WARUNKI zaliczenia: obecność, aktywność na zajęciach, zaliczenie testów cząstkowych, prac pisemnych lub prezentacji				
	OCENA za semestr na podstawie ocen z testów, prac pisemnych, oceny aktywności				
Zasady wyliczania oceny z przedmiotu					
OCENĘ z lektoratu stanowi ocena z kolokwium zaliczeniowego.					
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	1	język angielski		Ważona	
	1	język angielski [lektorat]	zaliczenie z oceną		1,00
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		50			
Liczba punktów ECTS		2			

S Y L A B U S

Moduł: Język obcy [moduł]				
Nazwa przedmiotu: język niemiecki (OGÓLNOUCZELNIANE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2644_31S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 1	Semestr: 1	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 1 - język polski
Koordinator przedmiotu:	mgr DOROTA MATKOWSKA-KLATT			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	zna struktury leksykalno-gramatyczne pozwalające na poprawne pod względem fonetycznym, ortograficznym, morfosyntaktycznym i leksykalnym wypowiedzianie się w formie pisemnej i ustnej w zakresie tematów branżowych	K_W01
	2	EP2	Student rozumie szeroki zakres trudnych, branżowych tekstów, dostrzegając w nich znaczenie ukryte, wyrażone pośrednio. W oparciu o własne notatki student streszcza informacje, wyniki badań, opinie i argumenty zawarte w tekście naukowym.	K_W04
umiejętności	1	EP3	Potrafi wypowiadać się w formie ustnej i pisemnej z uwzględnieniem języka specjalistycznego, umie przekazywać i uzasadniać własną opinię.	K_U04
	2	EP4	Student porozumiewa się swobodnie i spontanicznie nadając interakcjom z rdzennym użytkownikiem języka niemieckiego charakter naturalny; uczestniczy czynnie w rozmowach na tematy fachowe, potrafi przedstawić swoje poglądy i ich bronić.	K_U04
kompetencje społeczne	1	EP6	Potrafi kierować swoją nauką, oceniać swoje potrzeby i w zależności od nich budować jej cele.	K_K01
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: język niemiecki				
Forma zajęć: lektorat				
1. Frazeologia i terminologia języka specjalistycznego oraz problematyka dotycząca dziedziny ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego			1	20
2. Konsolidacja zagadnień gramatycznych na poziomie B2			1	10
Metody uczenia się	wykorzystanie metody kognitywnej, tłumaczeniowo-gramatycznej oraz aktywizującej w nauczaniu języka obcego tj. niemieckiego: -prezentacja multimedialna -analiza tekstów z dyskusją -opracowanie projektu -praca w grupach			
Metody weryfikacji efektów uczenia się				Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOŁOKWIUM			EP1,EP2,EP3
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEC OBSERWACJĘ)			EP1,EP2,EP3,EP4,EP6

Forma i warunki zaliczenia	ocena dostateczna od 60 do 70 pkt. ocena dobra od 70 do 90 pkt. ocena bardzo dobra od 90 do 100 pkt zaliczenie na podstawie ocen uzyskanych z kolokwium z prezentacji i zredagowana pracy pisemnej oraz aktywności na zajęciach				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	ocena dostateczna od 60 do 70 pkt. ocena dobra od 70 do 90 pkt. ocena bardzo dobra od 90 do 100 pkt zaliczenie na podstawie ocen uzyskanych z kolokwium z prezentacji i zredagowana pracy pisemnej oraz aktywności na zajęciach				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	1	język niemiecki		Ważona	
	1	język niemiecki [lektorat]	zaliczenie z oceną		1,00
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		50			
Liczba punktów ECTS		2			

SYLABUS

Moduł: Blok wybieralny VIII [moduł]				
Nazwa przedmiotu: metody biologii molekularnej w ochronie środowiska (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ3323_29S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 2	Semestr: 3	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 3 - język polski
Koordinator przedmiotu:	dr hab. LIDIA SKUZA			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student charakteryzuje metody biologii molekularnej stosowane w ochronie środowiska	K_W01 K_W02
	2	EP2	Student opisuje i wyjaśnia fundamentalne procesy biologii molekularnej	K_W03
umiejętności	1	EP3	Student posługuje się technikami biologii molekularnej	K_U07 K_U10
	2	EP4	Student formułuje wnioski z przeprowadzonych analiz molekularnych	K_U03 K_U10
kompetencje społeczne	1	EP5	Ma świadomość potrzeby systematycznej aktualizacji wiedzy z zakresu biologii molekularnej i zna jej praktyczne zastosowania w ochronie środowiska	K_K02
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: metody biologii molekularnej w ochronie środowiska				
Forma zajęć: wykład				
1. Biologia molekularna jej zadania w ochronie środowiska.			3	2
2. Metody izolacji kwasów nukleinowych i białek.			3	1
3. Definicja i podział markerów			3	1
4. Wybór markera do badań			3	1
5. Polimorfizm genetyczny i jego źródła			3	2
6. Podstawowe techniki analiz DNA i białek			3	1
7. Zastosowania markerów w ochronie środowiska			3	2
Forma zajęć: laboratorium				
1. Metody badania polimorfizmu DNA			3	4
2. Zastosowanie markerów arbitralnych i niearbitralnych			3	4
3. Analiza białek: proteomika			3	4
4. Zastosowanie programów komputerowych do analizy wyników oraz opracowanie statystyczne wyników.			3	3
Metody uczenia się	Metody podające (wykład informacyjny: prezentacja multimedialna), Metody praktyczne (ćwiczenia laboratoryjne: wykonywanie doświadczeń, praca samodzielna i w grupach)			

Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOŁOKWIUM				EP1,EP2
ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)				EP3,EP4,EP5	
Forma i warunki zaliczenia	Warunkiem uzyskania zaliczenia jest:				
	1. Uzyskanie pozytywnej oceny z laboratorium, które jest kryterium przystąpienia do zaliczenia pisemnego				
	2. Pozytywna ocena zaliczenia treści wykładowych w czasie zaliczenia pisemnego				
Zasady wyliczania oceny z przedmiotu					
Ocena końcowa z przedmiotu wyliczana jest na podstawie oceny końcowej z ćwiczeń i oceny z kolokwium obejmującego treści wykładów w stosunku 1:1					
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	3	metody biologii molekularnej w ochronie środowiska		Arytmetyczna	
	3	metody biologii molekularnej w ochronie środowiska [wykład]	zaliczenie z oceną		
	3	metody biologii molekularnej w ochronie środowiska [laboratorium]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

S Y L A B U S

Nazwa przedmiotu: ocena zasobów przyrodniczych (KIERUNKOWE)	Kod przedmiotu: US119AIIJ2457_14S
---	---

Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego
--

Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne	Profil kształcenia: ogólnoakademicki	Specjalność:
---	--	--------------

Rok: 1	Semestr: 2	Status przedmiotu: obowiązkowy	Język przedmiotu: semestr: 2 - język polski
------------------	----------------------	--	---

Koordynator przedmiotu:	dr hab. ANDRZEJ ZAWAL
-------------------------	-----------------------

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Zna podstawowe elementy oceny środowiska, w tym najważniejsze gatunki roślin i zwierząt oraz typy siedlisk podlegających waloryzacji przyrodniczej	K_W01 K_W04
	2	EP2	Rozumie uwarunkowania oceny różnych typów ekosystemów w zależności od typu krajobrazu i sposobów gospodarowania terenem. Rozpoznaje i definiuje typy krajobrazów	K_W02 K_W03
	3	EP3	Rozpoznaje i charakteryzuje środowiska naturalne i antropogeniczne	K_W05
umiejętności	1	EP4	Student potrafi posługiwać się prostym kluczem dychotomicznym, oraz wskaźnikami ekologicznymi.	K_U11
	2	EP5	Potrafi posłużyć się podstawowym sprzętem służącym do zbioru i opracowania ocenianych gatunków	K_U07
	3	EP6	Potrafi uzyskać i wykorzystać informacje zawarte w literaturze i internecie	K_U01
kompetencje społeczne	1	EP7	Ma świadomość ponoszenia odpowiedzialności za kształtowanie i stan środowiska naturalnego	K_K04
	2	EP8	Docenia konieczność zachowania nienaruszonego środowiska naturalnego	K_K01 K_K04

TREŚCI PROGRAMOWE

TREŚCI PROGRAMOWE	Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: ocena zasobów przyrodniczych		
Forma zajęć: wykład		
1. Podstawowe pojęcia z zakresu ekologii; ekosystem i jego właściwości; krajobraz ekologiczny i jego właściwości.	2	1
2. Ekosystemy wodne i lądowe: charakterystyka i ocena.	2	4
3. Krajobrazy antropogeniczne.	2	2
4. Populacje roślin i zwierząt: inwentaryzacja i ocena.	2	3
Forma zajęć: ćwiczenia		
1. Wykorzystanie wybranych mszaków i porostów do oceny środowiska.	2	3
2. Rozpoznawanie gatunków bezkręgowców istotnych z punktu widzenia oceny wartości przyrodniczych.	2	3
3. Kręgowce jako podstawa oceny wartości przyrodniczych.	2	3
4. Metodyka badań terenowych.	2	3
5. Wykorzystanie wskaźników ekologicznych - praca z danymi literaturowymi i internetowymi.	2	3

Metody uczenia się	praca z kluczem do oznaczania, prezentacja multimedialna				
Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOLOKWIUM				EP1,EP2,EP3
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEC OBSERWACJĘ)				EP1,EP2,EP3,EP4,EP5,EP6,EP7,EP8
Forma i warunki zaliczenia	Zaliczenie kolokwium z ćwiczeń (obejmuje zagadnienia przerabiane na ćwiczeniach) i wykładów (obejmuje zakres materiału z wykładów).				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Średnia arytmetyczna				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do Średniej
	2	ocena zasobów przyrodniczych		Arytmetyczna	
	2	ocena zasobów przyrodniczych [wykład]	zaliczenie z oceną		
	2	ocena zasobów przyrodniczych [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

SYLABUS

Moduł: Blok wybiealny II [moduł]				
Nazwa przedmiotu: ochrona ptaków w Polsce (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2445_19S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 1	Semestr: 2	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 2 - język polski
Koordynator przedmiotu:	dr hab. DARIUSZ WYSOCKI			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Charakteryzuje rodzaje siedlisk i grup ptaków z nimi powiązanych oraz zagrożenia i sposoby ochrony ptaków związanych z różnymi biotopami	K_W01 K_W04 K_W05
umiejętności	1	EP2	Samodzielnie wyszukuje i korzysta z dostępnych źródeł informacji, w tym internetowych, dotyczących problemów związanych z ochroną ptaków	K_U01
kompetencje społeczne	1	EP3	jest gotów do inicjowania działań związanych z ochroną i inżynierią środowiska przyrodniczego na rzecz środowiska społecznego. Jest gotów do inicjowania działań związanych z ochroną i inżynierią środowiska przyrodniczego na rzecz interesu publicznego. Ma świadomość odpowiedzialności za kształtowanie i stan środowiska naturalnego.	K_K04
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: ochrona ptaków w Polsce				
Forma zajęć: wykład				
1. przegląd środowisk poszczególnych grup ptaków			2	4
2. zapoznanie się z czynnikami warunkującymi właściwy stan ochrony ptaków			2	5
3. aspekty prawne dotyczące ochrony ptaków w Polsce i UE, działalność ochroniarska regionalnych i ogólnopolskich organizacji pozarządowych			2	1
Forma zajęć: ćwiczenia				
1. podział i omówienie grup ptaków związanych z różnymi środowiskami			2	5
2. charakterystyka zagrożeń dla poszczególnych grup ptaków			2	5
3. metody ochrony czynnej i biernej ptaków			2	5
Metody uczenia się	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, prezentacja multimedialna			
Metody weryfikacji efektów uczenia się				Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOŁOKWIUM			EP1, EP2
	PROJEKT			EP1, EP2, EP3
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)			EP2, EP3

Forma i warunki zaliczenia	zaliczenie ćwiczeń na podstawie obecności, aktywności pracy pisemnej i kolokwium ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen częściowych otrzymywanych w trakcie semestru za określone działania i prace studenta				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena z wykładów i ćwiczeń w stosunku 1:1				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	2	ochrona ptaków w Polsce		Arytmetyczna	
	2	ochrona ptaków w Polsce [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
	2	ochrona ptaków w Polsce [wykład]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		50			
Liczba punktów ECTS		2			

SYLABUS

Nazwa przedmiotu: planowanie przestrzenne (PODSTAWOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ3310_3S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 1	Semestr: 1	Status przedmiotu: obowiązkowy		Język przedmiotu: semestr: 1 - język polski
Koordynator przedmiotu:	dr hab. inż. ROBERT CZERNIAWSKI			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	student ma wiedzę w zakresie podstaw planowania przestrzennego	K_W07
	2	EP2	student zna treści dokumentów planistycznych na różnych poziomach planowania	K_W07
umiejętności	1	EP3	student ma umiejętność selekcji informacji ze źródeł elektronicznych	K_U01
	2	EP4	student posiada umiejętności przygotowania wystąpień ustnych w formie prezentacji multimedialnych	K_U02
	3	EP5	student posiada umiejętność współdziałania w zespole	K_U05
kompetencje społeczne	1	EP6	Jest gotów do podejmowania inicjatyw, krytycznej oceny pracy własnej oraz pracy zespołów, w których uczestniczy, zajmujących się projektami planów zagospodarowania przestrzennego.	K_K01 K_K04
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: planowanie przestrzenne				
Forma zajęć: wykład				
1. Podstawy prawne planowania przestrzennego. Zasady planowania i gospodarki przestrzennej, trójstopniowy system planowania przestrzennego, obszary funkcjonalne.			1	6
2. Polski system planowania przestrzennego i jego poziomy terytorialne. Dokumenty planistyczne na poszczególnych szczeblach. a) koncepcja zagospodarowania kraju i programy zadań rządowych, b) plan zagospodarowania przestrzennego województwa, c) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego			1	6
3. Uwarunkowania środowiskowe zagospodarowania przestrzennego (zasoby i walory środowiska przyrodniczego; ochrona środowiska; system przyrodniczy - tworzony w ramach planu zagospodarowania przestrzennego). Natura 2000 w planowaniu przestrzennym.			1	3
Forma zajęć: ćwiczenia				
1. Uwarunkowania prawne, przyrodnicze, społeczne, gospodarcze planowania przestrzennego			1	2
2. Cel i zadania opracowania ekofizjograficznego			1	2
3. Europejska Konwencja Krajobrazowa			1	2
4. Miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego, ustalenia planu, rysunek planu - podstawowe elementy stosowane w zapisach rysunku planu			1	4
5. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego - zagadnienia praktyczne			1	2
6. Prognoza oddziaływania na środowisko w planowaniu przestrzennym			1	3
Metody uczenia się	prezentacja multimedialna dyskusja			

Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOLOKWIUM				EP1,EP2
	SPRAWDZIAN				EP1,EP2
	PREZENTACJA				EP1,EP2,EP3,EP4,EP6
ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)				EP5	
Forma i warunki zaliczenia	zaliczenie wykładów: zaliczenie ustne treści wykładów oraz zalecanej literatury				
	zaliczenie ćwiczeń: zajęcia praktyczne, kolokwia				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
ocena końcowa jest średnią arytmetyczną ocen z zaliczenia wykładów i ćwiczeń					
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	1	planowanie przestrzenne		Arytmetyczna	
	1	planowanie przestrzenne [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
	1	planowanie przestrzenne [wykład]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

S Y L A B U S

Nazwa przedmiotu: podstawy zarządzania projektami badawczymi i komercjalizacji wyników badań (KIERUNKOWE)				Kod przedmiotu: US119AIIJ3323_22S		
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego						
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:		
Rok: 2	Semestr: 3	Status przedmiotu: obowiązkowy		Język przedmiotu: semestr: 3 - język polski		
Koordynator przedmiotu:		dr hab. LIDIA SKUZA				
EFEKTY UCZENIA SIĘ						
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu		
wiedza	1	EP1	Student definiuje pojęcia z zakresu zarządzania projektami. Student charakteryzuje metody i narzędzia planowania projektów i zna ogólne zasady tworzenia form indywidualnej przedsiębiorczości. Student charakteryzuje metody i narzędzia monitorowania projektu	K_W11 K_W12		
umiejętności	1	EP2	Student wyjaśnia kryteria oceny wniosków oraz planuje i przygotowuje wnioski projektowe. Student posługuje się metodami planowania i monitorowania projektów	K_U09 K_U10		
kompetencje społeczne	1	EP3	Student potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy	K_K05		
TREŚCI PROGRAMOWE				Semestr	Liczba godzin	
Przedmiot: podstawy zarządzania projektami badawczymi i komercjalizacji wyników badań						
Forma zajęć: wykład						
1. Podstawy zarządzania i planowanie projektów.				3	1	
2. Przygotowanie wniosku projektowego.				3	1	
3. Wybrane obszary zarządzania projektem.				3	1	
4. Realizacja i zamykanie projektu.				3	1	
5. Komercjalizacja badań. Indywidualna przedsiębiorczość.				3	1	
Metody uczenia się		Metody problemowe (wykład konwersatoryjny), Metody praktyczne (warsztaty, praca samodzielna i w grupach)				
Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu	
		SPRAWDZIAN			EP1,EP2,EP3	
Forma i warunki zaliczenia		ZO Zaliczenie wykładów: sprawdzian pisemny - dłuższa wypowiedz pisemna, obejmuje wiedzę z wykładów oraz zalecanej literatury.				
		Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
		Ocena z przedmiotu jest tożsama z oceną końcową uzyskaną z wykładów.				
Metoda obliczania oceny końcowej		Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
		3	podstawy zarządzania projektami badawczymi i komercjalizacji wyników badań		Ważona	
		3	podstawy zarządzania projektami badawczymi i komercjalizacji wyników badań [wykład]	zaliczenie z oceną		1,00

ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	25
Liczba punktów ECTS	1

S Y L A B U S

Nazwa przedmiotu: polityka ochrony środowiska (PODSTAWOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ3310_12S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 1	Semestr: 2	Status przedmiotu: obowiązkowy		Język przedmiotu: semestr: 2 - język polski
Koordinator przedmiotu:	dr hab. inż. ROBERT CZERNIAWSKI			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student zna aktualnie obowiązujące dokumenty programowe z zakresu polityki ekologicznej w kontekście międzynarodowym i krajowym.	K_W07
	2	EP2	Student rozróżnia zasady polityki ekologicznej	K_W07
umiejętności	1	EP3	Student interpretuje wymagania programowe dotyczące zasad i priorytetów polityki ekologicznej.	K_U01
	2	EP4	Student potrafi wyznaczyć cele i priorytety polityki ekologicznej.	K_U09 K_U10
kompetencje społeczne	1	EP5	Student gotów jest do samodzielnego dokształcania się oraz inicjowania dyskusji na tematy zagrożeń środowiska i przyrody	K_K02 K_K03
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: polityka ochrony środowiska				
Forma zajęć: wykład				
1. Podstawy polityki UE w dziedzinie ochrony środowiska			2	5
2. Realizacja celów polityki ochrony środowiska			2	5
3. Źródła finansowania polityki ochrony środowiska.			2	5
4. Uwarunkowania gospodarcze, społeczne i kulturowe polityki ochrony środowiska			2	5
Forma zajęć: ćwiczenia				
1. Instytucje i instrumenty Wspólnotowej Polityki Ochrony Środowiska Europy			2	2
2. Zasady polityki ekologicznej w Unii Europejskiej			2	2
3. Kierunki strategicznego działania i przedsiębiorczości w ochronie środowiska			2	3
4. Finansowe wsparcie celów polityki ochrony środowiska			2	3
5. Gospodarowanie energią			2	4
6. Zagospodarowanie odpadów			2	3
7. Gospodarowanie wodą			2	3
Metody uczenia się	prezentacja multimedialna analiza tekstów z dyskusją projekt			

Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu
	EGZAMIN USTNY				EP1,EP2
	KOLOKWIUM				EP1,EP2,EP3,EP4
	SPRAWDZIAN				EP1,EP2,EP3,EP4
	PREZENTACJA				EP1,EP2,EP3,EP4
	PROJEKT				EP1,EP2,EP3,EP4
ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)				EP5	
Forma i warunki zaliczenia	zaliczenie wykładów: dłuższa wypowiedź ustna, obejmuje wiedzę z wykładów oraz zalecanej literatury, zaliczenie ćwiczeń: na podstawie oceny z projektu, sprawdzianów i kolokwium				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena końcowa koordynatora przedmiotu wyliczana jest jako średnia arytmetyczna z ocen z ćwiczeń i wykładów. Przy ustalaniu ocen zastosowanie mają zasady przyjęte w Regulaminie Studiów Uniwersytetu Szczecińskiego				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	2	polityka ochrony środowiska		Arytmetyczna	
	2	polityka ochrony środowiska [wykład]	egzamin		
	2	polityka ochrony środowiska [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		125			
Liczba punktów ECTS		5			

S Y L A B U S

Nazwa przedmiotu: pracownia dyplomowa (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2945_8S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 1, 2	Semestr: 1, 2, 3	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 1 - język polski, semestr: 2 - język polski, semestr: 3 - język polski
Koordinator przedmiotu:	dr hab. ZOFIA SOTEK			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student zna i rozumie zaawansowane metody badań oraz techniki i narzędzia badawcze stosowane w zakresie ochrony i inżynierii Środowiska przyrodniczego.	K_W02 K_W10
	2	EP2	Zna i rozumie zasady ochrony własności przemysłowej i praw autorskich w odniesieniu do przygotowania i pisania prac naukowych.	K_W07 K_W08
umiejętności	1	EP3	Student potrafi sformułować problem badawczy z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego. Planuje swój dalszy rozwój i ścieżkę zawodową.	K_U03 K_U06
	2	EP4	Student potrafi formułować zadania inżynierskie z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego oraz zastosować odpowiednie metody i techniki badawcze rozwiązując je. Planuje i przeprowadza eksperymenty, analizuje wyniki, formułuje wnioski.	K_U01 K_U03 K_U08
	3	EP5	Student potrafi posługiwać się specjalistyczną terminologią w zakresie ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego, również w języku obcym.	K_U02 K_U04
	4	EP6	Samodzielnie wyszukuje i krytycznie analizuje dostępne źródła informacji, w tym źródła internetowe, dotyczące tematyki badań, formułując uzasadnione wnioski.	K_U01
	5	EP7	Student potrafi zaplanować, przygotować i napisać pracę badawczą z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego w języku polskim oraz przygotować, na podstawie własnych badań, krótkie doniesienie w języku obcym.	K_U04 K_U12
kompetencje społeczne	1	EP8	Student jest gotów do określania priorytetów przy realizacji zadania, w swoich badaniach naukowych kieruje się zasadami dobrej praktyki.	K_K04 K_K07
	2	EP9	Student jest gotów do analitycznej i obiektywnej oceny posiadanej wiedzy oraz do myślenia kreatywnego i do inicjowania działań związanych z ochroną środowiska przyrodniczego, w tym działania w sposób przedsiębiorczy	K_K01 K_K04 K_K05
	3	EP10	Jest gotów do rozwijania dorobku zawodu związanego z ochroną i inżynierią środowiska przyrodniczego, działania na rzecz zasad etyki zawodowej oraz do podtrzymywania etosu tego zawodu.	K_K06 K_K07
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin

Przedmiot: pracownia dyplomowa				
Forma zajęć: pracownia dyplomowa				
1. Problematyka zajęć, wynika z tematu realizowanej pracy magisterskiej i w zależności od tego może obejmować wykonywanie badań i eksperymentów florystycznych, zoologicznych i chemicznych, tak laboratoryjnych jak terenowych. 1. Wykonywanie badań laboratoryjnych i terenowych związanych z realizacją pracy magisterskiej, pod opieką promotorów i samodzielnie		1	8	
2. Problematyka zajęć, wynika z tematu realizowanej pracy magisterskiej i w zależności od tego może obejmować wykonywanie badań i eksperymentów florystycznych, zoologicznych i chemicznych, tak laboratoryjnych jak terenowych. 1. Wykonywanie badań laboratoryjnych i terenowych związanych z realizacją pracy magisterskiej, pod opieką promotorów i samodzielnie		2	10	
3. Problematyka zajęć, wynika z tematu realizowanej pracy magisterskiej i w zależności od tego może obejmować wykonywanie badań i eksperymentów florystycznych, zoologicznych i chemicznych, tak laboratoryjnych jak terenowych. 1. Wykonywanie badań laboratoryjnych i terenowych związanych z realizacją pracy magisterskiej, pod opieką promotorów i samodzielnie		3	12	
Metody uczenia się	wykonywania badań terenowych, obserwacje naukowe, praca indywidualna, wykonywanie doświadczeń laboratoryjnych			
Metody weryfikacji efektów uczenia się				Nr efektu uczenia się z sylabusu
	PREZENTACJA			EP1,EP2,EP3,EP4,EP5,EP6
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)			EP1,EP10,EP2,EP3,EP4,EP5,EP6,EP7,EP8,EP9
Forma i warunki zaliczenia	ZO			
	Zaliczenie z oceną; na podstawie aktywności, realizacji poszczególnych etapów pracy naukowej			
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu			
Metoda obliczania oceny końcowej	Zaliczenie z oceną; na podstawie aktywności, realizacji poszczególnych etapów pracy naukowej			
	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny
	Waga do średniej			
1	pracownia dyplomowa		Ważona	
1	pracownia dyplomowa [pracownia dyplomowa]	zaliczenie z oceną		1,00
2	pracownia dyplomowa		Ważona	
2	pracownia dyplomowa [pracownia dyplomowa]	zaliczenie z oceną		1,00
3	pracownia dyplomowa		Ważona	
3	pracownia dyplomowa [pracownia dyplomowa]	zaliczenie z oceną		1,00
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		300		
Liczba punktów ECTS		12		

S Y L A B U S

Moduł: Blok wybieralny IV [moduł]				
Nazwa przedmiotu: praktyczne wykorzystanie fauny wodnej (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2457_25S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 2	Semestr: 3	Status przedmiotu: fakultatywny	Język przedmiotu: semestr: 3 - język polski	
Koordynator przedmiotu:	dr hab. inż. AGNIESZKA SZLAUER-ŁUKASZEWSKA			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student charakteryzuje wybrane grupy bezkręgowców mających praktyczne znaczenie dla człowieka	K_W03 K_W04
	2	EP2	Student wyjaśnia praktyczne znaczenie bezkręgowców	K_W03 K_W04 K_W07
umiejętności	1	EP3	Student umie identyfikować grupy taksonomiczne bezkręgowców i ich przedstawicieli mających praktyczne znaczenie dla człowieka	K_U01 K_U06
	2	EP4	Student potrafi pozyskać i przygotować do praktycznego użycia zebrane okazy bezkręgowców	K_U11
kompetencje społeczne	1	EP5	Student jest gotów do etycznego wykorzystania zasobów przyrodniczych	K_K01 K_K04 K_K07
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: praktyczne wykorzystanie fauny wodnej				
Forma zajęć: wykład				
1. Bioindykacyjne, ekologiczne, biologiczne, właściwości wybranych grup bezkręgowców wodnych			3	5
2. Różne formy wykorzystania bezkręgowców w ochronie środowiska i innych dziedzinach.			3	5
Forma zajęć: ćwiczenia				
1. Cechy systematyczne wybranych grup bezkręgowców wodnych mających praktyczne znaczenie w ochronie środowiska i innych dziedzinach			3	10
2. Metodyki poboru prób, preparatyki laboratoryjnej wybranych grup bezkręgowców wodnych			3	5
Metody uczenia się	Praktyczne zajęcia w laboratorium biologicznym, obserwacje mikroskopowe, wykonanie rysunków, oznaczanie bezkręgowców, praca z kluczami, Omówienie ustne i prezentacja multimedialna z zakresu prowadzonego ćwiczenia, Prezentacja multimedialna na podstawie autorskiego scenariusza wykładu			
Metody weryfikacji efektów uczenia się				Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOŁOKWIUM			EP1,EP2,EP4
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)			EP1,EP3,EP5

Forma i warunki zaliczenia	Obecność i aktywność na ćwiczeniach				
	Wykonanie zadań praktycznych powierzonych w czasie ćwiczeń				
	Zaliczenie pisemne, sprawdzające wiadomości z wykładów i ćwiczeń				
Zasady wyliczania oceny z przedmiotu					
Ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie semestru za określone działania i prace studenta.					
Ocena z przedmiotu jest wyliczana na podstawie oceny końcowej z ćwiczeń i wykładów w stosunku 1:1.					
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	3	praktyczne wykorzystanie fauny wodnej		Arytmetyczna	
	3	praktyczne wykorzystanie fauny wodnej [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
	3	praktyczne wykorzystanie fauny wodnej [wykład]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

SYLABUS

Nazwa przedmiotu: projekty i plany ochrony przyrody (KIERUNKOWE)	Kod przedmiotu: US119AIIJ2457_7S
--	--

Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego
--

Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne	Profil kształcenia: ogólnoakademicki	Specjalność:
---	--	--------------

Rok: 1	Semestr: 1	Status przedmiotu: obowiązkowy	Język przedmiotu: semestr: 1 - język polski
------------------	----------------------	--	---

Koordynator przedmiotu:	dr hab. ANDRZEJ ZAWAL
-------------------------	-----------------------

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student definiuje i charakteryzuje różne typy ochrony obszarowej oraz zna zasady ich tworzenia	K_W04
	2	EP2	Zna zasady i wymogi sporządzania planów i projektów ochrony przyrody	K_W05
umiejętności	1	EP3	Student potrafi wyznaczyć obszary potencjalnie cenne przyrodniczo, wykreślić i opisać ich granicę oraz zaproponować odpowiednią formę ochrony obszarowej.	K_U01
	2	EP4	Potrafi wskazać i ocenić istotne element yprzyrodnicze oraz zaprojektować zakres konsultacji społecznych dla różnych form ochrony obszarowej i na różnych terenach.	K_U09
kompetencje społeczne	1	EP5	Zachowuje krytycyzm w podejściu do opinii własnych i innych osób, zachowuje otwartość na poglądy niezgodne z własnymi przekonaniami i dąży do wypracowania kompromisu.	K_K01 K_K02
	2	EP6	jest gotów do inicjowania i organizowania działań z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego na rzecz lokalnej społeczności	K_K03

TREŚCI PROGRAMOWE	Semestr	Liczba godzin
-------------------	---------	---------------

Przedmiot: projekty i plany ochrony przyrody

Forma zajęć: wykład

1. Różne typy ochrony obszarowej, ich charakterystyka i regulacje prawne.	1	2
2. Parki narodowe - plany ochrony i zasady tworzenia.	1	3
3. Parki krajobrazowe - plany ochrony i zasady tworzenia.	1	3
4. Rezerваты przyrody: typy rezerwatów, ich plany ochrony i zasady tworzenia.	1	4
5. Obszary Natura 2000	1	3

Forma zajęć: ćwiczenia

1. Wyznaczanie obszarów ochronnych na mapach topograficznych i leśnych.	1	2
2. Praca z odbiornikiem GPS w terenie.	1	3
3. Praca na komputerze w programach: MapInfo, ArcPad i OziExplorer.	1	2
4. Oznaczanie zbiorowisk roślinnych, osadów limnicznych i torfów.	1	2
5. Oznaczanie parametrów fizyko-chemicznych wody.	1	2

6. Obliczanie podatności zbiornika na degradację i wpływu zlewni.		1	2		
7. Typy drzewostanów ich charakterystyka i właściwości.		1	2		
Metody uczenia się	analiza tekstów i map z dyskusją, opracowanie projektu, prezentacja multimedialna				
Metody weryfikacji efektów uczenia się		Nr efektu uczenia się z sylabusu			
	KOŁOKWIUM	EP1,EP2,EP4			
	SPRAWDZIAN	EP1,EP2,EP3,EP4			
	PROJEKT	EP1,EP2,EP3,EP4,EP5,EP6			
Forma i warunki zaliczenia	Zaliczenie kolokwium z wykładów i ćwiczeń				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	wykład:ćwiczenia - 1:1				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	1	projekty i plany ochrony przyrody		Arytmetyczna	
	1	projekty i plany ochrony przyrody [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
	1	projekty i plany ochrony przyrody [wykład]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

SYLABUS

Nazwa przedmiotu: rekultywacja terenów zdegradowanych (KIERUNKOWE)	Kod przedmiotu: US119AIIJ2451_15S
--	---

Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego
--

Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne	Profil kształcenia: ogólnoakademicki	Specjalność:
---	--	--------------

Rok: 1	Semestr: 2	Status przedmiotu: obowiązkowy	Język przedmiotu: semestr: 2 - język polski
------------------	----------------------	--	---

Koordynator przedmiotu:	dr hab. IZABELLA RZAŁ
-------------------------	-----------------------

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student zna sposoby oceny zasobów przyrodniczych oraz wpływ działalności człowieka na przyrodę.	K_W01 K_W02
	2	EP2	Student zna cykl życia urządzeń, obiektów i systemów technicznych stosowanych w rekultywacji terenów zdegradowanych oraz zna metody, techniki i narzędzia stosowane w rekultywacji terenów zdegradowanych	K_W09
	3	EP3	Student zna zasady planowania badań z wykorzystaniem właściwych metod, technik i narzędzi oraz opisuje typowe technologie i rozwiązania inżynierskie, stosowane w rekultywacji terenów zdegradowanych	K_W03 K_W10
umiejętności	1	EP4	Student dobiera i wykorzystuje zaawansowane techniki i narzędzia badawcze do oceny terenów zdegradowanych. Planuje i przeprowadza eksperymenty. Potrafi przeanalizować uzyskane wyniki i sformułować prawidłowe wnioski.	K_U07 K_U10
	2	EP5	Student potrafi planować i przeprowadzać eksperymenty oraz formułować i rozwiązywać zadania inżynierskie, wykorzystując odpowiednio dobrane metody stosowane w rekultywacji terenów zdegradowanych. Dostrzega i interpretuje ich aspekty systemowe i pozatechniczne.	K_U08
	3	EP6	Student potrafi wykonać dokumentację przyrodniczą i inne opracowania związane z ochroną przyrody, wstępnie szacując koszty zaplanowanych działań. Potrafi przewidzieć ekonomiczne, środowiskowe i społeczne konsekwencje działań, rozwiązań technicznych, urządzeń, systemów, procesów i usług związanych z rekultywacją terenów zdegradowanych oraz ocenić ich funkcjonowanie.	K_U09
kompetencje społeczne	1	EP7	Student ma świadomość ryzyka i odpowiedzialności za podejmowane działania i decyzje związane z wykonywaniem zawodu w zakresie rekultywacji terenów zdegradowanych, w tym rozumie pozatechniczne aspekty działalności inżynierskiej.	K_K01 K_K07

TREŚCI PROGRAMOWE	Semestr	Liczba godzin
-------------------	---------	---------------

Przedmiot: rekultywacja terenów zdegradowanych
--

Forma zajęć: wykład
----

1. Zjawiska degradacyjne w przyrodzie	2	2
2. Podstawowe zasady rekultywacji terenów zdegradowanych	2	2
3. Odnowa środowiska poprzez działalność rekultywacyjną	2	2

4. Rekultywacja terenów zdegradowanych przez górnictwo, zakłady energetyczne, imisję zanieczyszczeń chemicznych, eksploatację na torfowiskach i inne formy działalności gospodarczej, przemysłowej, komunalnej i rolniczej	2	2			
5. Ochrona i rekultywacja wód	2	2			
Forma zajęć: laboratorium					
1. Oznaczenia laboratoryjne podstawowych właściwości gleb.	2	4			
2. Charakterystyka typów gleb	2	3			
3. Zabiegi rekultywacyjne podejmowane na terenach zdegradowanych	2	3			
4. Procesy rekultywacyjne zachodzące przy tworzeniu gleb na terenach zdegradowanych	2	3			
5. Przykłady obiektów zrekultywowanych na terenach zdegradowanych	2	3			
6. Projekt rekultywacji terenów zdegradowanych przez górnictwo, zakłady energetyczne, imisję zanieczyszczeń chemicznych, eksploatację na torfowiskach i inne formy działalności gospodarczej, przemysłowej, komunalnej i rolniczej	2	3			
7. Zagospodarowanie terenów zrekultywowanych	2	3			
8. Zagospodarowanie i wykorzystanie w działalności rekultywacyjnej odpadów komunalnych i przemysłowych	2	3			
Metody uczenia się	Analizy laboratoryjne, prezentacje multimedialne, praca indywidualna i w zespołach				
Metody weryfikacji efektów uczenia się		Nr efektu uczenia się z sylabusu			
	EGZAMIN PISEMNY	EP1,EP2,EP3			
	KOLOKWIMUM	EP1,EP2,EP3,EP6			
	PROJEKT	EP2,EP3,EP4,EP5,EP6			
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)	EP7			
Forma i warunki zaliczenia	Egzamin pisemny Zaliczenie wykładów obejmuje wiedzę z wykładów oraz zalecanej literatury Ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen częściowych otrzymywanych w trakcie semestru z kolokwium, projektu i sprawozdań z zajęć praktycznych.				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena końcowa koordynatora przedmiotu wyliczana jest jako średnia arytmetyczna z ocen z ćwiczeń i egzaminu.				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	2	rekultywacja terenów zdegradowanych		Arytmetyczna	
	2	rekultywacja terenów zdegradowanych [laboratorium]	zaliczenie z oceną		
	2	rekultywacja terenów zdegradowanych [wykład]	egzamin		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		100			
Liczba punktów ECTS		4			

S Y L A B U S

Moduł: Blok wybieralny VI [moduł]				
Nazwa przedmiotu: rośliny drzewiaste i ich rola w biosferze (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2456_28S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 2	Semestr: 3	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 3 - język polski
Koordynator przedmiotu:	dr hab. BEATA BOSIACKA			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student zna różnicowanie lasów i rozumie rolę leśnych formacji roślinnych w kształtowaniu klimatu i bioróżnorodności Ziemi	K_W01 K_W03 K_W04
	2	EP2	Student ma wiedzę z zakresu systematyki, wymagań siedliskowych i rozmieszczenia wybranych gatunków roślin drzewiastych, zna ich zagrożenia	K_W04
umiejętności	1	EP3	Student potrafi rozpoznawać gatunki roślin drzewiastych na podstawie pracy z materiałem zielnikowym oraz kluczy do oznaczania roślin	K_U01
	2	EP4	Student potrafi wykazać ekologiczną i gospodarczą rolę poszczególnych gatunków drzewiastych, ekosystemów i formacji leśnych korzystając ze zrozumienia z dostępnej literatury. Potrafi zaproponować działania dotyczące zachowania zasobów przyrodniczych.	K_U01 K_U09
kompetencje społeczne	1	EP5	Student jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy na temat wpływu formacji leśnych na funkcjonowanie całej biosfery i rozumie potrzebę jej dalszego zdobywania i poszerzania	K_K01 K_K02
	2	EP6	Student jest świadomy współczesnych zagrożeń ekosystemów leśnych, dostrzega potrzebę ich ochrony, potrafi wskazać priorytety w realizacji tego zadania i jest gotów do inicjowania działań	K_K04 K_K05
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: rośliny drzewiaste i ich rola w biosferze				
Forma zajęć: wykład				
1. Historia roślin o pokroju drzewiastym. Cechy specyficzne roślin drzewiastych. Rekordy drzew. Rozwój formacji leśnych w minionych epokach geologicznych. Znaczenie roślin drzewiastych dla środowiska i gospodarki człowieka			3	2
2. Charakterystyka biomów z roślinnością drzewiastą. Zbiorowiska leśne w Polsce na tle siedlisk przyrodniczych Natura 2000.			3	2
3. Przegląd gatunków roślin nagozalążkowych: występowanie i budowa morfologiczna, wymagania siedliskowe i udział w ekosystemach leśnych. Wykorzystanie w gospodarce leśnej i na terenach zieleni			3	6
Forma zajęć: ćwiczenia				
1. Przegląd drzewiastych gatunków roślin okrytozalążkowych: występowanie i budowa morfologiczna, wymagania siedliskowe i udział w ekosystemach leśnych. Wykorzystanie w gospodarce leśnej i na terenach zieleni. Oznaczanie na podstawie cech makro- i mikroskopowych gatunków rodzimych i egzotów spotykanych w Polsce - praca indywidualna z materiałem roślinnym przy użyciu binokularów i mikroskopów			3	15

Metody uczenia się	obserwacja cech makro- i mikroskopowych roślin - praca indywidualna z materiałem roślinnym przy użyciu mikroskopów, wykład z prezentacją multimedialną, pokaz				
Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOŁOKWIUM				EP1,EP2,EP4
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)				EP2,EP3,EP5,EP6
Forma i warunki zaliczenia	Warunki zaliczenia: -kolokwium obejmuje wiedzę z wykładów i ćwiczeń oraz zalecanej literatury; -zaliczenie ćwiczeń na podstawie obecności, aktywności, wykonania poszczególnych zadań				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	ocena końcowa jest oceną wyliczoną jako średnia arytmetyczna z poszczególnych pytań na kolokwium				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	3	rośliny drzewiaste i ich rola w biosferze		Arytmetyczna	
	3	rośliny drzewiaste i ich rola w biosferze [wykład]	zaliczenie z oceną		
	3	rośliny drzewiaste i ich rola w biosferze [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

S Y L A B U S

Nazwa przedmiotu: seminarium (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2945_9S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 1, 2	Semestr: 1, 2, 3	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 1 - język polski, semestr: 2 - język polski, semestr: 3 - język polski
Koordinator przedmiotu:	dr hab. ZOFIA SOTEK			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student ma pogłębioną wiedzę w zakresie kategorii pojęciowych i terminologii przyrodniczej, a także pojęć mających bezpośrednie odniesienie do praktycznych zastosowań wiedzy przyrodniczej.	K_W03 K_W04
	2	EP2	Student zna literaturę naukową dotyczącą wybranej tematyki badań	K_W01 K_W02 K_W03 K_W04
	3	EP3	Student zna i rozumie szczegółowe zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i praw autorskich, także w odniesieniu do przygotowania i pisania pracy naukowej.	K_W08
umiejętności	1	EP4	Potrafi poprawnie analizować i oceniać piśmiennictwo naukowe w j. polskim i obcym	K_U01 K_U04
	2	EP5	Potrafi samodzielnie formułować problemy badawcze z danego zakresu, jest zorientowany na dalszy rozwój naukowy i samokształcenie	K_U03 K_U06
	3	EP6	Potrafi przygotować wystąpienie ustne i pracę pisemną w języku polskim i obcym oraz podjąć merytoryczną dyskusję ze specjalistami na tematy związane z ochroną środowiska	K_U02 K_U04
kompetencje społeczne	1	EP7	Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy, rozumie potrzebę ciągłej aktualizacji swojej wiedzy z zakresu ochrony środowiska poprzez systematyczne zapoznawanie się z literaturą związaną ze studiowanym kierunkiem	K_K01 K_K02 K_K06
	2	EP8	Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy.	K_K05
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: seminarium				
Forma zajęć: seminarium				
1. Wprowadzenie w problematykę badań naukowych. Omawianie szczegółowe typowych prac magisterskich. Formy i metody gromadzenia wyników. Powiązanie badań z praktyką, aspekty badań stosowanych. Opracowanie indywidualne metodyki prowadzonych badań. Omawianie, etapowo, otrzymanych wyników badań. Pisanie i redagowanie poszczególnych rozdziałów pracy magisterskiej.			1	8
2. Opracowanie indywidualne metodyki prowadzonych badań. Omawianie, etapowo, otrzymanych wyników badań. Pisanie i redagowanie poszczególnych rozdziałów pracy magisterskiej.			2	10
3. Omawianie, etapowo, otrzymanych wyników badań. Pisanie i redagowanie poszczególnych rozdziałów pracy magisterskiej.			3	12

Metody uczenia się	Konsultacje z promotorem pracy, dyskusja, prezentacja multimedialna, analiza tekstów z dyskusją, analiza materiałów źródłowych, przygotowanie projektu - w zależności od wybranej Katedry				
Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusa
	PRACA DYPLMOWA				EP1,EP2,EP3,EP4,EP5,EP7,EP8
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)				EP1,EP2,EP5,EP6,EP7,EP8
Forma i warunki zaliczenia	Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę na podstawie zatwierdzonych, ustalonych na każdy semestr fragmentów postępowania badawczego, oraz przedłożenia napisanej pracy magisterskiej.				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena na podstawie prezentacji wyników prowadzonych badań własnych oraz opracowanych kolejnych części manuskryptu.				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	1	seminarium		Ważona	
	1	seminarium [seminarium]	zaliczenie z oceną		1,00
	2	seminarium		Ważona	
	2	seminarium [seminarium]	zaliczenie z oceną		1,00
	3	seminarium		Ważona	
	3	seminarium [seminarium]	zaliczenie z oceną		1,00
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		350			
Liczba punktów ECTS		14			

SYLABUS

Nazwa przedmiotu: statystyka i modelowanie w naukach o środowisku (OGÓLNOUCZELNIANE)	Kod przedmiotu: US119AIIJ2451_1S
--	--

Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego
--

Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne	Profil kształcenia: ogólnoakademicki	Specjalność:
---	--	--------------

Rok: 1	Semestr: 1	Status przedmiotu: obowiązkowy	Język przedmiotu: semestr: 1 - język polski
------------------	----------------------	--	---

Koordynator przedmiotu:	dr hab. inż. PRZEMYSŁAW ŚMIETANA
-------------------------	----------------------------------

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student dzięki opanowaniu podstaw analizy systemowej rozumie lepiej podstawy funkcjonowania układów żywych. Zna podstawy matematycznego opisu rzeczywistości przyrodniczej w postaci modeli formalnych.	K_W01 K_W02
	2	EP2	Zna i rozumie wartość modeli w prognozowaniu.	K_W04
	3	EP3	Zna ograniczenia opisu rzeczywistości modelem warunkowane jego jakością.	K_W05
umiejętności	1	EP4	Potrafi stosować identyfikacje systemów. Umie analizować problemy funkcjonowania układów żywych poprzez dobranie odpowiedniego modelu znając jednocześnie jego ograniczenia.	K_U01 K_U03
	2	EP5	Potrafi wykorzystywać metody matematyczne do budowy modeli formalnych. Wykorzystuje modele celem prognozowania.	K_U01 K_U07
	3	EP6	Analizuje i rozwiązuje problemy z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego w oparciu o metody statystyczne i symulacje komputerowe.	K_U01 K_U07
kompetencje społeczne	1	EP7	Jest gotów do racjonalnego wykonywania powierzonych mu zadań poprzez świadomość systemowego kształtu rzeczywistości i umiejętność identyfikacji systemów	K_K03 K_K05
	2	EP8	Jest gotów do ciągłego doksztalcania się	K_K02

TREŚCI PROGRAMOWE

TREŚCI PROGRAMOWE	Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: statystyka i modelowanie w naukach o środowisku		
Forma zajęć: wykład		
1. Systemowość układów biologicznych. Identyfikacja systemów. Rodzaje i cechy modeli.	1	1
2. Modele nieformalne i ocena ich jakości	1	1
3. Matematyczne i statystyczne podstawy analizy systemowej	1	1
4. Wnioskowanie statystyczne w modelowaniu	1	1
5. Wykorzystanie metod statystycznych w modelowaniu (porównania szeregów dwu i wielocechowych)	1	1
6. Wykorzystanie metod statystycznych w modelowaniu (wieloczynnikowa analiza wariancji)	1	1
7. Wykorzystanie metod statystycznych w modelowaniu (porównania wskaźników bioróżnorodności)	1	1
8. Modelowy opis tempa wzrostu osobniczego. Modele opisu śmiertelności	1	1

9. Modele wzrostu populacji. Modele konkurencji międzygatunkowej		1	1		
10. Wykorzystanie programowania w języku R i praca w środowisku R w badaniach modelowych w Ochronie Środowiska.		1	1		
Forma zajęć: ćwiczenia					
1. Procesy zbierania i obróbki danych statystycznych do badań modelowych. Pobieranie prób do badań modelowych.		1	3		
2. Praktyczne podstawy identyfikacji systemów. Dobór kryteriów identyfikacji. Konstrukcja modelu systemowego.		1	2		
3. Wykorzystanie podstawowych metod matematycznych w modelowaniu. Zastosowanie macierzy i rachunku różniczkowego.		1	3		
4. Zależności funkcyjne w badaniach modelowych. Dobór regresji liniowe i nieliniowe. Zastosowanie kowariancji		1	4		
5. Badanie różnic pomiędzy szeregami dwucechowymi i równaniami regresji		1	4		
6. Modele wzrostu. Budowa modelu tempa wzrostu osobniczego von Bertalanffy'ego		1	4		
7. Wieloczynnikowa analiza wariancji. Zastosowanie i wnioskowanie.		1	3		
8. Analiza porównawcza wskaźników zróżnicowania gatunkowego. Modele biocenoz		1	2		
Metody uczenia się	Praca indywidualna i w zespołach, Prezentacja multimedialna, analiza gotowych przykładów z dyskusją, rozwiązywanie zadań, Opracowanie projektu				
Metody weryfikacji efektów uczenia się			Nr efektu uczenia się z sylabusu		
	KOLOKWIUM		EP1,EP2,EP3		
	PROJEKT		EP2,EP3,EP4,EP5,EP7		
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)		EP4,EP5,EP6,EP8		
Forma i warunki zaliczenia	Zaliczenie z ćwiczeń - uzyskiwane na podstawie obecności i ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie semestru za określone działania i prace studenta, w tym kolokwia zaliczeniowe.				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena z przedmiotu ustalana na podstawie oceny końcowej z wykładów i ćwiczeń w stosunku 1:1				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	1	statystyka i modelowanie w naukach o środowisku		Ważona	
	1	statystyka i modelowanie w naukach o środowisku [wykład]	zaliczenie z oceną		0,50
	1	statystyka i modelowanie w naukach o środowisku [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		0,50
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

S Y L A B U S

Moduł: Blok wybieralny III [moduł]			
Nazwa przedmiotu: szata roślinna Pomorza Zachodniego (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2456_21S
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego			
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki	Specjalność:
Rok: 1	Semestr: 2	Status przedmiotu: fakultatywny	Język przedmiotu: semestr: 2 - język polski
Koordinator przedmiotu:	dr MONIKA MYŚLIWY		

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student zna i rozumie geograficzno-siedliskowe uwarunkowania szaty roślinnej Pomorza Zachodniego, wskazuje jej cechy wyróżniające, zna gatunki roślin naczyniowych i zbiorowiska roślinne specyficzne dla tego regionu oraz problemy ich ochrony. Wymienia i klasyfikuje formy ochrony obszarowej występujące w województwie zachodniopomorskim.	K_W01 K_W05
	2	EP2	Student zna i rozumie metody analizy flory regionalnych oraz zastosowanie diagnostycznych cech przystosowawczych roślin w fitoindykacji geobotanicznej.	K_W02
umiejętności	1	EP3	Student potrafi wykonać analizę flory regionalnej pod kątem zróżnicowania form życiowych, budowy anatomicznej, typu rozsiewania i zasięgu geograficznego oraz zastosować wymienione skale jakościowe do oceny stanu i przemian roślinności. Potrafi współdziałać w grupie, przyjmując w niej rolę lidera lub członka.	K_U03 K_U05 K_U10
	2	EP4	Student potrafi przygotować i przedstawić prezentację ustną na zadany temat, wykorzystując literaturę naukową oraz źródła elektroniczne. Podczas dyskusji posługuje się specjalistyczną terminologią.	K_U02
kompetencje społeczne	1	EP5	Student jest gotów do stałego uzupełniania wiedzy przyrodniczej oraz do uznawania jej znaczenia w rozwiązywaniu problemów badawczych i praktycznych.	K_K02
	2	EP6	Student jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy.	K_K05

TREŚCI PROGRAMOWE

	Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: szata roślinna Pomorza Zachodniego		
Forma zajęć: wykład		
1. Pomorze Zachodnie - uwarunkowania geograficzno-przyrodnicze.	2	2
2. Stan badań geobotanicznych w regionie. Specyfika flory roślin naczyniowych Pomorza Zachodniego, zróżnicowanie taksonomiczne, charakterystyka geograficzna, pochodzenie.	2	2
3. Potencjalna roślinność naturalna a roślinność rzeczywista na tle podziału geobotanicznego, charakterystyka i zagrożenia. Podstawy fitoindykacji geobotanicznej.	2	4
4. Problemy ochrony przyrody na obszarze Pomorza Zachodniego.	2	2
Forma zajęć: ćwiczenia		
1. Specyfika flory roślin naczyniowych Pomorza Zachodniego: prezentacja wybranych gatunków roślin naczyniowych, charakterystyka geograficzna flory.	2	4

2. Analiza flor regionalnych: zróżnicowanie form życiowych, budowy anatomicznej, typu rozszewania i zasięgu geograficznego. Zastosowanie wymienionych klasyfikacji gatunków (skal jakościowych) do oceny stanu roślinności. Projekt.		2	8		
3. Charakterystyka przyrodnicza wybranych obiektów chronionych - prezentacje studentów.		2	3		
Metody uczenia się	Wykład z prezentacją multimedialną, pokaz, projekt, praca w grupie, praca z materiałami źródłowymi, analiza statystyczna, prezentacje studentów.				
Metody weryfikacji efektów uczenia się		Nr efektu uczenia się z sylabusa			
	KOŁOKWIUM	EP1,EP2			
	PREZENTACJA	EP4,EP5			
	PROJEKT	EP2,EP3,EP6			
Forma i warunki zaliczenia	Zaliczenie na ocenę. Zaliczenie wykładów na podstawie pisemnego kolokwium. Zaliczenie ćwiczeń na podstawie aktywnej pracy na zajęciach, wykonania projektu, przygotowania i przedstawienia prezentacji.				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena końcowa z przedmiotu wyliczana jest na podstawie oceny z wykładów i ćwiczeń w stosunku 1:1.				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	2	szata roślinna Pomorza Zachodniego		Arytmetyczna	
	2	szata roślinna Pomorza Zachodniego [wykład]	zaliczenie z oceną		
	2	szata roślinna Pomorza Zachodniego [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		50			
Liczba punktów ECTS		2			

SYLABUS

Nazwa przedmiotu: szkolenie BHP (INNE DO ZALICZENIA)				Kod przedmiotu: US119AIIJ2400_10S		
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego						
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:		
Rok: 1	Semestr: 1	Status przedmiotu: obowiązkowy		Język przedmiotu: semestr: 1 - język polski		
Koordinator przedmiotu:	dr MARIUSZ SIKORA					
EFEKTY UCZENIA SIĘ						
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu		Odniesienie do efektów dla programu	
TREŚCI PROGRAMOWE						
				Semestr	Liczba godzin	
Przedmiot:						
Forma zajęć:						
Metody uczenia się						
Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu	
Forma i warunki zaliczenia						
•						
Zasady wyliczania oceny z przedmiotu						
•						
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot		Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	1	szkolenie BHP			Nieobliczana	
	1	szkolenie BHP [wykład]		zaliczenie		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.			5			
Liczba punktów ECTS			0			

S Y L A B U S

Nazwa przedmiotu: szkolenie biblioteczne (INNE DO ZALICZENIA)				Kod przedmiotu: US119AIIJ3056_11S		
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego						
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:		
Rok: 1	Semestr: 1	Status przedmiotu: obowiązkowy		Język przedmiotu: semestr: 1 - język polski		
Koordinator przedmiotu:	mgr MARTA SZTARK-ŻUREK					
EFEKTY UCZENIA SIĘ						
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu		Odniesienie do efektów dla programu	
TREŚCI PROGRAMOWE						
				Semestr	Liczba godzin	
Przedmiot:						
Forma zajęć:						
Metody uczenia się						
Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu	
Forma i warunki zaliczenia						
•						
Zasady wyliczania oceny z przedmiotu						
•						
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot		Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	1	szkolenie biblioteczne			Nieobliczana	
	1	szkolenie biblioteczne [wykład]		zaliczenie		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.			1			
Liczba punktów ECTS			0			

SYLABUS

Moduł: Blok wybieralny IV [moduł]				
Nazwa przedmiotu: środowiskowe zagrożenia związane z fauną bezkręgową (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2457_26S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 2	Semestr: 3	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 3 - język polski
Koordynator przedmiotu:	dr hab. inż. AGNIESZKA SZLAUER-ŁUKASZEWSKA			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student charakteryzuje wybrane grupy bezkręgowców wywołujących zagrożenia środowiskowe	K_W01 K_W04
	2	EP2	Student wyjaśnia przyczyny zagrożeń środowiskowych związanych z bezkręgowcami	K_W01 K_W02 K_W03 K_W04
umiejętności	1	EP3	Student umie rozpoznawać grupy taksonomiczne bezkręgowców wywołujących zagrożenia środowiskowe	K_U01
	2	EP4	Student umie dostrzegać i rozpoznawać przyczyny zagrożeń środowiskowych wywoływanych przez bezkręgowce	K_U01
kompetencje społeczne	1	EP5	Student jest świadomy istniejących zagrożeń środowiskowych związanych z bezkręgowcami	K_K04
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: środowiskowe zagrożenia związane z fauną bezkręgową				
Forma zajęć: wykład				
1. Zmiany środowiskowe wywołujące zagrożenia ze strony bezkręgowców			3	2
2. Rodzaje zagrożeń ze strony bezkręgowców			3	2
3. Biologia i ekologia wybranych gatunków obcych i inwazyjnych, gatunków szkodliwych gospodarczo, gatunków zagrażających życiu człowieka			3	6
Forma zajęć: ćwiczenia				
1. Cechy systematyczne i biologia wybranych bezkręgowców obcych i inwazyjnych			3	3
2. Cechy systematyczne wybranych bezkręgowców szkodliwych gospodarczo i ich wpływ na życie człowieka			3	3
3. Cechy systematyczne i biologia wybranych bezkręgowców zagrażających życiu człowieka			3	9
Metody uczenia się	Praktyczne zajęcia w laboratorium biologicznym, obserwacje mikroskopowe, wykonanie rysunków, oznaczanie bezkręgowców, praca z kluczami, Omówienie ustne i prezentacja multimedialna z zakresu prowadzonego ćwiczenia, Prezentacja multimedialna na podstawie autorskiego scenariusza wykładu			
Metody weryfikacji efektów uczenia się				Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOŁOKWIUM			EP1,EP2,EP4
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)			EP1,EP3,EP5

Forma i warunki zaliczenia	Obecność i aktywność na ćwiczeniach				
	Wykonanie zadań praktycznych powierzonych w czasie ćwiczeń				
	Zaliczenie pisemne, sprawdzające wiadomości z wykładów i ćwiczeń				
Zasady wyliczania oceny z przedmiotu					
Ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie semestru za określone działania i prace studenta.					
Ocena z przedmiotu jest wyliczana na podstawie oceny końcowej z ćwiczeń i wykładów w stosunku 1:1.					
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	3	środowiskowe zagrożenia związane z fauną bezkręgową		Arytmetyczna	
	3	środowiskowe zagrożenia związane z fauną bezkręgową [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
	3	środowiskowe zagrożenia związane z fauną bezkręgową [wykład]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

SYLABUS

Moduł: Blok wybieralny VIII [moduł]				
Nazwa przedmiotu: wpływ czynników środowiskowych na genom i epigenom (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ3323_30S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 2	Semestr: 3	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 3 - język polski
Koordynator przedmiotu:	dr MAGDALENA ACHREM			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student wyjaśnia działanie czynników mutagennych na powstawanie mutacji i ich skutki	K_W01 K_W02 K_W05
	2	EP2	Student wyjaśnia wpływ mechanizmów epigenetycznych na regulację ekspresji genów	K_W02 K_W05
	3	EP3	Student wymienia techniki wykorzystywane w badaniach epigenetycznych i ocenie mutagenności	K_W02
umiejętności	1	EP4	Student przeprowadza doświadczenia samodzielnie lub w grupie, analizuje ich wyniki i wyciąga wnioski	K_U05 K_U07
kompetencje społeczne	1	EP5	Student rozumie potrzebę ukierunkowanego rozwijania własnej aktywności poznawczej i wykazuje odpowiedzialność za prowadzone doświadczenie	K_K01 K_K02
	2	EP6	Student rozumie potrzebę pogłębiania wiedzy z zakresu mutagenyzy środowiskowej i epigenetyki	K_K01 K_K02
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: wpływ czynników środowiskowych na genom i epigenom				
Forma zajęć: wykład				
1. Wprowadzenie do mutagenyzy środowiskowej			3	1
2. Indukowanie mutacji i mutacje spontaniczne.			3	2
3. Typy mutacji. Mutacje genowe i chromosomowe			3	2
4. Możliwość badania potencjalnej mutagenności środowiska			3	1
5. Epigenetyka- podstawowe pojęcia			3	1
6. Mechanizmy epigenetyczne regulujące aktywność genów			3	2
7. Oddziaływanie środowiska na epigenom			3	1
Forma zajęć: laboratorium				
1. Testy do oceny mutagenności zanieczyszczeń środowiska.			3	3
2. Rośliny wyższe w badaniach mutagenności i genotoksyczności			3	4
3. Wykorzystanie testu mikrojądrowego do badania genotoksyczności.			3	4
4. Wykrywanie mutacji genowych.			3	4

Metody uczenia się	Metody podające (wykład informacyjny: prezentacja multimedialna), Metody praktyczne (ćwiczenia laboratoryjne: wykonywanie doświadczeń, praca samodzielna i w grupach), Metody problemowe (wykład konwersatoryjny)				
Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOŁOKWIUM				EP1,EP2,EP3
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)				EP4,EP5,EP6
Forma i warunki zaliczenia	Zaliczenie z oceną (ZO) Warunkiem uzyskania zaliczenia jest: 1. Aktywność na zajęciach laboratoryjnych i zaliczenie kolokwiów z treści przedstawionych na zajęciach laboratoryjnych 2. Pozytywna ocena zaliczenia treści wykładowych 3. Warunkiem przystąpienia do zaliczenia wykładu jest zaliczenie laboratorium				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena końcowa z przedmiotu wyliczana jest na podstawie średniej arytmetycznej z ocen z laboratorium i zaliczenia treści wykładów				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	3	wpływ czynników środowiskowych na genom i epigenom		Arytmetyczna	
	3	wpływ czynników środowiskowych na genom i epigenom [wykład]	zaliczenie z oceną		
	3	wpływ czynników środowiskowych na genom i epigenom [laboratorium]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

SYLABUS

Moduł: Blok wybieralny III [moduł]				
Nazwa przedmiotu: wybrane zagadnienia z biogeografii (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2456_20S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 1	Semestr: 2	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 2 - język polski
Koordinator przedmiotu:	dr hab. AGNIESZKA GRINN-GOFRON			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student wymienia i charakteryzuje najważniejsze formacje roślinne świata oraz wpływ człowieka na ich stan, rozumie mechanizmy kształtowania się zasięgów roślin i zwierząt, zna elementy geograficzne we florze Polski.	K_W01 K_W05
	2	EP2	Student opisuje najważniejsze metody badawcze w biogeografii.	K_W02
umiejętności	1	EP3	Student analizuje zagrożenia w układzie formacji roślinnych na Ziemi oraz wpływ czynników naturalnych i człowieka na rozmieszczenie roślin i zwierząt. Potrafi zaproponować działania dotyczące zachowania zasobów przyrodniczych. Weryfikuje przynależność gatunków do elementów geograficznych.	K_U03 K_U10
	2	EP4	Student wykorzystuje literaturę polską i obcojęzyczną z zakresu biogeografii oraz źródła internetowe i przygotowuje wystąpienie na zadany temat, posługując się specjalistyczną terminologią. Pracuje samodzielnie i w zespole.	K_U02 K_U05
kompetencje społeczne	1	EP5	Student ma świadomość potrzeby ciągłej aktualizacji i uzupełniania wiedzy przyrodniczej i jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego. Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy.	K_K02 K_K05
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: wybrane zagadnienia z biogeografii				
Forma zajęć: wykład				
1. Wprowadzenie do biogeografii: cele, zadania, metody badawcze.			2	2
2. Państwa roślinne i zwierzęce. Charakterystyka geograficzna flory roślin naczyniowych Polski.			2	4
3. Formacje roślinne świata - charakterystyka i zagrożenia.			2	4
Forma zajęć: ćwiczenia				
1. Typologia procesów dyspersyjnych, sposoby rozsiewania u roślin, przykłady gatunków - indywidualna praca z materiałem roślinnym - obserwacje makro- i mikroskopowe, identyfikacja diaspor.			2	3

2. Typologia zasięgów ze względu na ich wielkość (endemity i kosmopolity) oraz podobne umiejscowienie i przebieg linii kresowych (elementy zasięgowe). Przegląd gatunków należących do poszczególnych elementów geograficznych - indywidualna praca z materiałem roślinnym, identyfikacja gatunków na podstawie cech diagnostycznych.		2	5		
3. Charakterystyka najważniejszych czynników abiotycznych i biotycznych, warunkujących rozmieszczenie roślin i zwierząt na Ziemi; wpływ czynnika antropogenicznego na rozmieszczenie roślin i zwierząt. Projekty studenckie.		2	7		
Metody uczenia się	Wykład z prezentacją multimedialną, praca indywidualna i w grupach z użyciem materiałów źródłowych, praca indywidualna z materiałem roślinnym, opracowanie i prezentacja projektu.				
Metody weryfikacji efektów uczenia się		Nr efektu uczenia się z sylabusu			
	KOŁOKWIUM	EP1,EP2,EP3			
	PROJEKT	EP4,EP5			
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)	EP3,EP4,EP5			
Forma i warunki zaliczenia	Zaliczenie wykładów na podstawie pisemnego kolokwium; zaliczenie ćwiczeń na podstawie aktywnej pracy na zajęciach, ocen z zadań cząstkowych oraz projektów.				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena z przedmiotu jest wyliczana na podstawie oceny końcowej z ćwiczeń i wykładów w stosunku 1:1.				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	2	wybrane zagadnienia z biogeografii		Arytmetyczna	
	2	wybrane zagadnienia z biogeografii [wykład]	zaliczenie z oceną		
	2	wybrane zagadnienia z biogeografii [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		50			
Liczba punktów ECTS		2			

S Y L A B U S

Moduł: Blok wybieralny VI [moduł]				
Nazwa przedmiotu: wykorzystanie roślin w medycynie i gospodarce (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2456_27S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 2	Semestr: 3	Status przedmiotu: fakultatywny	Język przedmiotu: semestr: 3 - język polski	
Koordinator przedmiotu:	dr hab. BEATA BOSIACKA			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student zna gatunki roślin użytkowych pozyskiwanych ze stanu naturalnego oraz wybrane rośliny użytkowe pozyskiwane z upraw, wskazuje ich siedliska i właściwości	K_W01 K_W03
	2	EP2	Rozumie wpływ działalności człowieka na naturalne zasoby roślin użytkowych, zna ich zagrożenia i dobiera odpowiednie sposoby ochrony.	K_W01 K_W04
umiejętności	1	EP3	Student potrafi wykorzystać poznane metody badań oraz dane literaturowe do oceny zasobów roślin użytkowych. Potrafi zaproponować działania dotyczące zachowania zasobów przyrodniczych.	K_U01 K_U03 K_U09
	2	EP4	Potrafi zaobserwować i wskazać cechy diagnostyczne gatunków, rozpoznaje wybrane surowce roślinne.	K_U01
kompetencje społeczne	1	EP5	Jest gotów do ciągłego dokształcania się i aktualizacji wiedzy w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego oraz do uznawania ważności wiedzy w rozwiązywaniu problemów i do krytycznej oceny odbieranych treści.	K_K01 K_K02
	2	EP6	Jest świadomy odpowiedzialności za podejmowane decyzje i stan środowiska przyrodniczego, jest gotów do inicjowania działań związanych z jego ochroną oraz myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy.	K_K04 K_K05
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: wykorzystanie roślin w medycynie i gospodarce				
Forma zajęć: wykład				
1. Znaczenie roślin użytkowych dla człowieka i ich wykorzystanie na przestrzeni dziejów. Pochodzenie, pozyskiwanie i przygotowanie surowców roślinnych.			3	2
2. Znaczenie roślin użytkowych dla człowieka i ich wykorzystanie na przestrzeni dziejów. Pochodzenie, pozyskiwanie i przygotowanie surowców roślinnych.			3	8
Forma zajęć: ćwiczenia				
1. Wybrane gatunki roślin wykorzystywane w gospodarce - uprawiane i dziko rosnące w Polsce i na świecie; charakterystyka i możliwości ich wykorzystania; rozpoznawanie i oznaczanie gatunków na podstawie cech makro- i mikroskopowych, praca indywidualna z materiałem roślinnym, obserwacja przy użyciu binokularów			3	10
2. Wybrane rośliny o właściwościach leczniczych; przegląd gatunków i surowców roślinnych zawierających: śluzę, kwasy organiczne, alkaloidy, glikozydy; charakterystyka i możliwości ich wykorzystania; rozpoznawanie i oznaczanie gatunków na podstawie cech makro- i mikroskopowych, praca indywidualna z materiałem roślinnym, obserwacja przy użyciu binokularów			3	5
Metody uczenia się	Wykład z prezentacją multimedialną, Pokaz, Praca indywidualna z materiałem roślinnym przy użyciu mikroskopów			

Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOŁOKWIUM				EP1,EP2
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)				EP3,EP4,EP5,EP6
Forma i warunki zaliczenia	Zaliczenie ćwiczeń na podstawie obecności, aktywnej pracy na zajęciach, zaliczenia zadań praktycznych na ocenę. Zaliczenie wykładów na podstawie kolokwium.				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena końcowa z przedmiotu wyliczana jest na podstawie oceny z ćwiczeń i wykładów w stosunku 1:1.				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	3	wykorzystanie roślin w medycynie i gospodarce		Arytmetyczna	
	3	wykorzystanie roślin w medycynie i gospodarce [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
	3	wykorzystanie roślin w medycynie i gospodarce [wykład]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

Dla studiów stacjonarnych

Tabela do wyliczenia łącznej liczby punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia

Nazwa przedmiotu	Liczba punktów ECTS dla przedmiotu	Zajęcia dydaktyczne (w godzinach)		Inne, konsultacje, egzamin (w godzinach)	Liczba godzin w bezpośrednim kontakcie nauczyciela akademickiego ze studentem	Liczba punktów ECTS w bezpośrednim kontakcie nauczyciela akademickiego ze studentem
		Razem wszystkie formy zajęć	Webinarium, wideokonferencja			
OGÓLNOUCZELNIANE						
Język obcy [moduł]	2	30		6	36	1,44
język angielski	2	30		6	36	1,44
język niemiecki	2	30		4	34	1,36
statystyka i modelowanie w naukach o środowisku	3	35		19	54	2,16
Ogółem: OGÓLNOUCZELNIANE	5	65		25	90	3,60
PODSTAWOWE						
ekotoksykologia	5	40		34	74	2,96
planowanie przestrzenne	3	30		17	47	1,88
polityka ochrony środowiska	5	40		35	75	3
Ogółem: PODSTAWOWE	13	110		86	196	7,84
KIERUNKOWE						
antropogeniczne przekształcenia szaty roślinnej	3	30		12	42	1,68
biotechnologia w ochronie środowiska	2	15		12	27	1,08
Blok wybieralny II [moduł]	2	25		7	32	1,28
ochrona ptaków w Polsce	2	25		7	32	1,28
bird protection in Poland	2	25		7	32	1,28
Blok wybieralny I [moduł]	2	25		13	38	1,52
ekologia siedliskowa pasożytów	2	25		13	38	1,52
ekologia molekularna	2	25		8	33	1,32
Blok wybieralny III [moduł]	2	25		10	35	1,4
wybrane zagadnienia z biogeografii	2	25		10	35	1,4
szata roślinna Pomorza Zachodniego	2	25		7	32	1,28
Blok wybieralny IV [moduł]	3	25		8	33	1,32
środowiskowe zagrożenia związane z fauną bezkręgową	3	25		8	33	1,32
praktyczne wykorzystanie fauny wodnej	3	25		8	33	1,32
Blok wybieralny V [moduł]	4	45		20	65	2,6
inżynieria ekologiczna wód płynących	4	45		19	64	2,56
akwakultura	4	45		20	65	2,6
Blok wybieralny VI [moduł]	3	25		23	48	1,92
rośliny drzewiaste i ich rola w biosferze	3	25		17	42	1,68

wykorzystanie roślin w medycynie i gospodarce	3	25		23	48	1.92
Blok wybieralny VII [moduł]	3	20		25	45	1.8
chemia naturalnych wód śródlądowych	3	20		25	45	1.8
chemia morza i ekosystemów z wodami słonawymi	3	20		25	45	1.8
Blok wybieralny VIII [moduł]	3	25		23	48	1.92
wpływ czynników środowiskowych na genom i epigenom	3	25		20	45	1.8
metody biologii molekularnej w ochronie środowiska	3	25		23	48	1.92
dokumentacja przyrodnicza w działalności gospodarczej	3	30		8	38	1.52
fitosocjologia z elementami ochrony krajobrazu	5	50		14	64	2.56
ocena zasobów przyrodniczych	3	25		12	37	1.48
podstawy zarządzania projektami badawczymi i komercjalizacji wyników badań	1	5		8	13	0.52
pracownia dyplomowa	12	30		54	84	3.36
projekty i plany ochrony przyrody	3	30		14	44	1.76
rekultywacja terenów zdegradowanych	4	35		25	60	2.4
seminarium	14	30		64	94	3.76
Ogółem: KIERUNKOWE	72	495		352	847	33,88
INNE DO ZALICZENIA						
szkolenie BHP	0	5		0	5	0.2
szkolenie biblioteczne	0	1		0	1	0.04
Ogółem: INNE DO ZALICZENIA	0	6		0	6	0,24

OGÓLNOUCZELNIANE	5	65		25	90	3,60
PODSTAWOWE	13	110		86	196	7,84
KIERUNKOWE	72	495		352	847	33,88
INNE DO ZALICZENIA	0	6		0	6	0,24
Łącznie	90	676		463	1139	45,56

Wykaz przedmiotów związanych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów

USWN-OiiŚP-O-II-S-19/20L

L.p.	Wykaz przedmiotów	Punkty ECTS
1	antropogeniczne przekształcenia szaty roślinnej	3
2	biotechnologia w ochronie środowiska	2
3	Blok wybieralny II [moduł] (bird protection in Poland, ochrona ptaków w Polsce)	2
4	Blok wybieralny I [moduł] (ekologia molekularna, ekologia siedliskowa pasożytów)	2
5	Blok wybieralny III [moduł] (wybrane zagadnienia z biogeografii, szata roślinna Pomorza Zachodniego)	2
6	Blok wybieralny IV [moduł] (praktyczne wykorzystanie fauny wodnej, środowiskowe zagrożenia związane z fauną bezkręgową)	3
7	Blok wybieralny V [moduł] (akwakultura, inżynieria ekologiczna wód płynących)	4
8	Blok wybieralny VI [moduł] (wykorzystanie roślin w medycynie i gospodarce, rośliny drzewiaste i ich rola w biosferze)	3
9	Blok wybieralny VII [moduł] (chemia morza i ekosystemów z wodami słonawymi, chemia naturalnych wód śródłądowych)	3
10	Blok wybieralny VIII [moduł] (metody biologii molekularnej w ochronie środowiska, wpływ czynników środowiskowych na genom i epigenom)	3
11	dokumentacja przyrodnicza w działalności gospodarczej	3
12	ekotoksykologia	5
13	fitosocjologia z elementami ochrony krajobrazu	5
14	ocena zasobów przyrodniczych	3
15	podstawy zarządzania projektami badawczymi i komercjalizacji wyników badań	1
16	pracownia dyplomowa	12
17	projekty i plany ochrony przyrody	3
18	rekułtywacja terenów zdegradowanych	4
19	seminarium	14
20	statystyka i modelowanie w naukach o środowisku	3
Ogółem:		80
Wynik wyrażony w procentach:*		67%

* odniesienie do liczby punktów ECTS (I stopień 180; II stopień 120, jednolite studia magisterskie 300))

PROGRAM DLA STUDIÓW II STOPNIA

ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego

-----
nazwa kierunku studiów

profil: ogólnoakademicki

obowiązuje od roku akademickiego:

2019/2020

Ustalony uchwałą nr 108/2019 Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 26 września 2019 r. § 1 pkt. 25

KLASYFIKACJA ISCED		0712
I – INFORMACJE OGÓLNE		
1	Jednostka realizująca studia	Uniwersytet Szczeciński
2	Nazwa kierunku studiów	ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego
3	Poziom studiów	studia II stopnia
4	Profil studiów	ogólnoakademicki
5	Forma studiów (podać wszystkie formy)	stacjonarne
6	Przyporządkowanie kierunku do dyscypliny lub dyscyplin, do których odnoszą się efekty uczenia się ze wskazaniem dyscypliny wiodącej, w ramach której będzie uzyskiwana ponad połowa efektów uczenia się (w przypadku wskazania więcej niż jednej)	Dyscyplina/y: nauki biologiczne, Dyscyplina wiodąca: nauki biologiczne
7	Dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednej dyscypliny określenie dla każdej z tych dyscyplin procentowego udziału liczby punktów ECTS w łącznej liczbie punktów ECTS dla programu studiów	
8	Liczba semestrów	studia stacjonarne - 4
9	Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów	120
10	Wymogi związane z ukończeniem studiów (praca dyplomowa/ egzamin dyplomowy)	Wymogiem ukończenia studiów jest uzyskanie zaliczenia ze wszystkich przedmiotów objętych planem i programem studiów, złożenie pracy dyplomowej oraz zdanie egzaminu dyplomowego
11	Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	mgr inż.

II - EFEKTY UCZENIA SIĘ

1a Tabela kierunkowych efektów uczenia się z odniesieniami do charakterystyk drugiego stopnia PRK

Nazwa kierunku studiów		ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego
Dyscyplina/ y do której/ ych został przyporządkowany kierunek studiów		nauki biologiczne
Dyscyplina wiodąca, w ramach której będzie uzyskiwana ponad połowa efektów uczenia się		nauki biologiczne
Poziom kształcenia		studia drugiego stopnia
Profil kształcenia		ogólnoakademicki
Symbol efektów uczenia się	Opis zakładanych efektów uczenia się Absolwent studiów drugiego stopnia	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK poziom 7*
WIEDZA		
K_W01	zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane fakty, zjawiska i procesy zachodzące naturalnie w środowisku przyrodniczym lub powstałe w wyniku antropopresji	P7S_WG
K_W02	zna i rozumie zaawansowane metody badań zjawisk i procesów przyrodniczych oraz teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi	P7S_WG
K_W03	posiada zaawansowaną wiedzę ogólną o biosferze z zakresu biologii, chemii, biotechnologii i biomatematyki, na poziomie pozwalającym na zrozumienie procesów zachodzących w środowisku przyrodniczym	P7S_WG
K_W04	ma pogłębioną wiedzę z ekologii, ochrony i odnowy środowiska, inżynierii środowiska i ochrony przyrody. Charakteryzuje sposoby oceny zasobów przyrodniczych oraz wpływ działalności człowieka na przyrodę	P7S_WG
K_W05	rozumie fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji i wskazuje sposoby zachowania bioróżnorodności na różnych poziomach	P7S_WK
K_W06	zna i rozumie trendy rozwojowe i najważniejsze osiągnięcia naukowe z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego, dyskutowane w piśmiennictwie	P7S_WG
K_W07	zna i rozumie uwarunkowania ekonomiczne, prawne, etyczne i inne pozatechniczne działalności inżynierskiej z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego	P7S_WK
K_W08	zna i rozumie najważniejsze pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego, zwłaszcza w odniesieniu do przygotowania i pisania pracy naukowej	P7S_WK
K_W09	zna i rozumie podstawowe procesy zachodzące w cyklu życia urządzeń, obiektów i systemów technicznych, stosowanych w ochronie i inżynierii środowiska przyrodniczego	P7S_WG-inż
K_W10	zna metody, techniki i narzędzia stosowane w rekultywacji terenów zdegradowanych. Formuluje zasady planowania przestrzennego, objaśnia wpływ planowanej inwestycji na strukturę krajobrazu	P7S_WG
K_W11	zna i rozumie zasady tworzenia i rozwoju indywidualnej przedsiębiorczości, w tym zarządzania jakością i prowadzenia działalności gospodarczej, w odniesieniu do ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego	P7S_WK, P7S_WK-inż
K_W12	zna zasady przygotowania i realizacji projektów naukowych i aplikacyjnych w zakresie ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego, wskazuje sposoby upowszechniania i komercjalizacji wyników	P7S_WK
UMIEJĘTNOŚCI		

K_U01	potrafi wyszukiwać i w sposób krytyczny selekcjonować, analizować i twórczo interpretować informacje pochodzące z różnych źródeł, zwłaszcza elektronicznych, w celu doboru i zastosowania właściwych metod i narzędzi do formułowania i rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego	P7S_UW
K_U02	potrafi przygotować i zaprezentować wystąpienie ustne, wykorzystując dostępne środki audiowizualne, a także prowadzić debatę i dyskutować na tematy specjalistyczne, związane z ochroną i inżynierią środowiska przyrodniczego, ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców	P7S_UK
K_U03	potrafi samodzielnie formułować proste problemy badawcze z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego oraz formułować i testować związane z nimi hipotezy	P7S_UW
K_U04	potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią pozwalającą na biegłe korzystanie z literatury naukowej z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego	P7S_UK
K_U05	potrafi kierować pracą zespołu i współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych oraz kreatywnie organizować pracę w grupie, przyjmując w niej rolę lidera	P7S_UO
K_U06	potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się zagadnień dotyczących ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego, planując swój dalszy rozwój naukowy i ścieżkę zawodową oraz ukierunkowywać innych w tym zakresie	P7S_UU
K_U07	potrafi dobrać i przystosować istniejące metody i narzędzia do oceny stanu i zagrożeń środowiska przyrodniczego lub opracować nowe w celu innowacyjnego wykonania zadania w nieprzewidywalnych warunkach. Samodzielnie planuje i przeprowadza eksperymenty. Potrafi przeanalizować uzyskane wyniki i sformułować prawidłowe wnioski	P7S_UW, P7S_UW-inż
K_U08	potrafi zaprojektować i wykonać proste urządzenie, obiekt, system lub proces, typowe dla ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego. Przy formułowaniu i stosowaniu specyfikacji zadań inżynierskich korzysta z właściwych metod, technik i narzędzi oraz dostrzega ich aspekty systemowe i pozatechniczne, w tym etyczne	P7S_UW-inż
K_U09	potrafi wykonać dokumentację przyrodniczą i inne opracowania związane z ochroną przyrody, wstępnie szacując koszty zaplanowanych działań. Potrafi przewidzieć ekonomiczne, środowiskowe i społeczne konsekwencje działań i rozwiązań technicznych z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego oraz dokonać krytycznej analizy i oceny ich funkcjonowania	P7S_UW-inż
K_U10	potrafi, w oparciu o poznane prawa i metody, w tym metody statystyczne i symulacje komputerowe, analizować i rozwiązywać problemy z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego	P7S_UW, P7S_UW-inż
K_U11	potrafi planować i przeprowadzać obserwacje i pomiary oraz korzystać z kluczy, atlasów, leksykonów do identyfikacji gatunków i zbiorowisk roślinnych w celu formułowania hipotez związanych z prostymi problemami badawczymi	P7S_UW
K_U12	posiada umiejętność planowania, przygotowania i napisania pracy badawczej z zakresu problematyki ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego oraz krótkich doniesień naukowych na podstawie własnych badań	P7S_UW
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01	jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego	P7S_KK
K_K02	jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy i ciągłego dokształcania się z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego w rozwiązywaniu problemów badawczych i praktycznych, a także do zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	P7S_KK
K_K03	jest gotów do inspirowania i organizowania działalności z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego na rzecz środowiska społecznego	P7S_KO

K_K04	jest gotów do inicjowania działań związanych z ochroną i inżynierią środowiska przyrodniczego na rzecz interesu publicznego. Ma świadomość ponoszenia odpowiedzialności za kształtowanie i stan środowiska naturalnego	P7S_KO
K_K05	jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	P7S_KO
K_K06	jest gotów do rozwijania dorobku zawodu związanego z ochroną i inżynierią środowiska przyrodniczego i do podtrzymania etosu tego zawodu	P7S_KR
K_K07	jest gotów do przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej w dziedzinie ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego oraz do działania na rzecz przestrzegania tych zasad	P7S_KR

OBJAŚNIENIA

Symbole oznaczają:

na pierwszym miejscu umieszczony jest kierunkowy efekt uczenia się

na drugim miejscu podkreślnik (_)

na trzecim miejscu, po podkreślniku, kategoria wiedzy (W), umiejętności (U) lub kompetencji społecznych (K)

na czwartym i piątym miejscu nr efektu uczenia się

*-wpisać właściwy poziom czyli 6 dla studiów pierwszego stopnia lub 7 dla studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich

** -wpisać właściwy poziom kształcenia: pierwszy lub drugi stopień lub jednolite studia magisterskie W kolumnie odniesienia do charakterystyk drugiego stopnia należy wpisać Kod składnika opisu zaczerpnięty z właściwego rozporządzenia MNiSW

Rozdział III - CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU STUDIÓW

1	Forma studiów	stacjonarne
2	Specjalności	
3	Łączna liczba godzin zajęć	- 1046
4	Liczba punktów ECTS przypisanych do zajęć	Załącznik nr 1
5	Plan studiów (dokument wyłącznie roboczy niezbędny do wypełniania załączników przez system)	
6	Matryca efektów uczenia się	Załącznik nr 2
7	Sposoby weryfikacji osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów uczenia się w trakcie całego cyklu kształcenia	Załącznik nr 3
8	Opis oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia (opis)	Załącznik nr 4
9	Sylabusy	Załącznik nr 5
10	Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia (dla studiów stacjonarnych co najmniej 50%, dla studiów niestacjonarnych co najmniej 20%)	Załącznik nr 6
11	Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych (nie mniej niż 5 ECTS) (dotyczy kierunków przypisanych do dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne)	5
12	Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć do wyboru (w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS)	50 (42%)
13	Łączna liczba punktów ECTS za zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie/ach nauki, do których przyporządkowany jest kierunek (w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS dla programu studiów) oraz ich wykaz (dla profilu ogólnoakademickiego)	110 Załącznik nr 7
14	Informacja o udziale studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udziale w tej działalności (wypełnić tylko dla profilu ogólnoakademickiego)	Uniwersytet Szczeciński spełnia wymagania w zakresie prowadzenia badań naukowych w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem studiów. Przedmioty prowadzone w formie laboratoriów i wykładów oraz pracowni i seminariów wykształcają w studentach kierunku umiejętności: podejmowania decyzji zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, integrowania wiedzy specjalistów z różnych dziedzin pokrewnych, uwzględnienia w działaniu najnowszych technologii stosowanych w ochronie przyrody oraz wykorzystania instrumentów prawno-ekonomicznych w ochronie przyrody. Uniwersytet Szczeciński posiada prawa doktoryzowania i prawa do habilitowania w dziedzinie nauk biologicznych w dyscyplinie biologia. Program kierunku ma charakter interdyscyplinarny.
17	Wymiar, forma i zasady odbywania praktyk (dotyczy profilu praktycznego lub profilu ogólnoakademickiego w przypadku, gdy program przewiduje praktyki)	nie dotyczy
18	Liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach praktyk	0
19	Liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego w wymiarze nie mniejszym niż 60 godzin (dla stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich)	0
20	Inne uwagi (np.: studia dualne, studia wspólne, prowadzone w języku obcym)	

IV - WYMOGI REALIZACJI PROGRAMU STUDIÓW

1	Wskaźnik procentowy zajęć prowadzonych w ramach programu studiów przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w US jako podstawowym miejscu pracy (co najmniej 50% dla profilu praktycznego, co najmniej 75% dla profilu ogólnoakademickiego)	100%
2	Udokumentowanie spełnienia warunków przez jednostkę prowadzącą zajęcia przygotowujące do zdobycia kwalifikacji uprawniających do wykonywania zawodu nauczyciela	nie dotyczy
3	W przypadku kierunków studiów dających uprawnienia do wykonywania zawodu lub uzyskania licencji zawodowej udokumentowanie, że program spełnia minimalne wymogi programowe dla tychże studiów, w zakresie treści programowych oraz łącznego czasu prowadzonych zajęć, określone przez właściwych ministrów	nie dotyczy

Liczba punktów ECTS przypisanych do zajęć - studia stacjonarne

Lp.	Wykaz przedmiotów	ECTS
Semestr 1 Rok 1		
1	ekologia i ochrona zasobów torfowiskowych	2
2	inżynieria procesowa	3
3	mikrobiologia środowiskowa	4
4	monitoring środowiska	5
5	szkolenie BHP	0
6	szkolenie biblioteczne	0
7	techniki odnowy środowiska	5
8	technologie bioenergetyczne	5
9	technologie stosowane w ochronie środowiska	6
Semestr 2 Rok 1		
1	antropogeniczne przekształcenia szaty roślinnej	3
2	biotechnologia w ochronie środowiska	2
3	ekotoksykologia	5
4	fitosocjologia z elementami ochrony krajobrazu	5
5	język angielski	2
6	język niemiecki	2
7	planowanie przestrzenne	3
8	pracownia dyplomowa	2
9	projekty i plany ochrony przyrody	3
10	seminarium	2
11	statystyka i modelowanie w naukach o środowisku	3

Lp.	Wykaz przedmiotów	ECTS
Semestr 3 Rok 2		
1	bird protection in Poland	2
2	dokumentacja przyrodnicza w działalności gospodarczej	3
3	ekologia molekularna	2
4	ekologia siedliskowa pasożytów	2
5	ocena zasobów przyrodniczych	3
6	ochrona ptaków w Polsce	2
7	polityka ochrony środowiska	5
8	pracownia dyplomowa	4
9	rekultywacja terenów zdegradowanych	4
10	seminarium	4
11	szata roślinna Pomorza Zachodniego	2
12	wybrane zagadnienia z biogeografii	2
Semestr 4 Rok 2		
1	akwakultura	4
2	chemia morza i ekosystemów z wodami słonawymi	3
3	chemia naturalnych wód śródłądowych	3
4	inżynieria ekologiczna wód płynących	4
5	metody biologii molekularnej w ochronie środowiska	3
6	podstawy zarządzania projektami badawczymi i komercjalizacji wyników badań	1
7	pracownia dyplomowa	6
8	praktyczne wykorzystanie fauny wodnej	3
9	rośliny drzewiaste i ich rola w biosferze	3
10	seminarium	8

Lp.	Wykaz przedmiotów	ECTS
11	środowiskowe zagrożenia związane z fauną bezkręgową	3
12	wpływ czynników środowiskowych na genom i epigenom	3
13	wykorzystanie roślin w medycynie i gospodarce	3

Matryce efektów uczenia się

Program studiów: USWN-OiiSP-O-II-S-19/20Z
 Forma studiów: stacjonarne

Symbol kierunkowych efektów kształcenia	Moduły / przedmioty (grupy przedmiotów)																																									
	OGÓLNOUCZELNIANE			PODSTAWOWE			KIERUNKOWE																																			
	język angielski	język niemiecki	statystyka i modelowanie w naukach o środowisku	ekotoksykologia	planowanie przestrzenne	polityka ochrony środowiska	akwakultura	antropogeniczne przekształcenia szaty roślinnej	biotechnologia w ochronie środowiska	bird protection in Poland	chemia morza i ekosystemów z wodami słonymi	chemia naturalnych wód śródziemnych	dokumentacja przyrodnicza w działalności gospodarczej	ekologia i ochrona zasobów torfowiskowych	ekologia molekularna	ekologia siedliskowa pasczyw	fitosociologia z elementami ochrony krajobrazu	inżynieria ekologiczna wód płynących	inżynieria procesowa	metody biologii molekularnej w ochronie środowiska	mikrobiologia środowiskowa	monitoring środowiska	ocena zasobów przyrodniczych	ochrona ptaków w Polsce	podstawy zarządzania projektami badawczymi i komercjalizacji wyników badań	pracownia dyplomowa	praktyczne wykorzystanie fauny wodnej	projekty i plany ochrony przyrody	rekultywacja terenów zdegradowanych	rośliny drzewiaste i ich rola w biosferze	seminarium	szata roślinna Pomorza Zachodniego	techniki odnowy środowiska	technologie bioenergetyczne	technologie stosowane w ochronie środowiska	wpływ czynników środowiskowych na genom i epigenom	wybrane zagadnienia z biogeografii	wykorzystanie roślin w medycynie i gospodarce	środowiskowe zagrożenia związane z fauną bezkręgową			
K_W01		X	X	X		X	X	X	X	X					X	X	X		X	X		X	X						X	X	X	X	X	X	X	X	X	XX	XX			
K_W02			X	XX			XX	X		XX					XX	X				X	X	XX	X			X				X		X	X				XXX	X		X		
K_W03				X				X		X	X				X	X			X	X		X	X			XX			X	X	XX		X						X	X		
K_W04		X	X	X			X		X			X	XXX	XX	X	X				XX		X	X			XX	X		XX	XX		XX	XX						X	XX		
K_W05			X				X		X					X									X	X				X				X			X	XX	X					
K_W06	X							X						X							X														X	X	X					
K_W07					XX	XX						X														X	X										X	X				
K_W08																											X						X									
K_W09							X			X				X							X																XX	X				
K_W10				X														XX			X					X				X												
K_W11												X													X																	
K_W12																										X																
K_U01			XXX	X	X	X		XX	X	X	X	X			XX					X	X	X	X		XX	X	X		XX	X		XX	X		X	X	X		XX	XX		
K_U02					X			X							X											X				X	X								X			
K_U03			X	X			X	X		X	XX	X			X			XX	X	X	X					XX				X	X							X	X			
K_U04	XXX	XX						X																		XX																
K_U05					X			X	X	X					X						X																	X	X			
K_U06																					X					X	X															
K_U07			XX	XX			X	X	X		X			X	X			X	X	X	XX	X	X														X	XX	X	X		
K_U08							X							X						X						X										XXX	X	X				
K_U09						X	X					X									X				X				X	X	X					X				X		
K_U10						X		X			X				X											X					X	XX					X			X		
K_U11								X			X													X												X		X				
K_U12																										X																
K_K01	X	X		X	X		X			X		X		X	X	X			X					X		X	X	X	X	X	X							XX		X		
K_K02			X	X		X		X		X	X			X	X			X	X	XX									X		X	X	X				X		XX	X	X	
K_K03			X			X	X			X						XX		X											X													
K_K04				X	X			X				X										X	XX	X		XX	X			X							X	X		X	X	
K_K05			X						X	XX		X	XX									X			X	X			X	X	X								X	X		
K_K06																											X				X				XX	X						
K_K07							X			X		X															XX	X		X								X	X			

Program studiów: USWN-OiIŚP-O-II-19/20Z

Symbol kierunkowych efektów uczenia się	Metody weryfikacji efektów								
	EGZAMIN PISEMNY	EGZAMIN USTNY	KOLOKWJUM	PRACA DYPLOMOWA	PRACA PISEMNA/ ESEJ/RECENZJA	PREZENTACJA	PROJEKT	SPRAWDZIAN	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRAZ OBSERWACJE)
K_W01	6	1	23	1			2	4	4
K_W02	4		16	1	1	1	1	2	6
K_W03	3	1	15	1	1		2	3	4
K_W04	5	1	18	1	1		4	3	6
K_W05	1		10		1		5	1	2
K_W06	3	1	6		2	1	2	2	2
K_W07	2	1	5			3	1	2	1
K_W08				1		1			1
K_W09	4		5		2		3	1	3
K_W10	3		4		1	1	2	2	2
K_W11	1		1					1	
K_W12								1	
K_U01	3	1	12	1		4	7	5	16
K_U02						3	3		5
K_U03	1		4	1		1	7		15
K_U04			3	1		1		1	5
K_U05						1	2		7
K_U06				1		1			4
K_U07	1	1	8		1	1	4	2	14
K_U08		1	2			1	6		3
K_U09	1		5			1	6	3	3
K_U10		1	6			1	5	3	6
K_U11		1	3					1	5
K_U12									1
K_K01			1	1		1	4		17
K_K02				1		1	5		17
K_K03							5		6
K_K04						1	4		12
K_K05				1	1	1	5	1	9
K_K06				1			1		3
K_K07							3		7

OPIS SPOSOBÓW OCENY OSIĄGANIA PRZEZ STUDENTA ZAKŁADANYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

- 1) W skład systemu oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się wchodzi:
  - a) oceny końcowe wystawiane z poszczególnych przedmiotów (ocena z przedmiotu wystawiana jest jako jedna dla całego przedmiotu, niezależnie od związanych z nim form prowadzenia zajęć);
  - b) ocena z praktyki, jeśli program studiów zakłada, że praktyka podlega ocenie;
  - c) ocena z pracy dyplomowej ustalana ostatecznie przez komisję egzaminu dyplomowego;
  - d) ocena z egzaminu dyplomowego ustalana przez komisję.
- 2) Syntetycznym miernikiem stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się dla kierunku studiów jest ostateczna ocena studiów, której sposób wystawiania określa Regulamin studiów Uniwersytetu Szczecińskiego.
- 3) Do oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się z wymienionych w pkt. 1 poszczególnych elementów stosuje się skalę ocen określoną w Regulaminie studiów US.
- 4) Uzyskanie oceny pozytywnej z wymienionych w pkt. 1 poszczególnych elementów wymaga osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów uczenia się na co najmniej minimalnym dopuszczonym poziomie.
- 5) Oceny z wymienionych w pkt. 1 poszczególnych elementów są interpretowane następująco:
  - ocena 5.0 (A) – zakładane efekty uczenia się zostały uzyskane, z ewentualnymi pojedynczymi i drugorzędnymi nieścisłościami, które nie mają znaczenia dla osiągnięcia poszczególnych efektów;
  - ocena 4.5 (B) – zakładane efekty zostały uzyskane z nielicznymi błędami;
  - ocena 4.0 (C) – zakładane efekty uczenia się zostały uzyskane z kilkoma zauważalnymi błędami lub niedociągnięciami;
  - ocena 3.5 (D) – zakładane efekty uczenia się zostały uzyskane ze znaczącymi błędami lub niedociągnięciami;
  - ocena 3.0 (E) – zakładane efekty uczenia się zostały uzyskane na poziomie minimalnym z dużymi błędami lub niedociągnięciami;
  - ocena 2.0 (F) – zakładane efekty uczenia się nie zostały uzyskane.

Wystandardyzowane wymagania uzyskania przez studenta oceny dla poszczególnych kategorii efektów uczenia się (kryteria jakościowe):

Kategoria efektów	Ocena		
	dostateczny dostateczny plus 3,0/3,5	dobry dobry plus 4,0/4,5	bardzo dobry 5,0
WIEDZA	Dostatecznie poznał i zrozumiał wiedzę przekazaną w trakcie zajęć oraz pochodzącą z literatury podstawowej	Dobrze poznał i zrozumiał wiedzę przekazaną w trakcie zajęć oraz pochodzącą z literatury podstawowej co pozwala mu na rozpoznawanie problemów i ich rozwiązywanie.	Bardzo dobrze poznał i zrozumiał wiedzę przekazaną w trakcie zajęć oraz pochodzącą z literatury podstawowej co pozwala mu na rozpoznawanie problemów i ich rozwiązywanie. Wykazuje się wiedzą pochodzącą z literatury uzupełniającej.
UMIEJĘTNOŚCI	Dostatecznie opanował wszelkie umiejętności przewidziane w sylabusie przedmiotu. Realizując powierzone zadanie popełnia nieznaczne błędy. Nie poszukuje samodzielnie dodatkowych informacji.	Dobrze opanował wszelkie umiejętności przewidziane w sylabusie przedmiotu. Realizując powierzone zadanie popełnia minimalne błędy nie mające wpływu na rezultat jego pracy. Samodzielnie poszukuje dodatkowych informacji ale wykorzystuje je w niewielkim stopniu.	Bardzo dobrze opanował wszelkie umiejętności przewidziane w sylabusie przedmiotu. Bezbłędnie realizuje powierzone zadania. Samodzielnie poszukuje informacji i je umiejętnie wykorzystuje w swojej pracy.
KOMPETENCJE	Uczestnicząc w zajęciach wykazuje słabe zaangażowanie i kreatywność. W niskim stopniu angażuje się w dyskusje. Potrafi zaprezentować wyniki swojej pracy.	Uczestnicząc w zajęciach wykazuje zaangażowanie i kreatywność. Chętnie angażuje się w dyskusje. Dobrze i czytelnie potrafi zaprezentować wyniki swojej pracy.	Uczestnicząc w zajęciach wykazuje duże zaangażowanie, inicjatywę i kreatywność. Zawsze angażuje się w dyskusje. Bardzo dobrze potrafi zaprezentować wyniki swojej pracy i podejmuje o nich merytoryczną dyskusję.

6) Sposób oceniania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się powinien być jak najbardziej zobiektywizowany. W tym celu zaleca się jego oparcie na systemie punktowym, w którym za wymagane rodzaje aktywności studenta (np. kolokwia, prezentacje, referaty) przydzielane są określone liczby punktów, zaś poziom oceny wynika z przyjętej skali. Można przyjąć następujące kryteria:

Ocena	uzyskany % sumy punktów oceniających stopień wymaganej wiedzy/umiejętności
niedostateczny (2,0)	≤ 50
dostateczny (3,0)	51 – 60
dostateczny plus (3,5)	61 – 70
dobry (4,0)	71 – 80
dobry plus (4,5)	81 – 90
bardzo dobry (5,0)	91 – 100

SYLABUSY
studia stacjonarne

SYLABUS

Moduł: Blok wybieralny V [moduł]				
Nazwa przedmiotu: akwakultura (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ3310_34S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 2	Semestr: 4	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 4 - język polski
Koordynator przedmiotu:	dr hab. inż. ROBERT CZERNIAWSKI			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student zapoznaje się z problematyką rybacką i procesami zachodzącymi w przyrodzie wskutek jej prowadzenia	K_W01
	2	EP2	Student zna działanie obiektów i urządzeń stosowanych w akwakulturze w ochronie środowiska przyrodniczego	K_W09
umiejętności	1	EP3	Student umie przygotować założenia do projektu technicznego gospodarstwa hodowli ryb zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju	K_U08 K_U09
	2	EP4	Student proponuje działania ochrony zasobów przyrodniczych poddanych wpływowi akwakultury	K_U03
kompetencje społeczne	1	EP5	Student ma świadomość dylematów związanych z zawodem, potrafi je rozstrzygać	K_K01 K_K07
	2	EP6	Student ma świadomość odpowiedzialności za przyrodę w wyniku negatywnego wpływu akwakultury i jest gotów do inspirowania i organizowania działań z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego	K_K03
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: akwakultura				
Forma zajęć: wykład				
1. Ogólne zasady prowadzenia akwakultury. Stan obecny i perspektywy rozwoju akwakultury w świecie			4	4
2. Biologia i hodowla zwierząt wykorzystywanych w akwakulturze			4	6
3. Zasady prowadzenia racjonalnego chowu i hodowli organizmów wodnych			4	4
4. Zasady ochrony środowiska przed zanieczyszczeniem spowodowanych intensywnym chowem ryb.			4	4
5. Ogólne zasady prowadzenia marikultury.			4	2
Forma zajęć: ćwiczenia				
1. Uwarunkowania środowiskowe w akwakulturze			4	2
2. Techniki i technologie stosowane w akwakulturze			4	2
3. Podstawy hodowli pstrąga tęczowego i karpia			4	6
4. Podstawy hodowli skorupiaków			4	4
5. Zasady gospodarowania rybackiego na wodach otwartych			4	3

6. Projekt zagospodarowania jeziora - operat rybacki		4	4		
7. Wpływ akwakultury na środowisko wodne		4	2		
8. Akty prawne dotyczące chowu i hodowli organizmów wodnych		4	2		
Metody uczenia się	prezentacja multimedialna praca w grupach wykonywanie projektu				
Metody weryfikacji efektów uczenia się			Nr efektu uczenia się z sylabusu		
	KOLOKWIZUM		EP1,EP2		
	SPRAWDZIAN		EP1,EP2		
	PROJEKT		EP2,EP3,EP4,EP5,EP6		
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)		EP2,EP3,EP4,EP5,EP6		
Forma i warunki zaliczenia	zaliczenie wykładów: dłuższa wypowiedź ustna, obejmuje wiedzę z wykładów oraz zalecanej literatury, zaliczenie ćwiczeń: na podstawie oceny z projektu, sprawdzianów i kolokwium				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena końcowa koordynatora przedmiotu wyliczana jest jako średnia arytmetyczna z ocen z ćwiczeń i wykładów. Przy ustalaniu ocen zastosowanie mają zasady przyjęte w Regulaminie Studiów Uniwersytetu Szczecińskiego.				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	4	akwakultura		Arytmetyczna	
	4	akwakultura [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
	4	akwakultura [wykład]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		100			
Liczba punktów ECTS		4			

S Y L A B U S

Nazwa przedmiotu: antropogeniczne przekształcenia szaty roślinnej (KIERUNKOWE)	Kod przedmiotu: US119AIIJ2456_15S
--	---

Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego
--

Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne	Profil kształcenia: ogólnoakademicki	Specjalność:
---	--	--------------

Rok: 1	Semestr: 2	Status przedmiotu: obowiązkowy	Język przedmiotu: semestr: 2 - język polski
------------------	----------------------	--	---

Koordynator przedmiotu:	dr MONIKA MYŚLIWY
-------------------------	-------------------

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student zna przejawy synantropizacji na różnych poziomach organizacji biosfery, wymienia przykłady roślin synantropijnych.	K_W01 K_W02
	2	EP2	Student opisuje wpływ człowieka na przyrodę, zna metody oceny tego wpływu i wskazuje sposoby przeciwdziałania synantropizacji.	K_W02 K_W04 K_W05
umiejętności	1	EP3	Student potrafi zaobserwować i wskazać cechy diagnostyczne, oznacza wybrane gatunki roślin przy użyciu kluczy, stosując specjalistyczną terminologię.	K_U01
	2	EP4	Student samodzielnie formułuje problemy badawcze z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego, wykorzystuje poznane wskaźniki do oceny zmian antropogenicznych we florze. Potrafi wykonać i zinterpretować analizę spektrum geograficzno-historycznego, siedliskowego i form życiowych gatunków. Potrafi zaproponować działania dotyczące zachowania zasobów przyrodniczych.	K_U03 K_U07 K_U10
	3	EP5	Student wykorzystuje literaturę naukową oraz źródła elektroniczne do opracowania zadanego problemu. Posługuje się specjalistyczną terminologią podczas prezentacji projektu.	K_U01 K_U02
kompetencje społeczne	1	EP6	Student wykazuje troskę o zachowanie bioróżnorodności i jest gotów do inspirowania i organizowania działalności w tym zakresie oraz ma świadomość odpowiedzialności za podejmowane działania i decyzje.	K_K03 K_K04
	2	EP7	Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy przyrodniczej w rozwiązywaniu problemów z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego oraz jest zorientowany na praktyczne jej wykorzystanie.	K_K02

TREŚCI PROGRAMOWE	Semestr	Liczba godzin
--------------------------	---------	---------------

Przedmiot: antropogeniczne przekształcenia szaty roślinnej

Forma zajęć: wykład

1. Synantropizacja w odniesieniu do krajobrazu, roślinności, flory, populacji i gatunku; pochodzenie gatunków roślin, wskaźniki antropogenicznych zmian we florze; klasyfikacja synantropodynamiczna gatunków, przykłady.	2	2
2. Wpływ gospodarczego użytkowania lasu na szatę roślinną, stadia neofityzmu, degeneracja fitocenoz, zbiorowiska autogeniczne i antropogeniczne. Wyróżniki leśnictwa proekologicznego; dekalog antysynantropizacyjny.	2	2
3. Wpływ człowieka na ewolucję roślin, przykłady hybrydyzacji taksonów na skutek zniesienia barier geograficznych i ekologicznych, zalew obcych genów, presja selekcyjna itp.	2	2
4. Sposoby ustalania zmian w szacie roślinnej; historia szaty roślinnej Pomorza Zachodniego na tle przemian klimatycznych i wpływów antropogenicznych. Charakterystyka wybranych siedlisk antropogenicznych; przegląd roślin synantropijnych Polski.	2	5

5. Zbiorowiska zastępcze pochodzenia antropogenicznego na przykładzie monokultur leśnych. Ochrona i gospodarowanie terenami podmokłymi.		2	4		
Forma zajęć: ćwiczenia					
1. Analiza flor synantropijnych: podział geograficzno-historyczny flory, wskaźniki antropogenicznych zmian we florze - ćwiczenia praktyczne.		2	3		
2. Przegląd gatunków synantropijnych we florze Polski: charakterystyka, identyfikacja na podstawie cech diagnostycznych oraz oznaczanie wybranych gatunków przy użyciu kluczy; indywidualna praca z materiałem roślinnym, obserwacje makro- i mikroskopowe.		2	5		
3. Analiza spektrum siedliskowego i form życiowych wybranych gatunków archeofitów i kenofitów - ćwiczenia praktyczne.		2	3		
4. Ośrodki pochodzenia roślin uprawnych, przykłady antropogenicznych zmian zasięgów - projekty studenckie.		2	4		
Metody uczenia się	Wykład z prezentacją multimedialną, Praca w grupie, Praca indywidualna z materiałem roślinnym przy użyciu mikroskopów, Prezentacja projektu				
Metody weryfikacji efektów uczenia się			Nr efektu uczenia się z sylabusu		
	KOLOKWIVM		EP1,EP2,EP4		
	PROJEKT		EP5,EP6,EP7		
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)		EP3,EP4,EP6,EP7		
Forma i warunki zaliczenia	Zaliczenie ćwiczeń na podstawie aktywnej pracy na zajęciach, zaliczenia kart pracy oraz wykonania i prezentacji projektu. Zaliczenie wykładów na podstawie pisemnego kolokwium obejmującego treści z wykładów i zalecanej literatury.				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena końcowa z przedmiotu wyliczana jest na podstawie oceny z ćwiczeń i wykładów w stosunku 1:1.				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	2	antropogeniczne przekształcenia szaty roślinnej		Arytmetyczna	
	2	antropogeniczne przekształcenia szaty roślinnej [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
	2	antropogeniczne przekształcenia szaty roślinnej [wykład]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

S Y L A B U S

Nazwa przedmiotu: biotechnologia w ochronie środowiska (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2611_16S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 1	Semestr: 2	Status przedmiotu: obowiązkowy		Język przedmiotu: semestr: 2 - język polski
Koordinator przedmiotu:	prof. dr hab. EWA KĘPCZYŃSKA			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student zna i rozumie złożone zjawiska i procesy zachodzące w środowisku przyrodniczym z udziałem mikroorganizmów.	K_W01 K_W03
	2	EP2	Student zna metody statystyczne wykorzystywane w biotechnologii, pozwalające na prawidłowe analizowanie wyników, wyciąganie wniosków i stawianie hipotez	K_W02
	3	EP3	Student ma wiedzę na temat najnowszych osiągnięć naukowych i metod biotechnologicznych stosowanych w ochronie środowiska.	K_W06
umiejętności	1	EP4	Student planuje eksperymenty oraz wykorzystuje zaawansowane narzędzia badawcze stosowane w biotechnologii, potrafi opracować system bioinokulacji w celu ochrony środowiska przyrodniczego.	K_U01 K_U07
	2	EP5	Student posługuje się terminologią z zakresu biotechnologii	K_U04
	3	EP6	Student potrafi analizować dane z przeprowadzonych analiz pozwalające na opisanie skuteczności stosowanych metod biotechnologicznych	K_U11
	4	EP7	Student potrafi współpracować w grupie podczas wykonywania doświadczeń	K_U05
kompetencje społeczne	1	EP8	Student ma świadomość konieczności ciągłego dokształcania się z zakresu metod biotechnologicznych wykorzystywanych w ochronie środowiska	K_K02
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: biotechnologia w ochronie środowiska				
Forma zajęć: laboratorium				
1. Izolacja i hodowla mikroorganizmów glebowych			2	3
2. Metody oceny cech mikroorganizmów pod kątem ich wykorzystania w ochronie środowiska			2	3
3. Mikroorganizmy jako bionawozy			2	3
4. Mikroorganizmy jako biopestycydy			2	3
5. Mikroorganizmy jako biostymulatory			2	3
Metody uczenia się	Laboratoria - praktyczne zajęcia w laboratorium			

Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOLOKWIUM				EP1,EP2,EP3,EP4,EP5,EP6
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEC OBSERWACJĘ)				EP4,EP5,EP6,EP7,EP8
Forma i warunki zaliczenia	Zaliczenie laboratoriów na podstawie obecności i zaliczenia kolokwium.				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena końcowa jest oceną z zaliczenia laboratoriów.				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	2	biotechnologia w ochronie środowiska		Ważona	
	2	biotechnologia w ochronie środowiska [laboratorium]	zaliczenie z oceną		1,00
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		50			
Liczba punktów ECTS		2			

SYLABUS

Moduł: Blok wybiealny II [moduł]				
Nazwa przedmiotu: bird protection in Poland (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2445_27S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 2	Semestr: 3	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 3 - język angielski (100%)
Koordinator przedmiotu:	dr hab. DARIUSZ WYSOCKI			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Characterizes the types of habitats and groups of birds associated with them, as well as threats and ways to protect birds associated with different biotopes	K_W01 K_W04 K_W05
umiejętności	1	EP2	Finds and uses available sources of information, including websites, on problems related to bird protection	K_U01
	2	EP3	Draws conclusions based on the analysis of scientific texts	K_U07
	3	EP4	Student can organize and distribute work in a group	K_U05
kompetencje społeczne	1	EP5	Effectively works independently according to the instructions, thinks and acts in an entrepreneurial way	K_K05
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: bird protection in Poland				
Forma zajęć: wykład				
1. legal aspects of bird protection in Poland and the EU			3	2
2. overview of environments of different bird groups			3	3
3. factors determining the proper conservation status of birds			3	4
4. activities of regional and national non-governmental organizations			3	1
Forma zajęć: ćwiczenia				
1. the birds related to different environments			3	5
2. the threats for particular groups of birds			3	5
3. methods of active and passive birds protection, the case studies			3	5
Metody uczenia się	multimedia presentation, discussion, work in groups			
Metody weryfikacji efektów uczenia się				Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOŁOKWIUM			EP1,EP2
	PREZENTACJA			EP2,EP3,EP4,EP5
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)			EP5

Forma i warunki zaliczenia	Establishing a final grade based on partial grades received during the semester for specific student activities. The final item on credit evaluation includes attendance at classes, activities and written final test.				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	The final grade is the result of the assessment of the exercises and lectures in relation 1:1.				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	3	bird protection in Poland		Arytmetyczna	
	3	bird protection in Poland [wykład]	zaliczenie z oceną		
	3	bird protection in Poland [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		50			
Liczba punktów ECTS		2			

SYLABUS

Moduł: Blok wybieralny VII [moduł]				
Nazwa przedmiotu: chemia morza i ekosystemów z wodami słonawymi (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2450_40S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 2	Semestr: 4	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 4 - język polski
Koordynator przedmiotu:	dr ANNA BUCIOR-KWACZYŃSKA			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student zna i rozumie podstawowe pojęcia i terminologię z zakresu chemii zgodnie z kierunkiem studiów. Zna typowe techniki i rozwiązania inżynierskie stosowane w ochronie i inżynierii środowiska przyrodniczego.	K_W01 K_W02 K_W03
	2	EP2	Zna i rozumie zasady planowania badań z wykorzystaniem metod, technik i narzędzi właściwych dla ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego, z uwzględnieniem podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.	K_W02 K_W09
umiejętności	1	EP3	Student potrafi dobrać i wykorzystać zaawansowane techniki i narzędzia badawcze do oceny stanu i zagrożeń wód słonych i słonawych.	K_U01
	2	EP4	Student potrafi formułować i rozwiązywać zadania z zakresu chemii wód słonych i słonawych oraz przeprowadzać wraz z zespołem eksperymenty, pod nadzorem prowadzącego zajęcia laboratoryjne.	K_U02 K_U03 K_U05
kompetencje społeczne	1	EP5	Student ma świadomość odpowiedzialności za powierzony sprzęt, pracę własną i uzyskane wyniki eksperymentów, rozumie pozatechniczne aspekty działalności inżynierskiej.	K_K01 K_K05 K_K07
	2	EP6	Student jest gotów do pracy samodzielnej i w zespole, myśląc i działając w sposób przedsiębiorczy.	K_K03 K_K05
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: chemia morza i ekosystemów z wodami słonawymi				
Forma zajęć: wykład				
1. Własności fizyczno-chemiczne wody. Skład chemiczny wody morskiej. Podstawowe wskaźniki charakteryzujące jakość wód morskich. Procesy biochemicznego rozkładu materii organicznej. Cykle biohydrogeochemiczne wybranych pierwiastków w ekosystemach morskich.			4	1
2. Substancje biogenne. Mikroelementy i promieniotwórczość wód morskich.			4	2
3. Wpływ działalności człowieka na zjawiska wodne i obieg wody w przyrodzie. Zarządzanie wodami opadowymi. Wykorzystanie GIS przy rozwiązywaniu problemów z zakresu gospodarki wód morskich.			4	2
Forma zajęć: laboratorium				
1. Pobór próbek wód morskich i osadów do badań. Badania mineralizacji morskich wód przybrzeżnych. Bilans jonowy makroskładników jonowych wód			4	1
2. Badania podstawowych własności fizyczno-chemicznych morskich wód przybrzeżnych. Tlen rozpuszczony w wodach morskich. Materia organiczna rozpuszczona w wodach morskich .			4	1
3. Wskaźniki stanu równowag kwasowo-zasadowych i utleniająco-redukcyjnych w przybrzeżnych wodach morskich.			4	1

4. Substancje biogenne w przybrzeżnych wodach morskich.		4	4		
5. Mikroskładniki jonowe wód naturalnych.		4	4		
6. Ocena jakości wód morskich.		4	4		
Metody uczenia się	wykład, ćwiczenia laboratoryjne - praca w grupach, wykonywanie doświadczeń, analiza tekstów z dyskusją				
Metody weryfikacji efektów uczenia się		Nr efektu uczenia się z sylabusu			
	KOŁOKWIUM	EP1,EP3			
	SPRAWDZIAN	EP1,EP3			
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)	EP2,EP4,EP5,EP6			
Forma i warunki zaliczenia	kolokwium zaliczeniowe z wykładów ocena z laboratoriów wystawiona na podstawie ocen uzyskanych podczas samodzielnej pracy podczas doświadczeń				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	ocena końcowa jest średnią arytmetyczną ocen z wykładów i z laboratoriów obliczaną w stosunku 1:1				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	4	chemia morza i ekosystemów z wodami słonawymi		Arytmetyczna	
	4	chemia morza i ekosystemów z wodami słonawymi [wykład]	zaliczenie z oceną		
	4	chemia morza i ekosystemów z wodami słonawymi [laboratorium]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

SYLABUS

Moduł: Blok wybieralny VII [moduł]				
Nazwa przedmiotu: chemia naturalnych wód śródlądowych (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2450_41S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 2	Semestr: 4	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 4 - język polski
Koordynator przedmiotu:	dr ANNA BUCIOR-KWACZYŃSKA			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student ma wiedzę w zakresie podstawowych kategorii pojęciowych i terminologii z zakresu chemii dostosowaną do studiowanego kierunku studiów.	K_W03
umiejętności	1	EP2	Student posiada zdolność podejmowania standardowych działań z wykorzystaniem odpowiednich metod i technik badawczych.	K_U01 K_U03 K_U07
	2	EP3	Student przeprowadza proste zadania badawcze i eksperymenty samodzielnie pod nadzorem prowadzącego zajęcia laboratoryjne.	K_U03 K_U10 K_U11
kompetencje społeczne	1	EP4	Student jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy i ciągłego dokształcania się.	K_K02
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: chemia naturalnych wód śródlądowych				
Forma zajęć: wykład				
1. Cykle biohydrogeochemiczne wybranych pierwiastków.			4	1
2. Zanieczyszczenia wód. Procesy jednostkowe stosowane w zakresie oczyszczania wody.			4	2
3. Technologia oczyszczania wód. Konsekwencje oddziaływania na środowisko wybranych procesów oczyszczania wód.			4	2
Forma zajęć: laboratorium				
1. Korzystanie z Polskich Norm i literatury zawierającej opisy procedur analitycznych. Zasady pracy w laboratorium zgodnie z normą PN/ECO ICE 17025:2015. Pobór próbek wód naturalnych.			4	1
2. Badania mineralizacji ogólnej wód. Sporządzanie bilansu jonowego makroskładników mineralnych wód. Najważniejsze mikroskładniki mineralne wód naturalnych.			4	1
3. Pojemność buforowa kwasowo-zasadowa. Wskaźniki stanu równowag kwasowo-zasadowych i utleniająco-redukcyjnych. Wzorce pH i Eh.			4	1
4. Materia organiczna rozpuszczona w wodach naturalnych. Substancje biogenne w wodach naturalnych.			4	4
5. Chemiczne zapotrzebowanie tlenu.			4	4
6. Uzdatanianie wody. Odżelazianie wody. Dekarbonizacja wody. Ozonowanie wody.			4	4
Metody uczenia się	wykład - prezentacja multimedialna ćwiczenia laboratoryjne - praca w grupach, wykonywanie doświadczeń, analiza tekstów z dyskusją			

Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOŁOKWIUM				EP1
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)				EP2,EP3,EP4
Forma i warunki zaliczenia	wykład - kolokwium				
	ćwiczenia laboratoryjne - oceniana wystawiana na podstawie ocen cząstkowych uzyskanych podczas pracy na zajęciach				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	ocena końcowa jest średnią arytmetyczną z ocen za wykłady i ćwiczenia obliczaną w stosunku 1:1				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	4	chemia naturalnych wód śródlądowych		Arytmetyczna	
	4	chemia naturalnych wód śródlądowych [laboratorium]	zaliczenie z oceną		
	4	chemia naturalnych wód śródlądowych [wykład]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

S Y L A B U S

Nazwa przedmiotu: dokumentacja przyrodnicza w działalności gospodarczej (KIERUNKOWE)	Kod przedmiotu: US119AIIJ2445_22S
--	---

Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego
--

Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne	Profil kształcenia: ogólnoakademicki	Specjalność:
---	--	--------------

Rok: 2	Semestr: 3	Status przedmiotu: obowiązkowy	Język przedmiotu: semestr: 3 - język polski
------------------	----------------------	--	---

Koordynator przedmiotu:	dr hab. DARIUSZ WYSOCKI
-------------------------	-------------------------

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Definiuje i wymienia rodzaje dokumentacji przyrodniczych opracowywanych w Polsce dla potrzeb przedsiębiorstw gospodarczych, zna zasady ich przygotowania i realizacji oraz ich uwarunkowania ekonomiczne, prawne, społeczne i inne pozatechniczne.	K_W04 K_W07 K_W11
umiejętności	1	EP2	Samodzielnie wyszukuje i korzysta z dostępnych źródeł informacji, w tym internetowych, dotyczących różnych aspektów przygotowania dokumentacji przyrodniczej	K_U01
	2	EP3	Potrafi wykonać dokumentację przyrodniczą, w tym raport oddziaływania inwestycji na środowisko.	K_U03 K_U09
kompetencje społeczne	1	EP4	Student jest zorientowany na wykorzystanie wiedzy przyrodniczej w praktyce	K_K02 K_K05
	2	EP5	Ma potrzebę ciągłej aktualizacji wiedzy w zakresie ochrony i inżynierii środowiska. Jest gotów do krytycznej oceny zgromadzonych informacji.	K_K01
	3	EP6	Przestrzega zasad etyki zawodowej w dziedzinie ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego. Ma świadomość ryzyka i odpowiedzialności za podejmowane działania i decyzje.	K_K04 K_K07

TREŚCI PROGRAMOWE	Semestr	Liczba godzin
-------------------	---------	---------------

Przedmiot: dokumentacja przyrodnicza w działalności gospodarczej
--

Forma zajęć: wykład
----

1. Przepisy prawne dotyczące strategicznych ocen, prognoz i raportów oddziaływania na środowisko.	3	5
2. Przepisy prawne dotyczące planowania przestrzennego i ich wpływ na przygotowywanie dokumentacji.	3	3
3. Przepisy prawne dotyczące ochrony gatunkowej i obszarowej w kontekście działalności gospodarczej	3	4
4. Przepisy prawne dotyczące dokumentacji przyrodniczej przygotowywanej w działalności rolniczej	3	1
5. Przepisy prawne dotyczące szkód w środowisku i inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko.	3	2

Forma zajęć: ćwiczenia
----

1. Omówienie i dyskusja nad celami i zasadami przygotowywania różnych dokumentacji przyrodniczych	3	2
2. Ocena a raport oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Przykłady i ich ocena.	3	6
3. Zakres raportu oddziaływania inwestycji na środowisko. Znaczenie części przyrodniczej	3	2
4. Plany zadań ochronnych i plany ochrony obszarów NATURA 2000. Plany ochrony parków narodowych, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody. Ich znaczenie w OoŚ.	3	2

5. Opracowania ekofizjograficzne, dokumentacja przyrodnicza w gospodarce leśnej. Dokumentacja przyrodnicza przy powoływaniu użytkowników ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu. Ich znaczenie w OOS.		3	2		
6. Waloryzacje przyrodnicze. Ekspertyzy przyrodnicze w programie rolno-środowiskowym. Ich znaczenie w OOS.		3	1		
Metody uczenia się	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, opracowanie projektu; przygotowanie raportu o oddziaływaniu inwestycji na środowisko				
Metody weryfikacji efektów uczenia się			Nr efektu uczenia się z sylabusa		
	EGZAMIN PISEMNY		EP1,EP2		
	KOLOKWIMUM		EP1,EP2		
	PROJEKT		EP3,EP4,EP5,EP6		
Forma i warunki zaliczenia	Część wykładowa zakończona egzaminem pisemnym. Ustalenie oceny zaliczeniowej z ćwiczeń na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie semestru za określone działania i prace studenta oraz przygotowanie raportu oddziaływania inwestycji na środowisko dla przykładowej inwestycji				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena końcowa jest efektem oceny z wykładów (egzaminu) i ćwiczeń w stosunku 2:1.				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	3	dokumentacja przyrodnicza w działalności gospodarczej		Ważona	
	3	dokumentacja przyrodnicza w działalności gospodarczej [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		0,33
	3	dokumentacja przyrodnicza w działalności gospodarczej [wykład]	egzamin		0,67
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

S Y L A B U S

Nazwa przedmiotu: ekologia i ochrona zasobów torfowiskowych (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2945_1S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 1	Semestr: 1	Status przedmiotu: obowiązkowy		Język przedmiotu: semestr: 1 - język polski
Koordynator przedmiotu:	dr hab. ZOFIA SOTEK			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Posiada wiedzę z zakresu zagrożeń spowodowanych niewłaściwą działalnością człowieka	K_W04
	2	EP2	Posiada wiedzę z zakresu rozplanowania i wykonania prostych blokad i zastawek uniemożliwiających lub regulujących przepływ wody w rowach melioracyjnych	K_W05 K_W09
	3	EP3	Zna metody prowadzenia monitoringu ekosystemów torfowiskowych	K_W04 K_W06
	4	EP4	Rozumie i wyjaśnia konieczność zrównoważonego użytkowania przyrody z zachowaniem zasobów i różnorodności biologicznej ekosystemów torfowiskowych	K_W04
umiejętności	1	EP5	Potrafi prowadzić monitoring przyrodniczy ekosystemów torfowiskowych	K_U07
	2	EP7	Potrafi rozplanować i zaprojektować proste blokady i zastawki uniemożliwiające lub regulujące przepływ wody w rowach melioracyjnych	K_U08
kompetencje społeczne	1	EP8	Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	K_K05
	2	EP9	Jest gotów prawidłowo wskazywać priorytety w realizacji zadań gospodarczych w zrównoważonym rozwoju, uwzględniając ochronę cennych ekosystemów torfowiskowych	K_K05
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: ekologia i ochrona zasobów torfowiskowych				
Forma zajęć: wykład				
1. Geneza torfowisk i ich rozmieszczenie na świecie			1	2
2. Typy torfowisk występujących w Polsce i ich rozmieszczenie			1	5
3. Problem zagrożeń i ochrony torfowisk w Polsce.			1	2
4. Typy i znaczenie torfu.			1	1
Forma zajęć: laboratorium				
1. Analiza składu gatunkowego roślin torfowisk.			1	3
2. Typowe zbiorowiska torfowiskowe.			1	2
3. Podstawowe wskaźniki oceny stanu zachowania torfowisk.			1	2
4. Ocena zagrożeń ekosystemów torfowiskowych.			1	4

5. Planowanie działań ochronnych z uwzględnieniem prostych urządzeń technicznych.		1	4		
Metody uczenia się	wykład, prezentacja multimedialna, opracowanie eseju, praca w grupach				
Metody weryfikacji efektów uczenia się			Nr efektu uczenia się z sylabusa		
	PRACA PISEMNA/ ESEJ/ RECENZJA		EP1,EP2,EP3,EP4,EP5		
	PROJEKT		EP1,EP2,EP3,EP5,EP7,EP8,EP9		
Forma i warunki zaliczenia	ZO				
	zaliczenie wykładów: praca pisemna				
	zaliczenie ćwiczeń: projekt grupowy/indywidualny				
Zasady wyliczania oceny z przedmiotu					
Ocena końcowa koordynatora przedmiotu wyliczana jest jako średnia arytmetyczna z ocen z laboratorium i wykładów 1:1.					
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	1	ekologia i ochrona zasobów torfowiskowych		Arytmetyczna	
	1	ekologia i ochrona zasobów torfowiskowych [laboratorium]	zaliczenie z oceną		
	1	ekologia i ochrona zasobów torfowiskowych [wykład]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		50			
Liczba punktów ECTS		2			

S Y L A B U S

Moduł: Blok wybieralny I [moduł]				
Nazwa przedmiotu: ekologia molekularna (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2451_25S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 2	Semestr: 3	Status przedmiotu: fakultatywny	Język przedmiotu: semestr: 3 - język polski	
Koordynator przedmiotu:	dr inż. JAKUB SKORUPSKI			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu ekologii i genetyki, w tym genetyki populacyjnej oraz molekularne podstawy funkcjonowania organizmów żywych.	K_W02 K_W04
	2	EP2	Wymienia, rozróżnia oraz zna możliwości zastosowania technik molekularnych i aparatury badawczej w badaniach ekologicznych.	K_W02 K_W04
umiejętności	1	EP5	Potrafi pracować indywidualnie i w zespole; potrafi współdziałać przyjmując różne role.	K_U05
	2	EP7	Potrafi dobrać odpowiednie metody molekularne do konkretnego problemu ekologicznego, jak i dokonać właściwej interpretacji i wnioskowania na podstawie uzyskanych wyników doświadczeń laboratoryjnych.	K_U07
	3	EP10	Potrafi dobrać i zastosować odpowiednie metody analizy statystycznej i narzędzia informatyczne, niezbędne do właściwej interpretacji uzyskanych wyników analizy molekularnej i ich odniesienia do konkretnego problemu ekologicznego.	K_U10
kompetencje społeczne	1	EP8	W ocenie pracy własnej zachowuje postawę rzeczową i krytyczną.	K_K01
	2	EP9	Jest gotów do ponoszenia odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych podczas prowadzonych doświadczeń laboratoryjnych, jak i w pracy terenowej oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.	K_K02
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: ekologia molekularna				
Forma zajęć: wykład				
1. 1. Wprowadzenie do ekologii molekularnej, rys historyczny i zakres tematyczny. Ekologia molekularna jako nauka interdyscyplinarna. Wykorzystanie markerów genetycznych w badaniach ekologicznych (identyfikacja gatunkowa, identyfikacja osobnicza, określanie liczebności populacji, śledzenie szlaków i tempa migracji, identyfikacja płci, analizy genealogiczne).			3	2
2. Zasady poboru, przechowywania, transportu, izolacji i oczyszczania DNA z prób środowiskowych. Procesy degeneracyjne kwasów nukleinowych w warunkach pośmiertnych i pozaustrojowych oraz sposoby przeciwdziałania im.			3	2
3. Techniki molekularne stosowane w ekologii molekularnej, przykłady zastosowania sekwencjonowania, genotypowania wielolokusowego, polimorfizmu VNTR, polimorfizmu RFLP, polimorfizmu ISSR, polimorfizmu SSCP, polimorfizmów RAPD. Zastosowanie i specyfika pracy ze środowiskowym DNA (eDNA), metabarkoding, analiza śladów biologicznych.			3	2
4. Wykorzystanie DNA kopalnego (aDNA) w ekologii molekularnej, filogenetyka i filogeografia molekularna.			3	2

5. Projektowanie eksperymentów w zakresie ekologii molekularnej. Aplikacja ekologii molekularnej w ochronie przyrody, rolnictwie i karnistycie.		3	2		
Forma zajęć: laboratorium					
1. Laboratorium ekologii molekularnej. Izolacja i ocena DNA z prób środowiskowych.		3	4		
2. Identyfikacja gatunkowa, barkoding DNA. Obróbka i analiza danych sekwencyjnych oraz ich wykorzystanie do określania struktury genetycznej populacji.		3	3		
3. Analiza pokrewieństwa genetycznego i wewnątrzpopulacyjnego zróżnicowania genetycznego w oparciu o polimorfizmy jednonukleotydowe. Markery mikrosatelitarne.		3	3		
4. Analiza międzypopulacyjnego zróżnicowania genetycznego w programie Structure. Identyfikacja mieszańców i detekcja introgresji. Zastosowanie technik wielkowymiarowych (analizy korespondencji, analizy głównych składowych).		3	3		
5. Szacowanie tempa przepływu genów. Zaliczenie ćwiczeń.		3	2		
Metody uczenia się	praca w grupach, praca indywidualna, prezentacja multimedialna, rozwiązywanie zadań, praca przy komputerach				
Metody weryfikacji efektów uczenia się			Nr efektu uczenia się z sylabusu		
	KOLOKWIUM		EP1,EP10,EP2,EP7		
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEC OBSERWACJĘ)		EP10,EP5,EP7,EP8,EP9		
Forma i warunki zaliczenia	Warunkiem uzyskania zaliczenia z przedmiotu jest: zaliczenie na ocenę wymaganych treści prezentowanych na wykładach oraz omawianych i wymaganych na ćwiczeniach laboratoryjnych. Zaliczenie z ćwiczeń laboratoryjnych - uzyskiwane na podstawie obecności, aktywności i ocen cząstkowych, otrzymywanych w trakcie trwania semestru za określone działania i prace studenta, w tym kolokwia zaliczeniowe.				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena z przedmiotu ustalana jest na podstawie średniej arytmetycznej obliczanej z ocen końcowych z wykładów i ćwiczeń laboratoryjnych w stosunku 1:1.				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	3	ekologia molekularna		Arytmetyczna	
	3	ekologia molekularna [wykład]	zaliczenie z oceną		
	3	ekologia molekularna [laboratorium]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		50			
Liczba punktów ECTS		2			

SYLABUS

Moduł: Blok wybieralny I [moduł]				
Nazwa przedmiotu: ekologia siedliskowa pasożytów (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2451_26S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 2	Semestr: 3	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 3 - język polski
Koordynator przedmiotu:	dr hab. IZABELLA RZAŁD			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Zna i rozumie wymagania ekologiczne gatunków pasożytów	K_W01 K_W02
	2	EP2	Ma pogłębioną wiedzę na temat występowania gatunków o określonych wymaganiach w siedliskach o zróżnicowanej charakterystyce	K_W03 K_W04
umiejętności	1	EP3	Potrafi na podstawie analizy występowania gatunków pasożytów podać charakterystykę siedliska żywiciela	K_U01 K_U03
	2	EP4	Potrafi rozpoznawać zespoły pasożytów o funkcji wskaźnikowej	K_U01 K_U02
kompetencje społeczne	1	EP5	Jest gotów do podejmowania działań służących ocenie stanu środowiska w oparciu o charakterystykę występowania zespołów pasożytniczych	K_K01 K_K02 K_K03
	2	EP6	Jest gotów do podejmowania działalności służącej ochronie środowiska	K_K03
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: ekologia siedliskowa pasożytów				
Forma zajęć: wykład				
1. Problematyka ekologiczna - badania z zakresu ekologii siedliskowej			3	5
2. Ekologia pasożytów			3	5
Forma zajęć: laboratorium				
1. Transmisja i cykl biologiczny pasożytów			3	5
2. Zgrupowania pasożytów			3	5
3. Rola gatunków i zespołów pasożytów w ocenie jakości środowiska			3	5
Metody uczenia się	prezentacja multimedialna, opracowanie projektu, praca w grupach			
Metody weryfikacji efektów uczenia się				Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOŁOKWIUM			EP1,EP2
	PROJEKT			EP3,EP4,EP5
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)			EP4,EP5,EP6

Forma i warunki zaliczenia	Zaliczenie na ocenę. Zaliczenie pisemne treści wykładów oraz wymaganego piśmiennictwa podstawowego. Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest pozytywna ocena opracowanego projektu.				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena z przedmiotu ustalana jest na podstawie oceny końcowej z wykładów i ćwiczeń jako średnia arytmetyczna				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	3	ekologia siedliskowa pasożytów		Arytmetyczna	
	3	ekologia siedliskowa pasożytów [wykład]	zaliczenie z oceną		
	3	ekologia siedliskowa pasożytów [laboratorium]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		50			
Liczba punktów ECTS		2			

S Y L A B U S

Nazwa przedmiotu: ekotoksykologia (PODSTAWOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ3025_11S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 1	Semestr: 2	Status przedmiotu: obowiązkowy		Język przedmiotu: semestr: 2 - język polski
Koordinator przedmiotu:	dr inż. EWA SKOTNICKA			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Definiuje pojęcia z zakresu toksykologii ogólnej i ekotoksykologii	K_W01 K_W02 K_W04
	2	EP2	Różnicuje substancje toksyczne i opisuje ich wpływ na organizm	K_W03
	3	EP3	Zna techniki analiz jakościowych i ilościowych toksycznych związków w różnym materiale biologicznym	K_W02 K_W10
umiejętności	1	EP4	Weryfikuje dostępne informacje o ksenobiotykach w celu prawidłowej interpretacji uzyskanych wyników analiz toksykologicznych	K_U01 K_U07
	2	EP5	Wybiera właściwe metody do identyfikacji trucizn w różnorodnym materiale biologicznym. Wykonuje eksperymenty z zakresu ekotoksykologii	K_U03 K_U07
kompetencje społeczne	1	EP7	Jest gotów do przestrzegania ustaleń metodycznych przy wykonywaniu powierzonych zadań. Ma świadomość odpowiedzialności za powierzone zadania	K_K04
	2	EP8	Ma świadomość potrzeby aktualizacji wiedzy dotyczącej nowych potencjalnie szkodliwych substancji chemicznych oraz technik weryfikacji związków toksycznych w kontekście stałego rozwoju wiedzy w zakresie nauk biologicznych	K_K01 K_K02
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: ekotoksykologia				
Forma zajęć: wykład				
1. Podstawowe pojęcia z toksykologii środowiskowej, źródła zatruc, zatrucia ostre i przewlekłe, czynniki decydujące o efekcie toksycznym. Konsekwencje oddziaływań ksenobiotyków na organizm oraz oddziaływanie na ekosystemy i konsekwencje populacyjne			2	3
2. Ocena toksyczności ostrej, podostrej, przewlekłej oraz dawki stężenia dopuszczalnego substancji toksycznych. Wybrane pestycydy (woda, gleba) i ich właściwości: kumulacja, degradacja, toksyczność			2	2
3. Mechanizmy transportu trucizn przez błony komórkowe. Drogi wchłaniania, rozmieszczenie i wydalanie trucizn. Metabolizm detoksykacyjny ksenobiotyków - reakcje fazy I i II			2	3
4. Biotransformacja trucizn: mikrosomalne i pozamikrosomalne reakcje redoks, reakcje sprzęgania. Czynniki wpływające na biotransformację i detoksykację ksenobiotyków			2	2
Forma zajęć: laboratorium				
1. Zasady BHP w laboratorium toksykologicznym. metody analiz stosowanych w toksykologii środowiska. Podział i zabezpieczenie materiału do analiz toksykologicznych zanieczyszczeń środowiska.			2	3
2. Analiza jakościowa alkoholi w materiale biologicznym. Zatrucia etanolem, metanolem, innymi alkoholami niespożywczyymi. Metabolizm, leczenie zatruc poalkoholowych.			2	3

3. Analiza jakościowa na obecność substancji psychoaktywnych i odurzających w materiale biologicznym	2	3			
4. Metale ciężkie w środowisku. Wprowadzenie do analizy jakościowej kationów. Identyfikacja jakościowa metali ciężkich	2	6			
5. Toksyczność leków NLPZ (pochodne p-aminofenolu, pirazonu, ASA, kw. akrylooctowego, kw. arylopropionowego, kw. fenamowego, kw. enolowych). Analiza jakościowa na obecność NLPZ w materiale biologicznym	2	3			
6. Analiza jakościowa na obecność trucizn lotnych (trichloroetylen, chloroform)	2	3			
7. Metody analizy ilościowej w ekotoksykologii. Oznaczenie stężenia fenolu w materiale biologicznym	2	3			
8. Metody analizy ilościowej w ekotoksykologii. Oznaczenie stężenia p-aminofenolu (jako wskaźnika wchłaniania aniliny) w materiale biologicznym.	2	3			
9. Metody analizy ilościowej w ekotoksykologii. Zatrucia toluenem: oznaczenie stężenia kwasu hipurowego w materiale biologicznym.	2	3			
Metody uczenia się	wykład, prezentacje multimedialne, wykonywanie analiz laboratoryjnych, opracowanie raportów wyników analiz				
Metody weryfikacji efektów uczenia się		Nr efektu uczenia się z sylabusu			
	EGZAMIN PISEMNY	EP1,EP2,EP3			
	KOŁOKWIUM	EP1,EP2,EP3,EP4			
	SPRAWDZIAN	EP1,EP2,EP3,EP4			
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEC OBSERWACJĘ)	EP5,EP7,EP8			
Forma i warunki zaliczenia	zaliczenie ćwiczeń: kolokwium, sprawozdania z analiz wyników badań oraz ocena aktywności pracy laboratoryjnej.				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocenę końcową z przedmiotu wystawia osoba prowadząca zajęcia. Ocena końcowa z przedmiotu wyliczana jest na podstawie oceny końcowej z ćwiczeń i oceny z egzaminu w stosunku 1:1.				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	2	ekotoksykologia		Arytmetyczna	
	2	ekotoksykologia [laboratorium]	zaliczenie z oceną		
	2	ekotoksykologia [wykład]	egzamin		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		125			
Liczba punktów ECTS		5			

S Y L A B U S

Nazwa przedmiotu: fitosocjologia z elementami ochrony krajobrazu (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2947_17S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 1	Semestr: 2	Status przedmiotu: obowiązkowy		Język przedmiotu: semestr: 2 - język polski
Koordynator przedmiotu:	prof. dr hab. AGNIESZKA POPIELA			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Zna i rozumie podstawowe typy zbiorowisk roślinnych Polski i metody ich badania Zna i definiuje podstawowe pojęcia fitosocjologii Zna praktyczne zastosowania fitosocjologii w ochronie krajobrazu	K_W01 K_W04
umiejętności	1	EP2	Potrafi odczytać i interpretować informacje zawarte w zdjęciach fitosocjologicznych Potrafi praktycznie zastosować fitosocjologię w ochronie krajobrazu	K_U11
kompetencje społeczne	1	EP3	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy z zakresu fitosocjologii.	K_K01
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: fitosocjologia z elementami ochrony krajobrazu				
Forma zajęć: wykład				
1. Przedmiot i zakres fitosocjologii, historia badań fitosocjologicznych, uwarunkowania biotyczne i abiotyczne łączenia się roślin w zbiorowiska. Typy i przykłady zbiorowisk roślinnych, system fitosocjologiczny Braun-Braunquet`a: podstawa systemu, metody badań zbiorowisk roślinnych, podstawowe terminy i definicje fitosocjologii, nomenklatura fitosocjologiczna. Jednostki systematyczno-fitosocjologiczne, metody wyróżniania jednostek fitosocjologicznych w praktyce badawczej. Syntaksonomia numeryczna, przykłady zastosowania metod numerycznych w fitosocjologii ? ordynacja i klasyfikacja numeryczna. Dynamika zbiorowisk roślinnych, historia roślinności, charakterystyka i rozmieszczenie ważniejszych zespołów roślinnych Polski. Charakterystyka i rozmieszczenie ważniejszych zespołów roślinnych Polski: zbiorowiska wydm nadmorskich i śródlądowych, zbiorowiska halofilne, zbiorowiska łąkowe i kserotermiczne, zbiorowiska wodne i bagienne, zbiorowiska torfowiskowe, zbiorowiska wysokogórskie, zbiorowiska leśne i zaroślowe (olesy, łęgi, grądy, buczyny, bory sosnowe, świerkowe i jodłowe, zbiorowiska piętra subalpejskiego w górach), zbiorowiska synantropijne.			2	15
Forma zajęć: ćwiczenia				
1. Cechy analityczne i syntetyczne zbiorowisk roślinnych: budowa warstwowa, stosunki ilościowe, towarzyskość, żywotność, sezonowe stadia rozwoju i aspekty zbiorowisk, stałość i wierność fitosocjologiczna, syntetyczne ujęcie ilościowości; charakterystyczna kombinacja gatunków. Zdjęcie fitosocjologiczne; opracowanie materiału fitosocjologicznego: identyfikacja przynależności			2	20
Forma zajęć: zajęcia terenowe				
1. Praktyczne zasady wykonywania zdjęć fitosocjologicznych w wybranych zbiorowiskach roślinnych, rozpoznawanie wybranych zbiorowisk leśnych, zastosowanie metod kartografii geobotanicznej w praktyce (ćwiczenia realizowane w terenie).			2	15
Metody uczenia się	Wykład, prezentacja, ćwiczenia praktyczne, ćwiczenia terenowe			

Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu
	EGZAMIN PISEMNY				EP1
ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)				EP2,EP3	
Forma i warunki zaliczenia	Zaliczenie ćwiczeń: średnia arytmetyczna z ocen, wymagana ocena pozytywna. Zajęcia terenowe: obecność na zajęciach.				
	Ocena z egzaminu, wymagana ocena pozytywna				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
Ocena końcowa - średnia ważona: egzamin 60%, ćwiczenia terenowe 10%, ćwiczenia 30%					
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	2	fitosocjologia z elementami ochrony krajobrazu		Ważona	
	2	fitosocjologia z elementami ochrony krajobrazu [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		0,30
	2	fitosocjologia z elementami ochrony krajobrazu [wykład]	egzamin		0,60
	2	fitosocjologia z elementami ochrony krajobrazu [zajęcia terenowe]	zaliczenie z oceną		0,10
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		125			
Liczba punktów ECTS		5			

S Y L A B U S

Moduł: Blok wybieralny V [moduł]				
Nazwa przedmiotu: inżynieria ekologiczna wód płynących (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ3310_35S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 2	Semestr: 4	Status przedmiotu: fakultatywny	Język przedmiotu: semestr: 4 - język polski	
Koordynator przedmiotu:	dr hab. inż. ROBERT CZERNIAWSKI			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student zna zagrożenia środowiska wód płynących	K_W01
	2	EP2	Student zna metody ochrony i restauracji wód płynących oraz minimalizacji ich zagrożeń	K_W10
	3	EP3	Student zna zasady planowania prac i badań z wykorzystaniem technik i technologii stosowanych przy ochronie wód płynących	K_W10
umiejętności	1	EP4	Student potrafi dobrać i wykorzystać techniki, technologie i narzędzia stosowane przy ochronie wód płynących	K_U07
	2	EP5	Student potrafi zaproponować działania zmierzające do poprawy zdegradowanych ekosystemów rzecznych	K_U10
	3	EP6	Student potrafi wykonać dokumentację i projekt urządzeń hydrotechnicznych służących ochronie wód płynących	K_U08
kompetencje społeczne	1	EP7	Student ma świadomość konieczności podnoszenia własnych kompetencji w rozwiązywaniu realnych problemów wynikających z zagrożeń wód płynących	K_K02
	2	EP8	Student ma świadomość konieczności inicjowania działań związanych z ochroną środowiska wód płynących	K_K03
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: inżynieria ekologiczna wód płynących				
Forma zajęć: wykład				
1. Zagrożenia i degradacja wód płynących			4	3
2. Podstawy inżynierii ekologicznej wód płynących			4	3
3. Budulec stosowany w działaniach ochronnych koryt rzecznych			4	3
4. Pomiary i obliczenia niezbędne przed podjęciem prac ochronnych koryt rzecznych			4	3
5. Rodzaje prac budowlanych prowadzonych przy ochronie koryt rzecznych			4	3
6. Konserwacja i pielęgnowanie budowli biotechnicznych			4	3
7. Stateczność biotechnicznych konstrukcji stabilizujących			4	2
Forma zajęć: ćwiczenia				

1. Biotechniczne właściwości roślin wodnych i lądowych		4	4		
2. Zasady wykorzystania różnego typu budulca w budowach biotechnicznych		4	4		
3. Obliczanie wielkości fizycznych koryta rzeki przed podjęciem prac ochronnych rzek		4	4		
4. Wybór prac budowlanych służących ochronie koryt rzecznych		4	5		
5. Prace konserwacyjne i zabezpieczenie budowli biotechnicznych		4	4		
6. Trwałość urządzeń i budowli biotechnicznych		4	2		
7. Sporządzanie inwentaryzacji i planu biotechnicznego		4	2		
Metody uczenia się	prezentacja multimedialna praca w grupach samodzielne wykonywanie obliczeń wykonanie projektu				
Metody weryfikacji efektów uczenia się			Nr efektu uczenia się z sylabusu		
	KOŁOKWIUM		EP2,EP3		
	SPRAWDZIAN		EP2,EP3		
	PROJEKT		EP1,EP2,EP3,EP4,EP5,EP6		
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)		EP7,EP8		
Forma i warunki zaliczenia	zaliczenie wykładów: dłuższa wypowiedź ustna, obejmuje wiedzę z wykładów oraz zalecanej literatury, zaliczenie ćwiczeń: na podstawie oceny projektu, sprawdzianów i kolokwium				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena końcowa koordynatora przedmiotu wyliczana jest jako średnia arytmetyczna z ocen z ćwiczeń i wykładów. Przy ustalaniu ocen zastosowanie mają zasady przyjęte w Regulaminie Studiów Uniwersytetu Szczecińskiego				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	4	inżynieria ekologiczna wód płynących		Arytmetyczna	
	4	inżynieria ekologiczna wód płynących [wykład]	zaliczenie z oceną		
	4	inżynieria ekologiczna wód płynących [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		100			
Liczba punktów ECTS		4			

SYLABUS

Nazwa przedmiotu: inżynieria procesowa (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2450_2S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 1	Semestr: 1	Status przedmiotu: obowiązkowy		Język przedmiotu: semestr: 1 - język polski
Koordinator przedmiotu:	dr ANNA BUCIOR-KWACZYŃSKA			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student ma przyswojoną wiedzę teoretyczną w zakresie podstawowych kategorii pojęciowych i terminologii z zakresu inżynierii procesowej, dostosowanych do studiowanego kierunku studiów.	K_W03
umiejętności	1	EP3	Student posiada umiejętność świadomego wykonywania wszystkich czynności laboratoryjnych, wykorzystując odpowiednie prawa i zasady teoretyczne przy stosowaniu standardowych metod i technik badawczych	K_U03 K_U07
	2	EP4	Student potrafi samodzielnie zaplanować i przeprowadzić badania laboratoryjne	K_U03
kompetencje społeczne	1	EP5	Student jest gotów do analitycznej i obiektywnej oceny posiadanej wiedzy	K_K01
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: inżynieria procesowa				
Forma zajęć: wykład				
1. Inżynieria procesowa - co to takiego? Najważniejsze symbole stosowane do oznaczania różnych rodzajów aparatury podczas sporządzania schematów technologicznych. Bilans masy i energii procesu technologicznego. Wymiana ciepła w warunkach ustalonych i nieustalonych. Wymiana ciepła z towarzyszącą zmianą stanu skupienia.			1	3
2. Projektowanie urządzeń służących do wymiany ciepła.			1	6
3. Projektowanie wymienników masy.			1	6
Forma zajęć: laboratorium				
1. Zasady BHP i Ppoż. w laboratorium inżynierii procesowej. Wyprowadzanie modułów bezwymiarowych (tzw. kryteriów) służących do określania ruchu laminarnego i turbulentnego cieczy przepływających w kanałach zamkniętych i otwartych oraz umożliwiających wyznaczenie współczynników wnikania i przenikania ciepła w wymiennikach ciepła w warunkach ustalonej wymiany ciepła.			1	2
2. Ustalanie modułów bezwymiarowych (tzw. kryteriów) służących do obliczeń wymiany masy w procesach wnikania i przenikania masy przez granice fazowe.			1	2
3. Projektowanie wymiennika ciepła lub wymiennika masy.			1	18
4. Przeprowadzenie i wyznaczenie sprawności procesu ekstrakcji.			1	4
5. Wyznaczenie prędkości opadania cząstek w stężonej zawieszynie (sedymentacja zawiesin).			1	4
Metody uczenia się	wykład multimedialne, ćwiczenia laboratoryjne wwykonywane w grupach			

Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOŁOKWIUM				EP1,EP3
	PROJEKT				EP1,EP4
ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)				EP3,EP4,EP5	
Forma i warunki zaliczenia	Ocena z ćwiczeń laboratoryjnych jest obliczana na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych za sprawozdania z wykonanych ćwiczeń laboratoryjnych oraz z projektu urządzenia aparaturowego. Zaliczenie wykładów - kolokwium.				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena końcowa jest średnią arytmetyczną oceny z wykładów i laboratoriów liczoną w stosunku 1:1				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	1	inżynieria procesowa		Arytmetyczna	
	1	inżynieria procesowa [wykład]	zaliczenie z oceną		
	1	inżynieria procesowa [laboratorium]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

SYLABUS

Moduł: Język obcy [moduł]				
Nazwa przedmiotu: język angielski (OGÓLNOUCZELNIANE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2643_14S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 1	Semestr: 2	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 2 - język polski
Koordynator przedmiotu:	mgr KATARZYNA PLISOWSKA			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP6	Student ma pogłębioną wiedzę w zakresie praktycznej znajomości języka angielskiego - zna i rozumie terminologię używaną w dziedzinie ochrony środowiska	K_W06
umiejętności	1	EP2	Rozumie teksty dotyczące studiowanej dziedziny, a także teksty o charakterze ogólnoakademickim. Potrafi dostrzec znaczenie ukryte, wyrażone pośrednio.	K_U04
	2	EP3	Potrafi przygotować różnorodne opracowania pisemne dot. studiowanego kierunku, a także przedstawić wyniki swoich własnych badań naukowych	K_U04
	3	EP4	Potrafi formułować przejrzyste i rozbudowane wypowiedzi ustne dotyczące języka potrzebnego do prawidłowego funkcjonowania w środowisku akademickim i w środowisku pracy	K_U04
kompetencje społeczne	1	EP5	Ma świadomość potrzeby ciągłego dokończenia się i systematycznego zapoznawania się z najnowszą literaturą obcojęzyczną z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego.	K_K01
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: język angielski				
Forma zajęć: lektorat				
1. Zajęcia doskonalące wszystkie kompetencje językowe (słuchanie, mówienie, czytanie i pisanie) odnoszące się do słownictwa i tematyki w zakresie proponowanym w podręczniku. (patrz: literatura podstawowa).			2	20
2. Zajęcia związane z materiałem leksykalno-gramatycznym zawartym w podręczniku i wynikającym z celów nauczania na poziomie B2+			2	5
3. Zajęcia poświęcone na powtórzenie przerobionego materiału i kolokwia.			2	5
Metody uczenia się	ćwiczenia gramatyczne (pisane i interaktywne), pisanie krótkich tekstów (maile, listy), prezentacje samodzielnie przygotowanych zagadnień, konwersacje, słuchanie dialogów, tekstów i wiadomości			
Metody weryfikacji efektów uczenia się				Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOLOKWIUM			EP2,EP3,EP4,EP5,EP6
	SPRAWDZIAN			EP2,EP3,EP6
	PREZENTACJA			EP6
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)			EP2,EP3,EP4,EP5

Forma i warunki zaliczenia	FORMA zaliczenia według planu studiów: zaliczenie na ocenę				
	WARUNKI zaliczenia: obecność, aktywność na zajęciach, zaliczenie testów cząstkowych, prac pisemnych lub prezentacji				
	OCENA za semestr na podstawie ocen z testów, prac pisemnych, oceny aktywności				
Zasady wyliczania oceny z przedmiotu					
OCENĘ z lektoratu stanowi ocena z kolokwium zaliczeniowego.					
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	2	język angielski		Ważona	
	2	język angielski [lektorat]	zaliczenie z oceną		1,00
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.			50		
Liczba punktów ECTS			2		

SYLABUS

Moduł: Język obcy [moduł]				
Nazwa przedmiotu: język niemiecki (OGÓLNOUCZELNIANE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2644_13S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 1	Semestr: 2	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 2 - język polski
Koordinator przedmiotu:	mgr DOROTA MATKOWSKA-KLATT			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	zna struktury leksykalno-gramatyczne pozwalające na poprawne pod względem fonetycznym, ortograficznym, morfosyntaktycznym i leksykalnym wypowiedzianie się w formie pisemnej i ustnej w zakresie tematów branżowych	K_W01
	2	EP2	Student rozumie szeroki zakres trudnych, branżowych tekstów, dostrzegając w nich znaczenie ukryte, wyrażone pośrednio. W oparciu o własne notatki student streszcza informacje, wyniki badań, opinie i argumenty zawarte w tekście naukowym.	K_W04
umiejętności	1	EP3	Potrafi wypowiadać się w formie ustnej i pisemnej z uwzględnieniem języka specjalistycznego, umie przekazywać i uzasadniać własną opinię.	K_U04
	2	EP4	Student porozumiewa się swobodnie i spontanicznie nadając interakcjom z rdzennym użytkownikiem języka niemieckiego charakter naturalny; uczestniczy czynnie w rozmowach na tematy fachowe, potrafi przedstawić swoje poglądy i ich bronić.	K_U04
kompetencje społeczne	1	EP6	Potrafi kierować swoją nauką, oceniać swoje potrzeby i w zależności od nich budować jej cele.	K_K01
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: język niemiecki				
Forma zajęć: lektorat				
1. Frazeologia i terminologia języka specjalistycznego oraz problematyka dotycząca dziedziny ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego			2	20
2. Konsolidacja zagadnień gramatycznych na poziomie B2			2	10
Metody uczenia się	wykorzystanie metody kognitywnej, tłumaczeniowo-gramatycznej oraz aktywizującej w nauczaniu języka obcego tj. niemieckiego: -prezentacja multimedialna -analiza tekstów z dyskusją -opracowanie projektu -praca w grupach			
Metody weryfikacji efektów uczenia się				Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOLOKWNIUM			EP1,EP2,EP3
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)			EP1,EP2,EP3,EP4,EP6

Forma i warunki zaliczenia	ocena dostateczna od 60 do 70 pkt. ocena dobra od 70 do 90 pkt. ocena bardzo dobra od 90 do 100 pkt zaliczenie na podstawie ocen uzyskanych z kolokwium z prezentacji i zredagowana pracy pisemnej oraz aktywności na zajęciach				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	ocena dostateczna od 60 do 70 pkt. ocena dobra od 70 do 90 pkt. ocena bardzo dobra od 90 do 100 pkt zaliczenie na podstawie ocen uzyskanych z kolokwium z prezentacji i zredagowana pracy pisemnej oraz aktywności na zajęciach				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	2	język niemiecki		Ważona	
	2	język niemiecki [lektorat]	zaliczenie z oceną		1,00
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		50			
Liczba punktów ECTS		2			

S Y L A B U S

Moduł: Blok wybieralny VIII [moduł]				
Nazwa przedmiotu: metody biologii molekularnej w ochronie środowiska (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ3323_38S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 2	Semestr: 4	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 4 - język polski
Koordinator przedmiotu:	dr hab. LIDIA SKUZA			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student charakteryzuje metody biologii molekularnej stosowane w ochronie środowiska	K_W01 K_W02
	2	EP2	Student opisuje i wyjaśnia fundamentalne procesy biologii molekularnej	K_W03
umiejętności	1	EP3	Student posługuje się technikami biologii molekularnej	K_U07 K_U10
	2	EP4	Student formułuje wnioski z przeprowadzonych analiz molekularnych	K_U03 K_U10
kompetencje społeczne	1	EP5	Ma świadomość potrzeby systematycznej aktualizacji wiedzy z zakresu biologii molekularnej i zna jej praktyczne zastosowania w ochronie środowiska	K_K02
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: metody biologii molekularnej w ochronie środowiska				
Forma zajęć: wykład				
1. Biologia molekularna jej zadania w ochronie środowiska.			4	2
2. Metody izolacji kwasów nukleinowych i białek.			4	1
3. Definicja i podział markerów			4	1
4. Wybór markera do badań			4	1
5. Polimorfizm genetyczny i jego źródła			4	2
6. Podstawowe techniki analiz DNA i białek			4	1
7. Zastosowania markerów w ochronie środowiska			4	2
Forma zajęć: laboratorium				
1. Metody badania polimorfizmu DNA			4	4
2. Zastosowanie markerów arbitralnych i niearbitralnych			4	4
3. Analiza białek: proteomika			4	4
4. Zastosowanie programów komputerowych do analizy wyników oraz opracowanie statystyczne wyników.			4	3
Metody uczenia się	Metody podające (wykład informacyjny: prezentacja multimedialna), Metody praktyczne (ćwiczenia laboratoryjne: wykonywanie doświadczeń, praca samodzielna i w grupach)			

Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOŁOKWIUM				EP1,EP2
ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)				EP3,EP4,EP5	
Forma i warunki zaliczenia	Warunkiem uzyskania zaliczenia jest:				
	1. Uzyskanie pozytywnej oceny z laboratorium, które jest kryterium przystąpienia do zaliczenia pisemnego				
	2. Pozytywna ocena zaliczenia treści wykładowych w czasie zaliczenia pisemnego				
Zasady wyliczania oceny z przedmiotu					
Ocena końcowa z przedmiotu wyliczana jest na podstawie oceny końcowej z ćwiczeń i oceny z kolokwium obejmującego treści wykładów w stosunku 1:1					
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	4	metody biologii molekularnej w ochronie środowiska		Arytmetyczna	
	4	metody biologii molekularnej w ochronie środowiska [wykład]	zaliczenie z oceną		
	4	metody biologii molekularnej w ochronie środowiska [laboratorium]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

SYLABUS

Nazwa przedmiotu: mikrobiologia środowiskowa (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2614_3S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 1	Semestr: 1	Status przedmiotu: obowiązkowy		Język przedmiotu: semestr: 1 - język polski
Koordynator przedmiotu:		dr hab. PAULINA NIEDŹWIEDZKA-RYSTWEJ		
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student opisuje cechy morfologiczne i fizjologiczne bakterii, ze szczególnym uwzględnieniem tych, które wpływają na ich zastosowanie w środowisku	K_W01
	2	EP2	Student zna budowę i charakterystykę wirusów (bakteriofagów) i grzybów.	K_W04
	3	EP3	Posiada wiedzę na temat bakterii, wirusów i grzybów pełniących funkcje bioindykacyjne. Opisuje rolę mikroorganizmów w cyklach biogeochemicznych i biodegradacji.	K_W04
	4	EP4	Zna zaawansowane metody, techniki i narzędzia badawcze stosowane w mikrobiologii środowiskowej.	K_W02
umiejętności	1	EP5	Potrafi zaplanować i wykonać doświadczenie z wykorzystaniem podstawowych metod mikrobiologicznych.	K_U07
	2	EP6	Korzysta z dostępnych źródeł informacji, w tym elektronicznych, do pozyskiwania, gromadzenia i przetwarzania danych z różnych dziedzin wiedzy związanych z ochroną środowiska.	K_U01
	3	EP7	Potrafi wykorzystać właściwą metodę (eksperymentalną, analityczną, symulacyjną) do sformułowania specyfikacji i rozwiązywania prostych zadań inżynierskich z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego.	K_U08
	4	EP8	Wykonuje samodzielnie lub w zespole, pod kierunkiem opiekuna naukowego, proste zadania badawcze i ekspertyzy oraz proste zadania z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego, dostrzegając ich pozatechniczne aspekty.	K_U03 K_U06
	5	EP9	Potrafi przeprowadzić proste obserwacje i pomiary w terenie oraz laboratorium.	K_U07
	6	EP13	Pracuje samodzielnie i w zespole.	K_U05
kompetencje społeczne	1	EP10	Rozumie potrzebę ciągłego doskazywania się w zakresie mikrobiologii środowiska.	K_K02
	2	EP12	Ma świadomość wpływu mikroorganizmów na kształtowanie się środowiska przyrodniczego.	K_K02
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: mikrobiologia środowiskowa				
Forma zajęć: wykład				
1. Charakterystyka bakterii; ich właściwości morfologiczne; fizjologia: wzrost i rozmnażanie. Procesy metaboliczne drobnoustrojów w aspekcie środowiskowym. Zastosowanie mikroorganizmów w ochronie środowiska. Ekologia mikroorganizmów i zmienność bakterii.			1	5

2. Budowa i fizjologia wirusów (bakteriofagi) i grzybów.		1	2		
3. Charakterystyka biologiczna ważniejszych grup drobnoustrojów, to jest bakterii, wirusów i grzybów, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków pełniących funkcje bioindykacyjne. Rola mikroorganizmów w cyklach biogeochemicznych i biodegradacji, czyli udział mikroorganizmów w przemianach zachodzących w środowisku (woda, gleba, powietrze)		1	8		
Forma zajęć: laboratorium					
1. Metody hodowli i identyfikacji drobnoustrojów.		1	12		
2. Mikrobiologia powietrza, gleby i wody. Przybliżenie metod oceny tych środowisk ze szczególnym uwzględnieniem wody (bakterie grup fizjologicznych, bakterie sanitarne, bakteriofagi FRNA i FDNA). Analiza mikrobiologiczna prób wody pobranych z wybranych zbiorników wodnych. Analiza mikrobiologiczna prób gleby. Posiew mikroorganizmów z powietrza metodą sedymentacyjną.		1	18		
Metody uczenia się	prezentacja multimedialna, praca w grupach, zajęcia praktyczne				
Metody weryfikacji efektów uczenia się			Nr efektu uczenia się z sylabusu		
	EGZAMIN PISEMNY		EP1,EP2,EP3,EP4		
	KOLOKWIUM		EP1,EP2,EP3,EP4,EP7		
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEC OBSERWACJĘ)		EP10,EP12,EP13,EP4,EP5,EP6,EP8,EP9		
Forma i warunki zaliczenia	Egzamin - zaliczenie pisemne dotyczące wiedzy z wykładów; zaliczenie ćwiczeń na podstawie aktywności, pracy pisemnej i kolokwiów				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena końcowa to jest 75% oceny z zaliczenia pisemnego wykładów i 25% oceny z zaliczenia ćwiczeń				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	1	mikrobiologia środowiskowa		Ważona	
	1	mikrobiologia środowiskowa [wykład]	egzamin		0,75
	1	mikrobiologia środowiskowa [laboratorium]	zaliczenie z oceną		0,25
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		100			
Liczba punktów ECTS		4			

S Y L A B U S

Nazwa przedmiotu: monitoring środowiska (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2611_4S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 1	Semestr: 1	Status przedmiotu: obowiązkowy		Język przedmiotu: semestr: 1 - język polski
Koordynator przedmiotu:		prof. dr hab. EWA KĘPCZYŃSKA		
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student zna cele i zasady Państwowego Monitoringu Środowiska oraz posiada wiedzę w zakresie monitorowania zanieczyszczeń i skażeń środowiska, technik analizy jakościowej ilościowej zanieczyszczeń i skażeń, w tym różnych metod instrumentalnych stosowanych do prowadzenia obserwacji i pomiarów (w wodach, powietrzu, glebie, roślinach)	K_W02 K_W03 K_W10
	2	EP2	Student zna zasady działania automatycznych urządzeń do monitorowania analitów znajdujących się w poszczególnych komponentach środowiska	K_W02 K_W06 K_W09
umiejętności	1	EP3	Student potrafi dobierać metody i systemy monitorowania odpowiednie dla rodzaju zanieczyszczeń i skażeń występujących w środowisku	K_U07
	2	EP4	Student potrafi pobrać i przygotować próbki środowiskowe do analizy zanieczyszczeń oraz zastosować wybrane analizy	K_U01
	3	EP5	Student potrafi zlokalizować źródła zanieczyszczeń oraz ocenić skutki ich oddziaływania na środowisko	K_U03 K_U09
kompetencje społeczne	1	EP6	ma świadomość roli monitoringu, postrzega relację pomiędzy ochroną środowiska a monitoringiem środowiska	K_K05
	2	EP7	Student rozumie potrzebę ciągłego aktualizowania wiedzy	K_K04
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: monitoring środowiska				
Forma zajęć: wykład				
1. Systemy zarządzania środowiskiem. Ocena i zarządzanie ryzykiem zagrożeń środowiskowych. Standardy i normy środowiskowe			1	2
2. Państwowy Monitoring Środowiska - cele i zasady. Sieć monitoringu w systemie europejskim i światowym. Monitoring zintegrowany			1	2
3. Monitoring powietrza, wód podziemnych i powierzchniowych oraz osadów, gleby i gruntów. Monitoring skażeń promieniotwórczych oraz zdrowotności roślin.			1	3
4. PMŚ - blok presje: podsystem emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz do wód.			1	2
5. PMŚ - blok presje: podsystem odpady			1	2
6. PMS - blok stan: zanieczyszczenie środowiska przez czynniki abiotyczne i biotyczne (biomonitoring) oraz ich systemy i techniki pomiarowe. Podstawowe wskaźniki i dopuszczalne normy stanu środowiska - powietrza, wody i gleby			1	2
7. PMS - blok oceny i prognozy: reprezentatywność laboratoriów, kalibracja i interkalibracja metodyk, certyfikacja materiałów odniesienia, archiwizacja prób, banki gatunków i materiałów środowiskowych.			1	2
Forma zajęć: laboratorium				

1. Fitotoksyczność gazowych zanieczyszczeń powietrza - związki fluoru, siarki, azotu, etylenu, ozonu - rośliny wskaźnikowe	1	6			
2. Skażenie środowiska metalami ciężkimi - wpływ związków ołowiu, kadmu, miedzi i cynku na wzrost i rozwój roślin	1	5			
3. Diagnostyka chorób i uszkodzeń roślin	1	7			
4. Ocena szkodliwego działania pestycydów na środowisko	1	4			
5. Zawartość chlorofilu "a" jako wskaźnik zanieczyszczenia wód	1	4			
6. Skażenie żywności przez czynniki abiotyczne i biotyczne	1	4			
Forma zajęć: zajęcia terenowe					
1. Wycieczka do laboratorium monitoringu, zakładu utylizacji odpadów	1	15			
Metody uczenia się	Laboratoria - praktyczne zajęcia w laboratorium, Wykład informacyjno-konwersatoryjny prowadzony z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych, Zajęcia terenowe				
Metody weryfikacji efektów uczenia się		Nr efektu uczenia się z sylabusu			
	EGZAMIN PISEMNY	EP1,EP2,EP3,EP4,EP5			
	KOLOKWIMUM	EP1,EP2,EP3,EP4,EP5			
	PRACA PISEMNA/ ESEJ/ RECENZJA	EP1,EP2,EP6			
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)	EP1,EP2,EP3,EP4,EP5,EP6,EP7			
Forma i warunki zaliczenia	Egzamin Zaliczenie wykładów- egzamin: dłuższa wypowiedź pisemna, obejmuje wiedzę z wykładów oraz zalecanej literatury. Zaliczenie laboratoriów: na podstawie kolokwium. Zaliczenie zajęć terenowych: na podstawie pracy pisemnej.				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena końcowa koordynatora przedmiotu wyliczana jest jako średnia arytmetyczna z ocen z laboratoriów, z wykładów i zajęć terenowych.				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	1	monitoring środowiska		Arytmetyczna	
	1	monitoring środowiska [wykład]	egzamin		
	1	monitoring środowiska [zajęcia terenowe]	zaliczenie z oceną		
	1	monitoring środowiska [laboratorium]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		125			
Liczba punktów ECTS		5			

S Y L A B U S

Nazwa przedmiotu: ocena zasobów przyrodniczych (KIERUNKOWE)	Kod przedmiotu: US119AIIJ2457_23S
---	---

Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego
--

Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne	Profil kształcenia: ogólnoakademicki	Specjalność:
---	--	--------------

Rok: 2	Semestr: 3	Status przedmiotu: obowiązkowy	Język przedmiotu: semestr: 3 - język polski
------------------	----------------------	--	---

Koordynator przedmiotu:	dr hab. ANDRZEJ ZAWAL
-------------------------	-----------------------

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Zna podstawowe elementy oceny środowiska, w tym najważniejsze gatunki roślin i zwierząt oraz typy siedlisk podlegających waloryzacji przyrodniczej.	K_W01 K_W04
	2	EP2	Rozumie uwarunkowania oceny różnych typów ekosystemów w zależności od typu krajobrazu i sposobów gospodarowania terenem. Rozpoznaje i definiuje typy krajobrazów.	K_W02 K_W03
	3	EP3	Rozpoznaje i charakteryzuje środowiska naturalne i antropogeniczne.	K_W05
umiejętności	1	EP4	Student potrafi posługiwać się prostym kluczem dychotomicznym, oraz wskaźnikami ekologicznymi.	K_U11
	2	EP5	Potrafi posłużyć się podstawowym sprzętem służącym do zbioru i opracowania ocenianych gatunków.	K_U07
	3	EP6	Potrafi uzyskać i wykorzystać informacje zawarte w literaturze i internecie.	K_U01
kompetencje społeczne	1	EP7	Ma świadomość ponoszenia odpowiedzialności za kształtowanie i stan środowiska naturalnego	K_K04
	2	EP8	Docenia konieczność zachowania nienaruszonego środowiska naturalnego.	K_K01 K_K04

TREŚCI PROGRAMOWE	Semestr	Liczba godzin
-------------------	---------	---------------

Przedmiot: ocena zasobów przyrodniczych

Forma zajęć: wykład

1. Podstawowe pojęcia z zakresu ekologii; ekosystem i jego właściwości; krajobraz ekologiczny i jego właściwości.	3	1
2. Ekosystemy wodne i lądowe: charakterystyka i ocena.	3	4
3. Krajobrazy antropogeniczne.	3	2
4. Populacje roślin i zwierząt: inwentaryzacja i ocena.	3	3

Forma zajęć: ćwiczenia

1. Wykorzystanie wybranych mszaków i porostów do oceny środowiska.	3	3
2. Rozpoznawanie gatunków bezkręgowców istotnych z punktu widzenia oceny wartości przyrodniczych.	3	3
3. Kręgowce jako podstawa oceny wartości przyrodniczych.	3	3
4. Metodyka badań terenowych.	3	3
5. Wykorzystanie wskaźników ekologicznych - praca z danymi literaturowymi i internetowymi.	3	3

Metody uczenia się	prezentacja multimedialna, raca z kluczem do oznaczania				
Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOLOKWIUM				EP1,EP2,EP3
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)				EP1,EP2,EP3,EP4,EP5,EP6,EP7,EP8
Forma i warunki zaliczenia	Zaliczenie kolokwium z ćwiczeń (obejmuje zagadnienia przerabiane na ćwiczeniach) i wykładów (obejmuje zakres materiału z wykładów).				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Średnia arytmetyczna				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do Średniej
	3	ocena zasobów przyrodniczych		Arytmetyczna	
	3	ocena zasobów przyrodniczych [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
	3	ocena zasobów przyrodniczych [wykład]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

SYLABUS

Moduł: Blok wybiealny II [moduł]				
Nazwa przedmiotu: ochrona ptaków w Polsce (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2445_28S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 2	Semestr: 3	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 3 - język polski
Koordynator przedmiotu:	dr hab. DARIUSZ WYSOCKI			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Charakteryzuje rodzaje siedlisk i grup ptaków z nimi powiązanych oraz zagrożenia i sposoby ochrony ptaków związanych z różnymi biotopami	K_W01 K_W04 K_W05
umiejętności	1	EP2	Samodzielnie wyszukuje i korzysta z dostępnych źródeł informacji, w tym internetowych, dotyczących problemów związanych z ochroną ptaków	K_U01
kompetencje społeczne	1	EP3	jest gotów do inicjowania działań związanych z ochroną i inżynierią środowiska przyrodniczego na rzecz interesu publicznego. Ma świadomość odpowiedzialności za kształtowanie i stan środowiska naturalnego.	K_K04
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: ochrona ptaków w Polsce				
Forma zajęć: wykład				
1. przegląd środowisk poszczególnych grup ptaków			3	4
2. zapoznanie się z czynnikami warunkującymi właściwy stan ochrony ptaków			3	5
3. aspekty prawne dotyczące ochrony ptaków w Polsce i UE, działalność ochroniarska regionalnych i ogólnopolskich organizacji pozarządowych			3	1
Forma zajęć: ćwiczenia				
1. podział i omówienie grup ptaków związanych z różnymi środowiskami			3	5
2. charakterystyka zagrożeń dla poszczególnych grup ptaków			3	5
3. metody ochrony czynnej i biernej ptaków			3	5
Metody uczenia się	analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, prezentacja multimedialna			
Metody weryfikacji efektów uczenia się				Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOŁOKWIUM			EP1
	PROJEKT			EP1,EP2,EP3
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)			EP2,EP3

Forma i warunki zaliczenia	zaliczenie ćwiczeń na podstawie obecności, aktywności pracy pisemnej i kolokwium ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen częściowych otrzymywanych w trakcie semestru za określone działania i prace studenta				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena z wykładów i ćwiczeń w stosunku 1:1				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	3	ochrona ptaków w Polsce		Arytmetyczna	
	3	ochrona ptaków w Polsce [wykład]	zaliczenie z oceną		
	3	ochrona ptaków w Polsce [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		50			
Liczba punktów ECTS		2			

SYLABUS

Nazwa przedmiotu: planowanie przestrzenne (PODSTAWOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ3310_12S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 1	Semestr: 2	Status przedmiotu: obowiązkowy		Język przedmiotu: semestr: 2 - język polski
Koordynator przedmiotu:	dr hab. inż. ROBERT CZERNIAWSKI			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	student ma wiedzę w zakresie podstaw planowania przestrzennego	K_W07
	2	EP2	student zna treści dokumentów planistycznych na różnych poziomach planowania	K_W07
umiejętności	1	EP3	student ma umiejętność selekcji informacji ze źródeł elektronicznych	K_U01
	2	EP4	student posiada umiejętności przygotowania wystąpień ustnych w formie prezentacji multimedialnych	K_U02
	3	EP5	student posiada umiejętność współdziałania w zespole	K_U05
kompetencje społeczne	1	EP6	Jest gotów do podejmowania inicjatyw, krytycznej oceny pracy własnej oraz pracy zespołów w których uczestniczy zajmujących się projektami planów zagospodarowania przestrzennego.	K_K01 K_K04
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: planowanie przestrzenne				
Forma zajęć: wykład				
1. Podstawy prawne planowania przestrzennego. Zasady planowania i gospodarki przestrzennej, trójstopniowy system planowania przestrzennego, obszary funkcjonalne.			2	6
2. Polski system planowania przestrzennego i jego poziomy terytorialne. Dokumenty planistyczne na poszczególnych szczeblach. a) koncepcja zagospodarowania kraju i programy zadań rządowych, b) plan zagospodarowania przestrzennego województwa, c) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego			2	6
3. Uwarunkowania środowiskowe zagospodarowania przestrzennego (zasoby i walory środowiska przyrodniczego; ochrona środowiska; system przyrodniczy - tworzony w ramach planu zagospodarowania przestrzennego). Natura 2000 w planowaniu przestrzennym.			2	3
Forma zajęć: ćwiczenia				
1. Uwarunkowania prawne, przyrodnicze, społeczne, gospodarcze planowania przestrzennego			2	2
2. Cel i zadania opracowania ekofizjograficznego			2	2
3. Europejska Konwencja Krajobrazowa			2	2
4. Miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego, ustalenia planu, rysunek planu - podstawowe elementy stosowane w zapisach rysunku planu			2	4
5. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego - zagadnienia praktyczne			2	2
6. Prognoza oddziaływania na środowisko w planowaniu przestrzennym			2	3
Metody uczenia się	prezentacja multimedialna dyskusja			

Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOLOKWIUM				EP1,EP2
	SPRAWDZIAN				EP1,EP2
	PREZENTACJA				EP1,EP2,EP3,EP4,EP6
ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)				EP5	
Forma i warunki zaliczenia	zaliczenie wykładów: zaliczenie ustne treści wykładów oraz zalecanej literatury				
	zaliczenie ćwiczeń: zajęcia praktyczne, kolokwia				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
ocena końcowa jest średnią arytmetyczną ocen z zaliczenia wykładów i ćwiczeń					
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	2	planowanie przestrzenne		Arytmetyczna	
	2	planowanie przestrzenne [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
	2	planowanie przestrzenne [wykład]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

S Y L A B U S

Nazwa przedmiotu: podstawy zarządzania projektami badawczymi i komercjalizacji wyników badań (KIERUNKOWE)				Kod przedmiotu: US119AIIJ3323_31S		
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego						
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:		
Rok: 2	Semestr: 4	Status przedmiotu: obowiązkowy		Język przedmiotu: semestr: 4 - język polski		
Koordynator przedmiotu:		dr hab. LIDIA SKUZA				
EFEKTY UCZENIA SIĘ						
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu		
wiedza	1	EP1	Student definiuje pojęcia z zakresu zarządzania projektami. Student charakteryzuje metody i narzędzia planowania projektów i zna ogólne zasady tworzenia form indywidualnej przedsiębiorczości. Student charakteryzuje metody i narzędzia monitorowania projektu	K_W11 K_W12		
umiejętności	1	EP2	Student wyjaśnia kryteria oceny wniosków oraz planuje i przygotowuje wnioski projektowe. Student posługuje się metodami planowania i monitorowania projektów	K_U09 K_U10		
kompetencje społeczne	1	EP3	Student potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy	K_K05		
TREŚCI PROGRAMOWE				Semestr	Liczba godzin	
Przedmiot: podstawy zarządzania projektami badawczymi i komercjalizacji wyników badań						
Forma zajęć: wykład						
1. Podstawy zarządzania i planowanie projektów.				4	1	
2. Przygotowanie wniosku projektowego.				4	1	
3. Wybrane obszary zarządzania projektem.				4	1	
4. Realizacja i zamykanie projektu.				4	1	
5. Komercjalizacja badań. Indywidualna przedsiębiorczość.				4	1	
Metody uczenia się		Metody problemowe (wykład konwersatoryjny), Metody praktyczne (warsztaty, praca samodzielna i w grupach)				
Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu	
		SPRAWDZIAN			EP1,EP2,EP3	
Forma i warunki zaliczenia		ZO Zaliczenie wykładów: sprawdzian pisemny - dłuższa wypowiedz pisemna, obejmuje wiedzę z wykładów oraz zalecanej literatury.				
		Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
		Ocena z przedmiotu jest tożsama z oceną końcową uzyskaną z wykładów.				
Metoda obliczania oceny końcowej		Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
		4	podstawy zarządzania projektami badawczymi i komercjalizacji wyników badań		Ważona	
		4	podstawy zarządzania projektami badawczymi i komercjalizacji wyników badań [wykład]	zaliczenie z oceną		1,00

ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	25
Liczba punktów ECTS	1

S Y L A B U S

Nazwa przedmiotu: polityka ochrony środowiska (PODSTAWOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ3310_21S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 2	Semestr: 3	Status przedmiotu: obowiązkowy		Język przedmiotu: semestr: 3 - język polski
Koordinator przedmiotu:	dr hab. inż. ROBERT CZERNIAWSKI			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student zna aktualnie obowiązujące dokumenty programowe z zakresu polityki ekologicznej w kontekście międzynarodowym i krajowym.	K_W07
	2	EP2	Student rozróżnia zasady polityki ekologicznej.	K_W07
umiejętności	1	EP3	Student interpretuje wymagania programowe dotyczące zasad i priorytetów polityki ekologicznej.	K_U01
	2	EP4	Student potrafi wyznaczyć cele i priorytety polityki ekologicznej.	K_U09 K_U10
kompetencje społeczne	1	EP5	Student gotów jest do samodzielnego dokształcania się oraz inicjowania dyskusji na tematy zagrożeń środowiska i przyrody	K_K02 K_K03
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: polityka ochrony środowiska				
Forma zajęć: wykład				
1. Podstawy polityki UE w dziedzinie ochrony środowiska			3	5
2. Realizacja celów polityki ochrony środowiska.			3	5
3. Źródła finansowania polityki ochrony środowiska.			3	5
4. Uwarunkowania gospodarcze, społeczne i kulturowe polityki ochrony środowiska			3	5
Forma zajęć: ćwiczenia				
1. Instytucje i instrumenty Wspólnotowej Polityki Ochrony Środowiska Europy			3	2
2. Zasady polityki ekologicznej w Unii Europejskiej			3	2
3. Kierunki strategicznego działania i przedsiębiorczości w ochronie środowiska			3	3
4. Finansowe wsparcie celów polityki ochrony środowiska			3	3
5. Gospodarowanie energią			3	4
6. Zagospodarowanie odpadów			3	3
7. Gospodarowanie wodą			3	3
Metody uczenia się	prezentacja multimedialna analiza tekstów z dyskusją projekt			

Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu
	EGZAMIN USTNY				EP1,EP2
	KOLOKWIUM				EP1,EP2,EP3,EP4
	SPRAWDZIAN				EP1,EP2,EP3,EP4
	PREZENTACJA				EP1,EP2,EP3,EP4
	PROJEKT				EP1,EP2,EP3,EP4
ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)				EP5	
Forma i warunki zaliczenia	zaliczenie wykładów: dłuższa wypowiedź ustna, obejmuje wiedzę z wykładów oraz zalecanej literatury, zaliczenie ćwiczeń: na podstawie oceny z projektu, sprawdzianów i kolokwium				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena końcowa koordynatora przedmiotu wyliczana jest jako średnia arytmetyczna z ocen z ćwiczeń i wykładów. Przy ustalaniu ocen zastosowanie mają zasady przyjęte w Regulaminie Studiów Uniwersytetu Szczecińskiego				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	3	polityka ochrony środowiska		Arytmetyczna	
	3	polityka ochrony środowiska [wykład]	egzamin		
	3	polityka ochrony środowiska [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		125			
Liczba punktów ECTS		5			

SYLABUS

Nazwa przedmiotu: pracownia dyplomowa (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2945_19S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 1, 2	Semestr: 2, 3, 4	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 2 - język polski, semestr: 3 - język polski, semestr: 4 - język polski
Koordynator przedmiotu:	dr hab. ZOFIA SOTEK			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student zna i rozumie zaawansowane metody badań oraz techniki i narzędzia badawcze stosowane w zakresie ochrony i inżynierii Środowiska przyrodniczego.	K_W02 K_W10
	2	EP2	Zna i rozumie zasady ochrony własności przemysłowej i praw autorskich w odniesieniu do przygotowania i pisania prac naukowych.	K_W07 K_W08
umiejętności	1	EP3	Student potrafi sformułować problem badawczy z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego. Planuje swój dalszy rozwój i ścieżkę zawodową.	K_U03 K_U06
	2	EP4	Student potrafi formułować zadania inżynierskie z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego oraz zastosować odpowiednie metody i techniki badawcze rozwiązując je. Planuje i przeprowadza eksperymenty, analizuje wyniki, formułuje wnioski.	K_U01 K_U03 K_U08
	3	EP5	Student potrafi posługiwać się specjalistyczną terminologią w zakresie ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego, również w języku obcym.	K_U02 K_U04
	4	EP6	Samodzielnie wyszukuje i krytycznie analizuje dostępne źródła informacji, w tym źródła internetowe, dotyczące tematyki badań, formułując uzasadnione wnioski.	K_U01
	5	EP7	Student potrafi zaplanować, przygotować i napisać pracę badawczą z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego w języku polskim oraz przygotować, na podstawie własnych badań, krótkie doniesienie w języku obcym.	K_U04 K_U12
kompetencje społeczne	1	EP8	Student jest gotów do określania priorytetów przy realizacji zadania, w swoich badaniach naukowych kieruje się zasadami dobrej praktyki.	K_K04 K_K07
	2	EP9	Student jest gotów do analitycznej i obiektywnej oceny posiadanej wiedzy oraz do myślenia kreatywnego i do inicjowania działań związanych z ochroną środowiska przyrodniczego, w tym działania w sposób przedsiębiorczy.	K_K01 K_K04 K_K05
	3	EP10	Jest gotów do rozwijania dorobku zawodu związanego z ochroną i inżynierią środowiska przyrodniczego, działania na rzecz zasad etyki zawodowej oraz do podtrzymywania etosu tego zawodu.	K_K06 K_K07
TREŚCI PROGRAMOWE				Semestr
				Liczba godzin

Przedmiot: pracownia dyplomowa					
Forma zajęć: pracownia dyplomowa					
1. Problematyka zajęć, wynika z tematu realizowanej pracy magisterskiej i w zależności od tego może obejmować wykonywanie badań i eksperymentów florystycznych, zoologicznych i chemicznych, tak laboratoryjnych jak terenowych. 1. Wykonywanie badań laboratoryjnych i terenowych związanych z realizacją pracy magisterskiej, pod opieką promotorów i samodzielnie		2	8		
2. Problematyka zajęć, wynika z tematu realizowanej pracy magisterskiej i w zależności od tego może obejmować wykonywanie badań i eksperymentów florystycznych, zoologicznych i chemicznych, tak laboratoryjnych jak terenowych. 1. Wykonywanie badań laboratoryjnych i terenowych związanych z realizacją pracy magisterskiej, pod opieką promotorów i samodzielnie		3	10		
3. Problematyka zajęć, wynika z tematu realizowanej pracy magisterskiej i w zależności od tego może obejmować wykonywanie badań i eksperymentów florystycznych, zoologicznych i chemicznych, tak laboratoryjnych jak terenowych. 1. Wykonywanie badań laboratoryjnych i terenowych związanych z realizacją pracy magisterskiej, pod opieką promotorów i samodzielnie		4	12		
Metody uczenia się	wykonywania badań terenowych, obserwacje naukowe, praca indywidualna, wykonywanie doświadczeń laboratoryjnych				
Metody weryfikacji efektów uczenia się				Nr efektu uczenia się z sylabusu	
	PREZENTACJA			EP1,EP2,EP3,EP4,EP5,EP6	
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)			EP1,EP10,EP2,EP3,EP4,EP5,EP6,EP7,EP8,EP9	
Forma i warunki zaliczenia	ZO Zaliczenie z oceną; na podstawie aktywności, realizacji poszczególnych etapów pracy naukowej				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Zaliczenie z oceną; na podstawie aktywności, realizacji poszczególnych etapów pracy naukowej				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	2	pracownia dyplomowa		Ważona	
	2	pracownia dyplomowa [pracownia dyplomowa]	zaliczenie z oceną		1,00
	3	pracownia dyplomowa		Ważona	
	3	pracownia dyplomowa [pracownia dyplomowa]	zaliczenie z oceną		1,00
	4	pracownia dyplomowa		Ważona	
4	pracownia dyplomowa [pracownia dyplomowa]	zaliczenie z oceną		1,00	
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		300			
Liczba punktów ECTS		12			

S Y L A B U S

Moduł: Blok wybieralny IV [moduł]				
Nazwa przedmiotu: praktyczne wykorzystanie fauny wodnej (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2457_32S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 2	Semestr: 4	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 4 - język polski
Koordynator przedmiotu:	dr hab. inż. AGNIESZKA SZLAUER-ŁUKASZEWSKA			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student charakteryzuje wybrane grupy bezkręgowców mających praktyczne znaczenie dla człowieka	K_W03 K_W04
	2	EP2	Student wyjaśnia praktyczne znaczenie bezkręgowców	K_W03 K_W04 K_W07
umiejętności	1	EP3	Student umie identyfikować grupy taksonomiczne bezkręgowców i ich przedstawicieli mających praktyczne znaczenie dla człowieka	K_U01 K_U06
	2	EP4	Student potrafi pozyskać i przygotować do praktycznego użycia zebrane okazy bezkręgowców	K_U11
kompetencje społeczne	1	EP5	Student jest gotów do etycznego wykorzystania zasobów przyrodniczych	K_K01 K_K04 K_K07
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: praktyczne wykorzystanie fauny wodnej				
Forma zajęć: wykład				
1. Bioindykacyjne, ekologiczne, biologiczne, właściwości wybranych grup bezkręgowców wodnych			4	5
2. Różne formy wykorzystania bezkręgowców w ochronie środowiska i innych dziedzinach.			4	5
Forma zajęć: ćwiczenia				
1. Cechy systematyczne wybranych grup bezkręgowców wodnych mających praktyczne znaczenie w ochronie środowiska i innych dziedzinach			4	10
2. Metodyki poboru prób, preparatyki laboratoryjnej wybranych grup bezkręgowców wodnych			4	5
Metody uczenia się	Praktyczne zajęcia w laboratorium biologicznym, obserwacje mikroskopowe, wykonanie rysunków, oznaczanie bezkręgowców, praca z kluczami, Omówienie ustne i prezentacja multimedialna z zakresu prowadzonego ćwiczenia, Prezentacja multimedialna na podstawie autorskiego scenariusza wykładu			
Metody weryfikacji efektów uczenia się				Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOLOKWIUM			EP1,EP2,EP4
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)			EP1,EP3,EP5

Forma i warunki zaliczenia	Obecność i aktywność na ćwiczeniach				
	Wykonanie zadań praktycznych powierzonych w czasie ćwiczeń				
	Zaliczenie pisemne, sprawdzające wiadomości z wykładów i ćwiczeń				
Zasady wyliczania oceny z przedmiotu					
Ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen częściowych otrzymywanych w trakcie semestru za określone działania i prace studenta.					
Ocena z przedmiotu jest wyliczana na podstawie oceny końcowej z ćwiczeń i wykładów w stosunku 1:1.					
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	4	praktyczne wykorzystanie fauny wodnej		Arytmetyczna	
	4	praktyczne wykorzystanie fauny wodnej [wykład]	zaliczenie z oceną		
	4	praktyczne wykorzystanie fauny wodnej [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

SYLABUS

Nazwa przedmiotu: projekty i plany ochrony przyrody (KIERUNKOWE)	Kod przedmiotu: US119AIIJ2457_18S
--	---

Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego
--

Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne	Profil kształcenia: ogólnoakademicki	Specjalność:
---	--	--------------

Rok: 1	Semestr: 2	Status przedmiotu: obowiązkowy	Język przedmiotu: semestr: 2 - język polski
------------------	----------------------	--	---

Koordynator przedmiotu:	dr hab. ANDRZEJ ZAWAL
-------------------------	-----------------------

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student definiuje i charakteryzuje różne typy ochrony obszarowej oraz zna zasady ich tworzenia.	K_W04
	2	EP2	Zna zasady i wymogi sporządzania planów i projektów ochrony przyrody	K_W05
umiejętności	1	EP3	Student potrafi wyznaczyć obszary potencjalnie cenne przyrodniczo, wykreślić i opisać ich granicę oraz zaproponować odpowiednią formę ochrony obszarowej.	K_U01
	2	EP4	Potrafi wskazać i ocenić istotne elementy przyrodnicze oraz zaprojektować zakres konsultacji społecznych dla różnych form ochrony obszarowej i na różnych terenach.	K_U09
kompetencje społeczne	1	EP5	Zachowuje krytycyzm w podejściu do opinii własnych i innych osób, zachowuje otwartość na poglądy niezgodne z własnymi przekonaniami i dąży do wypracowania kompromisu.	K_K01 K_K02
	2	EP6	Jest gotów do inicjowania i organizowania działań z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego na rzecz lokalnej społeczności	K_K03

TREŚCI PROGRAMOWE	Semestr	Liczba godzin
-------------------	---------	---------------

Przedmiot: projekty i plany ochrony przyrody

Forma zajęć: wykład

1. Różne typy ochrony obszarowej, ich charakterystyka i regulacje prawne.	2	2
2. Parki narodowe - plany ochrony i zasady tworzenia	2	3
3. Parki krajobrazowe - plany ochrony i zasady tworzenia.	2	3
4. Rezerваты przyrody: typy rezerwatów, ich plany ochrony i zasady tworzenia.	2	4
5. Obszary Natura 2000.	2	3

Forma zajęć: ćwiczenia

1. Wyznaczanie obszarów ochronnych na mapach topograficznych i leśnych.	2	2
2. Praca z odbiornikiem GPS w terenie.	2	3
3. Praca na komputerze w programach: MapInfo, ArcPad i OziExplorer	2	2
4. Oznaczanie zbiorowisk roślinnych, osadów limnicznych i torfów	2	2
5. Oznaczanie parametrów fizyko-chemicznych wody	2	2

6. Obliczanie podatności zbiornika na degradację i wpływu zlewni		2	2		
7. Typy drzewostanów ich charakterystyka i właściwości		2	2		
Metody uczenia się	prezentacja multimedialna, analiza tekstów i map z dyskusją, opracowanie projektu				
Metody weryfikacji efektów uczenia się			Nr efektu uczenia się z sylabusu		
	KOLOKWIUM		EP1,EP2,EP4		
	SPRAWDZIAN		EP1,EP2,EP3,EP4		
	PROJEKT		EP1,EP2,EP3,EP4,EP5,EP6		
Forma i warunki zaliczenia	Zaliczenie kolokwium z ćwiczeń i wykładów				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	wykład:ćwiczenia - 1:1				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	2	projekty i plany ochrony przyrody		Arytmetyczna	
	2	projekty i plany ochrony przyrody [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
	2	projekty i plany ochrony przyrody [wykład]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

SYLABUS

Nazwa przedmiotu: rekultywacja terenów zdegradowanych (KIERUNKOWE)	Kod przedmiotu: US119AIIJ2451_24S
--	---

Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego
--

Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne	Profil kształcenia: ogólnoakademicki	Specjalność:
---	--	--------------

Rok: 2	Semestr: 3	Status przedmiotu: obowiązkowy	Język przedmiotu: semestr: 3 - język polski
------------------	----------------------	--	---

Koordynator przedmiotu:	dr hab. IZABELLA RZĄD
-------------------------	-----------------------

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student zna sposoby oceny zasobów przyrodniczych oraz wpływ działalności człowieka na przyrodę.	K_W01 K_W02
	2	EP2	Student zna cykl życia urządzeń, obiektów i systemów technicznych stosowanych w rekultywacji terenów zdegradowanych oraz zna metody, techniki i narzędzia stosowane w rekultywacji terenów zdegradowanych	K_W09
	3	EP3	Student zna zasady planowania badań z wykorzystaniem właściwych metod, technik i narzędzi oraz opisuje typowe technologie i rozwiązania inżynierskie, stosowane w rekultywacji terenów zdegradowanych	K_W03 K_W10
umiejętności	1	EP4	Student dobiera i wykorzystuje zaawansowane techniki i narzędzia badawcze do oceny terenów zdegradowanych. Planuje i przeprowadza eksperymenty. Potrafi przeanalizować uzyskane wyniki i sformułować prawidłowe wnioski.	K_U07 K_U10
	2	EP5	Student Potrafi planować i przeprowadzać eksperymenty oraz formułować i rozwiązywać zadania inżynierskie, wykorzystując odpowiednio dobrane metody stosowane w rekultywacji terenów zdegradowanych. Dostrzega i interpretuje ich aspekty systemowe i pozatechniczne.	K_U08
	3	EP6	Student potrafi wykonać dokumentację przyrodniczą i inne opracowania związane z ochroną przyrody, wstępnie szacując koszty zaplanowanych działań. Potrafi przewidzieć ekonomiczne, środowiskowe i społeczne konsekwencje działań, rozwiązań technicznych, urządzeń, systemów, procesów i usług związanych z rekultywacją terenów zdegradowanych oraz ocenić ich funkcjonowanie.	K_U09
kompetencje społeczne	1	EP7	Student ma świadomość ryzyka i odpowiedzialności za podejmowane działania i decyzje związane z wykonywaniem zawodu w zakresie rekultywacji terenów zdegradowanych, w tym rozumie pozatechniczne aspekty działalności inżynierskiej.	K_K01 K_K07

TREŚCI PROGRAMOWE	Semestr	Liczba godzin
--------------------------	---------	---------------

Przedmiot: rekultywacja terenów zdegradowanych
--

Forma zajęć: wykład
----

1. Zjawiska degradacyjne w przyrodzie	3	2
2. Podstawowe zasady rekultywacji terenów zdegradowanych	3	2
3. Odnowa środowiska poprzez działalność rekultywacyjną	3	2

4. Rekultywacja terenów zdegradowanych przez górnictwo, zakłady energetyczne, imisję zanieczyszczeń chemicznych, eksploatację na torfowiskach i inne formy działalności gospodarczej, przemysłowej, komunalnej i rolniczej	3	2			
5. Ochrona i rekultywacja wód	3	2			
Forma zajęć: laboratorium					
1. Oznaczenia laboratoryjne podstawowych właściwości gleb.	3	4			
2. Charakterystyka typów gleb	3	3			
3. Zabiegi rekultywacyjne podejmowane na terenach zdegradowanych	3	3			
4. Procesy rekultywacyjne zachodzące przy tworzeniu gleb na terenach zdegradowanych	3	3			
5. Przykłady obiektów zreakultwowanych na terenach zdegradowanych	3	3			
6. Projekt rekultywacji terenów zdegradowanych przez górnictwo, zakłady energetyczne, imisję zanieczyszczeń chemicznych, eksploatację na torfowiskach i inne formy działalności gospodarczej, przemysłowej, komunalnej i rolniczej	3	3			
7. Zagospodarowanie terenów zreakultwowanych	3	3			
8. Zagospodarowanie i wykorzystanie w działalności rekultywacyjnej odpadów komunalnych i przemysłowych	3	3			
Metody uczenia się	Analizy laboratoryjne, prezentacje multimedialne, praca indywidualna i w zespołach				
Metody weryfikacji efektów uczenia się		Nr efektu uczenia się z sylabusu			
	EGZAMIN PISEMNY	EP1,EP2,EP3			
	KOLOKWIMUM	EP1,EP2,EP3,EP6			
	PROJEKT	EP2,EP3,EP4,EP5,EP6			
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)	EP7			
Forma i warunki zaliczenia	Egzamin pisemny Zaliczenie wykładów obejmuje wiedzę z wykładów oraz zalecanej literatury Ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie semestru z kolokwium, projektu i sprawozdań z zajęć praktycznych.				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena końcowa koordynatora przedmiotu wyliczana jest jako średnia arytmetyczna z ocen z ćwiczeń i egzaminu.				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	3	rekultywacja terenów zdegradowanych		Arytmetyczna	
	3	rekultywacja terenów zdegradowanych [wykład]	egzamin		
	3	rekultywacja terenów zdegradowanych [laboratorium]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		100			
Liczba punktów ECTS		4			

SYLABUS

Moduł: Blok wybieralny VI [moduł]				
Nazwa przedmiotu: rośliny drzewiaste i ich rola w biosferze (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2456_37S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 2	Semestr: 4	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 4 - język polski
Koordynator przedmiotu:	dr hab. BEATA BOSIACKA			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student zna różnicowanie lasów i rozumie rolę leśnych formacji roślinnych w kształtowaniu klimatu i bioróżnorodności Ziemi	K_W01 K_W03 K_W04
	2	EP2	Student ma wiedzę z zakresu systematyki, wymagań siedliskowych i rozmieszczenia wybranych gatunków roślin drzewiastych, zna ich zagrożenia	K_W04
umiejętności	1	EP3	Student potrafi rozpoznawać gatunki roślin drzewiastych na podstawie pracy z materiałem zielnikowym oraz kluczy do oznaczania roślin	K_U01
	2	EP4	Student potrafi wykazać ekologiczną i gospodarczą rolę poszczególnych gatunków drzewiastych, ekosystemów i formacji leśnych korzystając ze zrozumieniem z dostępnej literatury. Potrafi zaproponować działania dotyczące zachowania zasobów przyrodniczych.	K_U01 K_U09
kompetencje społeczne	1	EP5	Student jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy na temat wpływu formacji leśnych na funkcjonowanie całej biosfery i rozumie potrzebę jej dalszego zdobywania i poszerzania	K_K01 K_K02
	2	EP6	Student jest świadomy współczesnych zagrożeń ekosystemów leśnych, dostrzega potrzebę ich ochrony, potrafi wskazać priorytety w realizacji tego zadania i jest gotów do inicjowania działań	K_K04 K_K05
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: rośliny drzewiaste i ich rola w biosferze				
Forma zajęć: wykład				
1. Historia roślin o pokroju drzewiastym. Cechy specyficzne roślin drzewiastych. Rekordy drzew. Rozwój formacji leśnych w minionych epokach geologicznych. Znaczenie roślin drzewiastych dla środowiska i gospodarki człowieka			4	2
2. Charakterystyka biomów z roślinnością drzewiastą. Zbiorowiska leśne w Polsce na tle siedlisk przyrodniczych Natura 2000.			4	2
3. Przegląd gatunków roślin nagozalążkowych: występowanie i budowa morfologiczna, wymagania siedliskowe i udział w ekosystemach leśnych. Wykorzystanie w gospodarce leśnej i na terenach zieleni.			4	6
Forma zajęć: ćwiczenia				
1. Przegląd drzewiastych gatunków roślin okrytozalążkowych: występowanie i budowa morfologiczna, wymagania siedliskowe i udział w ekosystemach leśnych. Wykorzystanie w gospodarce leśnej i na terenach zieleni. Oznaczanie na podstawie cech makro- i mikroskopowych gatunków rodzimych i egzotów spotykanych w Polsce - praca indywidualna z materiałem roślinnym przy użyciu binokularów i mikroskopów			4	15

Metody uczenia się	obserwacja cech makro- i mikroskopowych roślin - praca indywidualna z materiałem roślinnym przy użyciu mikroskopów, wykład z prezentacją multimedialną, pokaz				
Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOŁOKWIUM				EP1,EP2,EP4
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)				EP2,EP3,EP5,EP6
Forma i warunki zaliczenia	Warunki zaliczenia: -kolokwium obejmuje wiedzę z wykładów i ćwiczeń oraz zalecanej literatury; -zaliczenie ćwiczeń na podstawie obecności, aktywności, wykonania poszczególnych zadań				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	ocena końcowa jest wyliczana jako średnia arytmetyczna z ocen za poszczególne odpowiedzi na pytania na kolokwium				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	4	rośliny drzewiaste i ich rola w biosferze		Arytmetyczna	
	4	rośliny drzewiaste i ich rola w biosferze [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
	4	rośliny drzewiaste i ich rola w biosferze [wykład]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

SYLABUS

Nazwa przedmiotu: seminarium (KIERUNKOWE)	Kod przedmiotu: US119AIIJ2945_20S
---	---

Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego
--

Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne	Profil kształcenia: ogólnoakademicki	Specjalność:
---	--	--------------

Rok: 1, 2	Semestr: 2, 3, 4	Status przedmiotu: fakultatywny	Język przedmiotu: semestr: 2 - język polski, semestr: 3 - język polski, semestr: 4 - język polski
---------------------	----------------------------	---	---

Koordynator przedmiotu:	dr hab. ZOFIA SOTEK
-------------------------	---------------------

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student ma pogłębioną wiedzę w zakresie kategorii pojęciowych i terminologii przyrodniczej, a także pojęć mających bezpośrednie odniesienie do praktycznych zastosowań wiedzy przyrodniczej.	K_W03 K_W04
	2	EP2	Student zna literaturę naukową dotyczącą wybranej tematyki badań	K_W01 K_W02 K_W03 K_W04
	3	EP3	Student zna i rozumie szczegółowe zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i praw autorskich, także w odniesieniu do przygotowania i pisania pracy naukowej.	K_W08
umiejętności	1	EP4	Potrafi poprawnie analizować i oceniać piśmiennictwo naukowe w j. polskim i obcym	K_U01 K_U04
	2	EP5	Potrafi samodzielnie formułować problemy badawcze z danego zakresu, jest zorientowany na dalszy rozwój naukowy i samokształcenie	K_U03 K_U06
	3	EP6	Potrafi przygotować wystąpienie ustne i pracę pisemną w języku polskim i obcym oraz podjąć merytoryczną dyskusję ze specjalistami na tematy związane z ochroną środowiska	K_U02 K_U04
kompetencje społeczne	1	EP7	Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy, rozumie potrzebę ciągłej aktualizacji swojej wiedzy z zakresu ochrony środowiska poprzez systematyczne zapoznawanie się z literaturą związaną ze studiowanym kierunkiem	K_K01 K_K02 K_K06
	2	EP8	Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy.	K_K05

TREŚCI PROGRAMOWE	Semestr	Liczba godzin
-------------------	---------	---------------

Przedmiot: seminarium

Forma zajęć: seminarium
----

1. Wprowadzenie w problematykę badań naukowych. Omawianie szczegółowe typowych prac magisterskich. Formy i metody gromadzenia wyników. Powiązanie badań z praktyką, aspekty badań stosowanych. Opracowanie indywidualne metodyki prowadzonych badań. Omawianie, etapowo, otrzymanych wyników badań. Pisanie i redagowanie poszczególnych rozdziałów pracy magisterskiej.	2	8
2. Opracowanie indywidualne metodyki prowadzonych badań. Omawianie, etapowo, otrzymanych wyników badań. Pisanie i redagowanie poszczególnych rozdziałów pracy magisterskiej.	3	10
3. Omawianie, etapowo, otrzymanych wyników badań. Pisanie i redagowanie poszczególnych rozdziałów pracy magisterskiej.	4	12

Metody uczenia się	Konsultacje z promotorem pracy, dyskusja, prezentacja multimedialna, analiza tekstów z dyskusją, analiza materiałów źródłowych, przygotowanie projektu - w zależności od wybranej Katedry				
Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu
	PRACA DYPLMOWA				EP1,EP2,EP3,EP4,EP5,EP7,EP8
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)				EP1,EP2,EP5,EP6,EP7,EP8
Forma i warunki zaliczenia	Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę na podstawie zatwierdzonych, ustalonych na każdy semestr fragmentów postępowania badawczego, oraz przedłożenia napisanej pracy magisterskiej.				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena na podstawie prezentacji wyników prowadzonych badań własnych oraz opracowanych kolejnych części manuskryptu.				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	2	seminarium		Ważona	
	2	seminarium [seminarium]	zaliczenie z oceną		1,00
	3	seminarium		Ważona	
	3	seminarium [seminarium]	zaliczenie z oceną		1,00
	4	seminarium		Ważona	
4	seminarium [seminarium]	zaliczenie z oceną		1,00	
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		350			
Liczba punktów ECTS		14			

SYLABUS

Nazwa przedmiotu: statystyka i modelowanie w naukach o środowisku (OGÓLNOUCZELNIANE)	Kod przedmiotu: US119AIIJ2451_10S
--	---

Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego
--

Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne	Profil kształcenia: ogólnoakademicki	Specjalność:
---	--	--------------

Rok: 1	Semestr: 2	Status przedmiotu: obowiązkowy	Język przedmiotu: semestr: 2 - język polski
------------------	----------------------	--	---

Koordynator przedmiotu:	dr hab. inż. PRZEMYSŁAW ŚMIETANA
-------------------------	----------------------------------

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student dzięki opanowaniu podstaw analizy systemowej rozumie lepiej podstawy funkcjonowania układów żywych. Zna podstawy matematycznego opisu rzeczywistości przyrodniczej w postaci modeli formalnych.	K_W01 K_W02
	2	EP2	Zna i rozumie wartość modeli w prognozowaniu.	K_W04
	3	EP3	Zna ograniczenia opisu rzeczywistości modelem warunkowane jego jakością.	K_W05
umiejętności	1	EP4	Potrafi stosować identyfikacje systemów. Umie analizować problemy funkcjonowania układów żywych poprzez dobranie odpowiedniego modelu znając jednocześnie jego ograniczenia.	K_U01 K_U03
	2	EP5	Potrafi wykorzystywać metody matematyczne do budowy modeli formalnych. Wykorzystuje modele celem prognozowania.	K_U01 K_U07
	3	EP6	Analizuje i rozwiązuje problemy z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego w oparciu o metody statystyczne i symulacje komputerowe.	K_U01 K_U07
kompetencje społeczne	1	EP7	Jest gotów do racjonalnego wykonywania powierzonych mu zadań poprzez świadomość systemowego kształtu rzeczywistości i umiejętność identyfikacji systemów	K_K03 K_K05
	2	EP8	Jest gotów do ciągłego doksztalcania się	K_K02

TREŚCI PROGRAMOWE

TREŚCI PROGRAMOWE	Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: statystyka i modelowanie w naukach o środowisku		
Forma zajęć: wykład		
1. Systemowość układów biologicznych. Identyfikacja systemów. Rodzaje i cechy modeli.	2	1
2. Modele nieformalne i ocena ich jakości	2	1
3. Matematyczne i statystyczne podstawy analizy systemowej	2	1
4. Wnioskowanie statystyczne w modelowaniu	2	1
5. Wykorzystanie metod statystycznych w modelowaniu (porównania szeregów dwu i wielocechowych)	2	1
6. Wykorzystanie metod statystycznych w modelowaniu (wieloczynnikowa analiza wariancji)	2	1
7. Wykorzystanie metod statystycznych w modelowaniu (porównania wskaźników bioróżnorodności)	2	1
8. Modelowy opis tempa wzrostu osobniczego. Modele opisu śmiertelności	2	1

9. Modele wzrostu populacji. Modele konkurencji międzygatunkowej		2	1		
10. Wykorzystanie programowania w języku R i użyteczność środowiska R w badaniach modelowych w Ochronie Środowiska.		2	1		
Forma zajęć: ćwiczenia					
1. Procesy zbierania i obróbki danych statystycznych do badań modelowych. Pobieranie prób do badań modelowych.		2	3		
2. Praktyczne podstawy identyfikacji systemów. Dobór kryteriów identyfikacji. Konstrukcja modelu systemowego.		2	2		
3. Wykorzystanie podstawowych metod matematycznych w modelowaniu. Zastosowanie macierzy i rachunku różniczkowego.		2	3		
4. Zależności funkcyjne w badaniach modelowych. Dobór regresji liniowe i nieliniowe. Zastosowanie kowariancji		2	4		
5. Badanie różnic pomiędzy szeregami dwucechowymi i równaniami regresji		2	4		
6. Modele wzrostu. Budowa modelu tempa wzrostu osobniczego von Bertalanffy'ego		2	4		
7. Wieloczynnikowa analiza wariancji. Zastosowanie i wnioskowanie.		2	3		
8. Analiza porównawcza wskaźników zróżnicowania gatunkowego. Modele biocenoz		2	2		
Metody uczenia się	Praca indywidualna i w zespołach, Prezentacja multimedialna, analiza gotowych przykładów z dyskusją, rozwiązywanie zadań, Opracowanie projektu				
Metody weryfikacji efektów uczenia się			Nr efektu uczenia się z sylabusu		
	KOLOKWIUM		EP1,EP2,EP3		
	PROJEKT		EP2,EP3,EP4,EP5,EP7		
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)		EP4,EP5,EP6,EP8		
Forma i warunki zaliczenia	Zaliczenie z ćwiczeń - uzyskiwane na podstawie obecności i ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie semestru za określone działania i prace studenta, w tym kolokwia zaliczeniowe.				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena z przedmiotu ustalana na podstawie oceny końcowej z wykładów i ćwiczeń w stosunku 1:1				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	2	statystyka i modelowanie w naukach o środowisku		Ważona	
	2	statystyka i modelowanie w naukach o środowisku [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		0,50
	2	statystyka i modelowanie w naukach o środowisku [wykład]	zaliczenie z oceną		0,50
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

SYLABUS

Moduł: Blok wybieralny III [moduł]			
Nazwa przedmiotu: szata roślinna Pomorza Zachodniego (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2456_30S
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego			
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki	Specjalność:
Rok: 2	Semestr: 3	Status przedmiotu: fakultatywny	Język przedmiotu: semestr: 3 - język polski
Koordinator przedmiotu:	dr MONIKA MYŚLIWY		

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student zna i rozumie geograficzno-siedliskowe uwarunkowania szaty roślinnej Pomorza Zachodniego, wskazuje jej cechy wyróżniające, zna gatunki roślin naczyniowych i zbiorowiska roślinne specyficzne dla tego regionu oraz problemy ich ochrony. Wymienia i klasyfikuje formy ochrony obszarowej występujące w województwie zachodniopomorskim.	K_W01 K_W05
	2	EP2	Student zna i rozumie metody analizy flory regionalnych oraz zastosowanie diagnostycznych cech przystosowawczych roślin w fitoindykacji geobotanicznej.	K_W02
umiejętności	1	EP3	Student potrafi wykonać analizę flory regionalnej pod kątem zróżnicowania form życiowych, budowy anatomicznej, typu rozsiewania i zasięgu geograficznego oraz zastosować wymienione skale jakościowe do oceny stanu i przemian roślinności. Potrafi współdziałać w grupie, przyjmując w niej rolę lidera lub członka.	K_U03 K_U05 K_U10
	2	EP4	Student potrafi przygotować i przedstawić prezentację ustną na zadany temat, wykorzystując literaturę naukową oraz źródła elektroniczne. Podczas dyskusji posługuje się specjalistyczną terminologią.	K_U02
kompetencje społeczne	1	EP5	Student jest gotów do stałego uzupełniania wiedzy przyrodniczej oraz do uznawania jej znaczenia w rozwiązywaniu problemów badawczych i praktycznych.	K_K02
	2	EP6	Student jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy.	K_K05

TREŚCI PROGRAMOWE

	Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: szata roślinna Pomorza Zachodniego		
Forma zajęć: wykład		
1. Pomorze Zachodnie - uwarunkowania geograficzno-przyrodnicze.	3	2
2. Stan badań geobotanicznych w regionie. Specyfika flory roślin naczyniowych Pomorza Zachodniego, zróżnicowanie taksonomiczne, charakterystyka geograficzna, pochodzenie.	3	2
3. Potencjalna roślinność naturalna a roślinność rzeczywista na tle podziału geobotanicznego, charakterystyka i zagrożenia. Podstawy fitoindykacji geobotanicznej.	3	4
4. Problemy ochrony przyrody na obszarze Pomorza Zachodniego.	3	2
Forma zajęć: ćwiczenia		
1. Specyfika flory roślin naczyniowych Pomorza Zachodniego: prezentacja wybranych gatunków roślin naczyniowych, charakterystyka geograficzna flory.	3	4

2. Analiza flor regionalnych: zróżnicowanie form życiowych, budowy anatomicznej, typu rozszewania i zasięgu geograficznego. Zastosowanie wymienionych klasyfikacji gatunków (skal jakościowych) do oceny stanu roślinności. Projekt.		3	8		
3. Charakterystyka przyrodnicza wybranych obiektów chronionych - prezentacje studentów.		3	3		
Metody uczenia się	Wykład z prezentacją multimedialną, pokaz, projekt, praca w grupie, praca z materiałami źródłowymi, analiza statystyczna, prezentacje studentów.				
Metody weryfikacji efektów uczenia się		Nr efektu uczenia się z sylabusu			
	KOŁOKWIUM	EP1,EP2			
	PREZENTACJA	EP4,EP5			
	PROJEKT	EP2,EP3,EP6			
Forma i warunki zaliczenia	Zaliczenie na ocenę. Zaliczenie wykładów na podstawie pisemnego kolokwium. Zaliczenie ćwiczeń na podstawie aktywnej pracy na zajęciach, wykonania projektu, przygotowania i przedstawienia prezentacji.				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena końcowa z przedmiotu wyliczana jest na podstawie oceny z wykładów i ćwiczeń w stosunku 1:1.				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	3	szata roślinna Pomorza Zachodniego		Arytmetyczna	
	3	szata roślinna Pomorza Zachodniego [wykład]	zaliczenie z oceną		
	3	szata roślinna Pomorza Zachodniego [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		50			
Liczba punktów ECTS		2			

S Y L A B U S

Nazwa przedmiotu: szkolenie BHP (INNE DO ZALICZENIA)				Kod przedmiotu: US119AIIJ2400_42S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego					
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:	
Rok: 1	Semestr: 1	Status przedmiotu: obowiązkowy		Język przedmiotu: semestr: 1 - język polski	
Koordinator przedmiotu:	dr MARIUSZ SIKORA				
EFEKTY UCZENIA SIĘ					
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu		Odniesienie do efektów dla programu
TREŚCI PROGRAMOWE					
				Semestr	Liczba godzin
Przedmiot:					
Forma zajęć:					
Metody uczenia się					
Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu
Forma i warunki zaliczenia					
Zasady wyliczania oceny z przedmiotu					
Metoda obliczania oceny końcowej					
Sem.	Przedmiot		Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
1	szkolenie BHP			Nieobliczana	
1	szkolenie BHP [wykład]		zaliczenie		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.			5		
Liczba punktów ECTS			0		

S Y L A B U S

Nazwa przedmiotu: szkolenie biblioteczne (INNE DO ZALICZENIA)				Kod przedmiotu: US119AIIJ3056_9S		
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego						
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:		
Rok: 1	Semestr: 1	Status przedmiotu: obowiązkowy		Język przedmiotu: semestr: 1 - język polski		
Koordinator przedmiotu:	mgr MARTA SZTARK-ŻUREK					
EFEKTY UCZENIA SIĘ						
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu		Odniesienie do efektów dla programu	
TREŚCI PROGRAMOWE				Semestr	Liczba godzin	
Przedmiot:						
Forma zajęć:						
Metody uczenia się						
Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu	
Forma i warunki zaliczenia						
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady wyliczania oceny z przedmiotu • 						
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot		Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	1	szkolenie biblioteczne			Nieobliczana	
	1	szkolenie biblioteczne [wykład]		zaliczenie		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		1				
Liczba punktów ECTS		0				

SYLABUS

Moduł: Blok wybieralny IV [moduł]				
Nazwa przedmiotu: środowiskowe zagrożenia związane z fauną bezkręgową (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2457_33S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 2	Semestr: 4	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 4 - język polski
Koordynator przedmiotu:	dr hab. inż. AGNIESZKA SZLAUER-ŁUKASZEWSKA			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student charakteryzuje wybrane grupy bezkręgowców wywołujących zagrożenia środowiskowe	K_W01 K_W04
	2	EP2	Student wyjaśnia przyczyny zagrożeń środowiskowych związanych z bezkręgowcami	K_W01 K_W02 K_W03 K_W04
umiejętności	1	EP3	Student umie rozpoznawać grupy taksonomiczne bezkręgowców wywołujących zagrożenia środowiskowe	K_U01
	2	EP4	Student umie dostrzegać i rozpoznawać przyczyny zagrożeń środowiskowych wywoływanych przez bezkręgowce	K_U01
kompetencje społeczne	1	EP5	Student jest świadomy istniejących zagrożeń środowiskowych związanych z bezkręgowcami	K_K04
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: środowiskowe zagrożenia związane z fauną bezkręgową				
Forma zajęć: wykład				
1. Zmiany środowiskowe wywołujące zagrożenia ze strony bezkręgowców			4	2
2. Rodzaje zagrożeń ze strony bezkręgowców			4	2
3. Biologia i ekologia wybranych gatunków obcych i inwazyjnych, gatunków szkodliwych gospodarczo, gatunków zagrażających życiu człowieka			4	6
Forma zajęć: ćwiczenia				
1. Cechy systematyczne i biologia wybranych bezkręgowców obcych i inwazyjnych			4	3
2. Cechy systematyczne wybranych bezkręgowców szkodliwych gospodarczo i ich wpływ na życie człowieka			4	3
3. Cechy systematyczne i biologia wybranych bezkręgowców zagrażających życiu człowieka			4	9
Metody uczenia się	Praktyczne zajęcia w laboratorium biologicznym, obserwacje mikroskopowe, wykonanie rysunków, oznaczanie bezkręgowców, praca z kluczami, Omówienie ustne i prezentacja multimedialna z zakresu prowadzonego ćwiczenia, Prezentacja multimedialna na podstawie autorskiego scenariusza wykładu			
Metody weryfikacji efektów uczenia się				Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOŁOKWIUM			EP1,EP2,EP4
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)			EP1,EP3,EP5

Forma i warunki zaliczenia	Obecność i aktywność na ćwiczeniach				
	Wykonanie zadań praktycznych powierzonych w czasie ćwiczeń				
	Zaliczenie pisemne, sprawdzające wiadomości z wykładów i ćwiczeń				
Zasady wyliczania oceny z przedmiotu					
Ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie semestru za określone działania i prace studenta.					
Ocena z przedmiotu jest wyliczana na podstawie oceny końcowej z ćwiczeń i wykładów w stosunku 1:1.					
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	4	środowiskowe zagrożenia związane z fauną bezkręgową		Arytmetyczna	
	4	środowiskowe zagrożenia związane z fauną bezkręgową [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
	4	środowiskowe zagrożenia związane z fauną bezkręgową [wykład]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

S Y L A B U S

Nazwa przedmiotu: techniki odnowy środowiska (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ3310_5S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 1	Semestr: 1	Status przedmiotu: obowiązkowy		Język przedmiotu: semestr: 1 - język polski
Koordynator przedmiotu:		dr hab. inż. ROBERT CZERNIAWSKI		
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student zna zagrożenia środowiska wodnego	K_W01 K_W04
	2	EP2	Student zna metody ochrony i restauracji obiektów wodnych i ich środowiska	K_W06
	3	EP3	Student wymienia i opisuje główne źródła przekształceń oraz degradacji gleb i gruntów oraz krajobrazu.	K_W03
	4	EP4	Student omawia procesy rekultywacji, renaturyzacji i rewaloryzacji środowiska.	K_W04
umiejętności	1	EP5	Student potrafi rozpoznać zagrożenia środowiska wodnego	K_U10
	2	EP6	Student potrafi dokonać wyboru odpowiednich metod służących ochronie i odnowie środowiska wodnego	K_U01 K_U07
	3	EP7	Student potrafi wykorzystać właściwą metodę do sformułowania specyfikacji i rozwiązywania prostych zadań inżynierskich z zakresu ochrony i inżynierii środowiska wodnego	K_U08
	4	EP8	Student potrafi wykonać projekt rekultywacji jeziora i renaturyzacji rzeki	K_U08 K_U09
	5	EP9	Student potrafi sporządzić założenia do projektowania przepławek dla ryb oraz wykonać projekt sztucznych tarlisk dla ryb	K_U08
	6	EP10	Student potrafi porównać typy i kierunki przekształceń środowiska glebowego.	K_U11
	7	EP11	Student potrafi formułować przyczyny degradacji gleb i planować przedsięwzięcia związane z ich odnową.	K_U10
kompetencje społeczne	1	EP12	Student ma świadomość konieczności podnoszenia własnych kompetencji w rozwiązywaniu realnych problemów wynikających z zagrożeń wód i ekosystemów lądowych	K_K06
	2	EP13	Student ma świadomość znaczenia wiedzy w wyborze odpowiednich metod i planowaniu procesu odnowy zdegradowanego środowiska.	K_K06
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: techniki odnowy środowiska				
Forma zajęć: wykład				

1. Uwarunkowania wyboru kierunku rekultywacji wód.	1	2
2. Klasyfikacja wód przeznaczonych do rekultywacji.	1	2
3. techniki odnowy środowiska w gospodarce leśnej	1	8
4. techniki ochrony zagrożonych ekosystemów nieleśnych	1	10
5. Metody restauracji rzek ze szczególnym uwzględnieniem udroźnienia rzek i budowy sztucznych tarlisk.	1	2
6. Biomanipulacja ekologiczna jako metoda rekultywacji wód	1	2
7. Chemiczne metody rekultywacji wód.	1	2
8. Typy i kierunki przekształceń środowiska glebowego - geomechaniczne, hydrologiczne, chemiczne, fizykomechaniczne	1	2
Forma zajęć: ćwiczenia		
1. Zagrożenia, degradacja i przekształcenia wód podziemnych, zbiorników i cieków wodnych	1	2
2. Zanieczyszczenia chemiczne środowiska wodnego	1	2
3. Metody poprawy jakości wód podziemnych.	1	2
4. Zasady ochrony zbiorników i cieków wodnych	1	2
5. Metody rekultywacji zbiorników i cieków wodnych	1	2
6. Techniczne i ekologiczne działania umożliwiające renaturyzację wód.	1	2
7. Wymagania przyrodnicze, ograniczenia i skutki renaturyzacji wód	1	3
Forma zajęć: zajęcia terenowe		
1. Główne źródła przekształceń oraz degradacji gleb i gruntów oraz krajobrazu.	1	3
2. Technologie remediacji i rekultywacji gleb. Bioremediacja, Fitoremediacja, Biostymulacja;	1	3
3. Rekultywacja i rewaloryzacja środowiska. Rekonstrukcja, konserwacja i kreacja krajobrazu na obszarach zdegradowanych.	1	3
4. Rośliny wodne w odnowie środowiska i renaturyzacji wód	1	3
5. Rośliny lądowe w odnowie środowiska i renaturyzacji wód i gleb	1	3
Metody uczenia się	prezentacja multimedialna, praca w grupach, samodzielne wykonywanie obliczeń	
Metody weryfikacji efektów uczenia się		Nr efektu uczenia się z sylabusu
	EGZAMIN USTNY	EP1,EP10,EP11,EP2,EP3,EP4,EP5,EP6,EP7
	KOLOKWIMUM	EP1,EP10,EP11,EP2,EP3,EP4,EP5,EP6
	SPRAWDZIAN	EP1,EP10,EP11,EP2,EP3,EP4,EP5,EP6
	PROJEKT	EP12,EP13,EP7,EP8,EP9
Forma i warunki zaliczenia	Egzamin ustny zaliczenie wykładów: egzamin ustny- dłuższa wypowiedź , obejmuje wiedzę z wykładów oraz zalecanej literatury, zaliczenie ćwiczeń: na podstawie wykonanego projektu sprawdzianów i kolokwium	
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu	
	Ocena końcowa z przedmiotu: 75% oceny z egzaminu i 25% oceny z ćwiczeń	

	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
Metoda obliczania oceny końcowej	1	techniki odnowy środowiska		Ważona	
	1	techniki odnowy środowiska [zajęcia terenowe]	zaliczenie z oceną		0,15
	1	techniki odnowy środowiska [wykład]	egzamin		0,70
	1	techniki odnowy środowiska [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		0,15
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		125			
Liczba punktów ECTS		5			

SYLABUS

Nazwa przedmiotu: technologie bioenergetyczne (KIERUNKOWE)	Kod przedmiotu: US119AIIJ2451_6S
--	--

Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego
--

Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne	Profil kształcenia: ogólnoakademicki	Specjalność:
---	--	--------------

Rok: 1	Semestr: 1	Status przedmiotu: obowiązkowy	Język przedmiotu: semestr: 1 - język polski
------------------	----------------------	--	---

Koordynator przedmiotu:	dr hab. inż. PRZEMYSŁAW ŚMIETANA
-------------------------	----------------------------------

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	ma wiedzę w zakresie najważniejszych problemów z zakresu technologii bioenergetycznych oraz zna powiązania problemu stosowania technologii bioenergetycznych z innymi dyscyplinami przyrodniczymi.	K_W01 K_W04
	2	EP2	zna typowe technologie chroniące środowisko oraz technologie bioenergetyczne	K_W07 K_W09
	3	EP3	rozumie związki między osiągnięciami w zakresie technologii bioenergetycznych a możliwościami ich wykorzystania w życiu społecznogospodarczym z uwzględnieniem zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej	K_W06 K_W09
umiejętności	1	EP4	potrafi zaplanować i wykonać doświadczenie oraz analizy wykorzystując poznane metody badawcze,	K_U03 K_U07
	2	EP5	potrafi prawidłowo interpretować wyniki badań i wyciągać wnioski w świetle dostępnych danych literaturowych i internetowych	K_U01
	3	EP6	potrafi dobrać odpowiednią metodę w celu rozwiązania prostych zadań inżynierskich z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego	K_U07 K_U08
kompetencje społeczne	1	EP7	jest gotów myśleć kreatywnie i działać w sposób przedsiębiorczy	K_K02 K_K04 K_K05
	2	EP8	ma świadomość ważności pozatechnicznych aspektów i skutków działalności inżynierskiej, w tym jej wpływu na środowisko i związanej z tym odpowiedzialności za podejmowane decyzje	K_K06 K_K07

TREŚCI PROGRAMOWE	Semestr	Liczba godzin
--------------------------	---------	---------------

Przedmiot: technologie bioenergetyczne
--

Forma zajęć: wykład
----

1. Światowy kryzys energetyczny.	1	2
2. Nieodnawialne źródła energii na świecie i w Polsce.	1	2
3. Podstawowe odnawialne źródła energii na świecie i w Polsce.	1	4
4. Energia słoneczna, wodna i geotermalna. Zalety i wady.	1	4
5. Energetyka jądrowa.	1	4
6. Energia wodoru jako technologia przyszłości, zalety i wady	1	4

7. Energia biomasy.	1	6			
8. Strategia rozwoju energii odnawialnej	1	4			
Forma zajęć: ćwiczenia					
1. Podstawowe pojęcia. Struktura pozyskania energii ze źródeł odnawialnych w krajach UE. Biomasa	1	2			
2. Wartość opałowa biomasy. Rodzaje biomasy i jej właściwości. Badanie zależności pomiędzy wartością opałową biomasy a stopniem jej wilgotności.	1	5			
3. Przegląd ważniejszych gatunków roślin energetycznych - rośliny zawierające skrobię, sacharozę, rośliny oleiste, przykłady drzew, krzewów i gatunków traw energetycznych. Wykorzystanie. Skład chemiczny a wartość energetyczna	1	6			
4. Biopaliwa - I, II, III i IV generacji, charakterystyka, przykłady. Oznaczanie masy biofrakcji w odpadach na podstawie składu morfologicznego.	1	4			
5. Technologie biogazu pozyskiwanego z odpadów komunalnych. Sporządzanie bilansu materiałowego surowców i produktów dla systemu DRANCO	1	4			
6. Systemy wytwarzania biogazu rolniczego. Obliczenia technologiczne - określenie zapotrzebowania na substraty potrzebne do produkcji biogazu.	1	4			
7. Technologie biodiesla i bioetanolu. Instalacje technologiczne. Sporządzanie bilansu materiałowego surowców i produktów. Zaliczenie ćwiczeń.	1	5			
Metody uczenia się	prezentacja multimedialna, praca w grupach, wykonywanie doświadczeń rozwiązywanie zadań				
Metody weryfikacji efektów uczenia się		Nr efektu uczenia się z sylabusu			
	EGZAMIN PISEMNY	EP1,EP2,EP3,EP5			
	KOLOKWIMUM	EP1,EP2,EP3,EP5,EP6			
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)	EP4,EP5,EP6,EP7,EP8			
Forma i warunki zaliczenia	Egzamin pisemny - obejmujący wiedzę z wykładów oraz zalecanej literatury. Zaliczenie z ćwiczeń - uzyskiwane na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie semestru za określone działania i prace studenta, w tym kolokwia zaliczeniowe.				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena z przedmiotu ustalana na podstawie oceny końcowej z wykładów (egzamin) i ćwiczeń w stosunku 1:1.				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	1	technologie bioenergetyczne		Ważona	
	1	technologie bioenergetyczne [wykład]	egzamin		0,50
	1	technologie bioenergetyczne [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		0,50
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		125			
Liczba punktów ECTS		5			

S Y L A B U S

Nazwa przedmiotu: technologie stosowane w ochronie środowiska (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2451_7S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 1	Semestr: 1	Status przedmiotu: obowiązkowy		Język przedmiotu: semestr: 1 - język polski
Koordynator przedmiotu:		dr hab. IZABELLA RZAŁD		
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student zna i rozróżnia techniki i technologie stosowane w ochronie i inżynierii środowiska, w tym cykl życia urządzeń, obiektów i systemów technicznych oraz zna powiązania stosowania technik i technologii z innymi dyscyplinami przyrodniczymi i dyscyplinami przyrodniczymi	K_W01 K_W09
	2	EP2	Student rozpoznaje związki między osiągnięciami w zakresie technologii stosowanymi w ochronie i inżynierii środowiska a możliwościami ich wykorzystania w życiu społeczno-gospodarczym z uwzględnieniem zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej	K_W05 K_W06
umiejętności	1	EP3	Student potrafi zaplanować i wykonać doświadczenia, analizy laboratoryjne lub obserwacje terenowe	K_U07 K_U11
	2	EP4	Student potrafi zaprojektować i wykonać prosty system wykorzystujący technologie stosowane w ochronie i inżynierii środowiska	K_U03 K_U08
	3	EP5	Student potrafi dokonać krytycznej oceny przydatności technologii stosowanych w ochronie środowiska	K_U01 K_U10
kompetencje społeczne	1	EP6	Student ma świadomość pozatechnicznych aspektów i skutków działalności inżynierskiej oraz jej wpływu na środowisko przyrodnicze	K_K04 K_K07
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: technologie stosowane w ochronie środowiska				
Forma zajęć: wykład				
1. Technologie stosowane w uzdatnianiu wody i oczyszczaniu ścieków			1	5
2. Technologie stosowane w ochronie powietrza i oczyszczaniu gazów			1	5
3. Technologie stosowane w ochronie i rekultywacji gleb			1	5
4. Technologie stosowane w utylizacji i zagospodarowaniu odpadów komunalnych i przemysłowych			1	5
5. Technologie stosowane w pozyskiwaniu konwencjonalnych i alternatywnych źródeł energii			1	5
6. Rola metod biotechnologicznych w ochronie środowiska			1	5
Forma zajęć: laboratorium				
1. Technologie uzdatniania wody			1	3
2. Technologie oczyszczania ścieków komunalnych			1	3

3. Technologie oczyszczania ścieków przemysłowych	1	3			
4. Utylizacja i zagospodarowanie osadów ściekowych	1	3			
5. Techniki i metody usuwania i zagospodarowania zanieczyszczeń gazowych	1	3			
6. Technologie ochrony gleb; metody ochrony środowiska glebowego i gruntowo- wodnego przed zanieczyszczeniem substancjami ropopochodnymi	1	3			
7. Techniki i technologie stosowane w unieszkodliwianiu odpadów komunalnych	1	3			
8. Pozyskiwanie i możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii	1	3			
9. Wykorzystanie metod biotechnologicznych w ochronie środowiska	1	2			
10. Badania ekotoksykologiczne zanieczyszczeń	1	2			
11. Badania biodegradacji	1	2			
Forma zajęć: zajęcia terenowe					
1. Struktura i funkcjonowanie, w tym urządzenia i procesy stosowane w stacji uzdatniania wody i/lub oczyszczalni ścieków	1	5			
2. Struktura i funkcjonowanie, w tym urządzenia i procesy stosowane w elektrowni, elektrociepłowni i/ lub zakładzie związanym z pozyskiwaniem i wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	1	5			
3. Struktura i funkcjonowanie, w tym urządzenia i procesy stosowane w zakładzie utylizacji i zagospodarowania odpadów komunalnych i/ lub przemysłowych	1	5			
Metody uczenia się	Analizy laboratoryjne, prezentacje multimedialne, praca indywidualna i w zespołach, wykonywanie doświadczeń				
Metody weryfikacji efektów uczenia się		Nr efektu uczenia się z sylabusu			
	EGZAMIN PISEMNY	EP1,EP2			
	KOŁOKWIUM	EP1,EP2,EP5			
	PROJEKT	EP2,EP4,EP5,EP6			
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)	EP2,EP3,EP5,EP6			
Forma i warunki zaliczenia	Egzamin pisemny Zaliczenie wykładów obejmuje wiedzę z wykładów oraz zalecanej literatury Ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie semestru z kolokwium, projektu i sprawozdań z zajęć praktycznych.				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena końcowa koordynatora przedmiotu wyliczana jest jako średnia arytmetyczna z ocen z ćwiczeń i egzaminu. Przy ustalaniu ocen zastosowanie mają zasady przyjęte w Regulaminie Studiów Uniwersytetu Szczecińskiego art. 42 i i art. 58 pkt. 2.				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	1	technologie stosowane w ochronie środowiska		Arytmetyczna	
	1	technologie stosowane w ochronie środowiska [zajęcia terenowe]	zaliczenie z oceną		
	1	technologie stosowane w ochronie środowiska [laboratorium]	zaliczenie z oceną		
	1	technologie stosowane w ochronie środowiska [wykład]	egzamin		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		150			
Liczba punktów ECTS		6			

S Y L A B U S

Moduł: Blok wybieralny VIII [moduł]				
Nazwa przedmiotu: wpływ czynników środowiskowych na genom i epigenom (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ3323_39S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 2	Semestr: 4	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 4 - język polski
Koordynator przedmiotu:	dr MAGDALENA ACHREM			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student wyjaśnia działanie czynników mutagennych na powstawanie mutacji i ich skutki	K_W01 K_W02 K_W05
	2	EP2	Student wyjaśnia wpływ mechanizmów epigenetycznych na regulację ekspresji genów	K_W02 K_W05
	3	EP3	Student wymienia techniki wykorzystywane w badaniach epigenetycznych i ocenie mutagenności	K_W02
umiejętności	1	EP4	Student przeprowadza doświadczenia samodzielnie lub w grupie, analizuje ich wyniki i wyciąga wnioski	K_U05 K_U07
kompetencje społeczne	1	EP5	Student rozumie potrzebę ukierunkowanego rozwijania własnej aktywności poznawczej i wykazuje odpowiedzialność za prowadzone doświadczenie	K_K01 K_K02
	2	EP6	Student rozumie potrzebę pogłębiania wiedzy z zakresu mutagenyzy środowiskowej i epigenetyki	K_K01 K_K02
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: wpływ czynników środowiskowych na genom i epigenom				
Forma zajęć: wykład				
1. Wprowadzenie do mutagenyzy środowiskowej			4	1
2. Indukowanie mutacji i mutacje spontaniczne.			4	2
3. Typy mutacji. Mutacje genowe i chromosomowe			4	2
4. Możliwość badania potencjalnej mutagenności środowiska			4	1
5. Epigenetyka- podstawowe pojęcia			4	1
6. Mechanizmy epigenetyczne regulujące aktywność genów			4	2
7. Oddziaływanie środowiska na epigenom			4	1
Forma zajęć: laboratorium				
1. Testy do oceny mutagenności zanieczyszczeń środowiska.			4	3
2. Rośliny wyższe w badaniach mutagenności i genotoksyczności			4	4
3. Wykorzystanie testu mikrojądrowego do badania genotoksyczności.			4	4
4. Wykrywanie mutacji genowych.			4	4

Metody uczenia się	Metody podające (wykład informacyjny: prezentacja multimedialna), Metody praktyczne (ćwiczenia laboratoryjne: wykonywanie doświadczeń, praca samodzielna i w grupach), Metody problemowe (wykład konwersatoryjny)				
Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOŁOKWIUM				EP1,EP2,EP3
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)				EP4,EP5,EP6
Forma i warunki zaliczenia	Zaliczenie z oceną (ZO) Warunkiem uzyskania zaliczenia jest: 1. Aktywność na zajęciach laboratoryjnych i zaliczenie kolokwiów z treści przedstawionych na zajęciach laboratoryjnych 2. Pozytywna ocena zaliczenia treści wykładowych 3. Warunkiem przystąpienia do zaliczenia wykładu jest zaliczenie laboratorium				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena końcowa z przedmiotu wyliczana jest na podstawie średniej arytmetycznej z ocen z laboratorium i zaliczenia treści wykładów				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	4	wpływ czynników środowiskowych na genom i epigenom		Arytmetyczna	
	4	wpływ czynników środowiskowych na genom i epigenom [laboratorium]	zaliczenie z oceną		
	4	wpływ czynników środowiskowych na genom i epigenom [wykład]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

SYLABUS

Moduł: Blok wybieralny III [moduł]				
Nazwa przedmiotu: wybrane zagadnienia z biogeografii (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2456_29S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 2	Semestr: 3	Status przedmiotu: fakultatywny		Język przedmiotu: semestr: 3 - język polski
Koordynator przedmiotu:	dr hab. AGNIESZKA GRINN-GOFRON			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student wymienia i charakteryzuje najważniejsze formacje roślinne świata oraz wpływ człowieka na ich stan, rozumie mechanizmy kształtowania się zasięgów roślin i zwierząt, zna elementy geograficzne we florze Polski.	K_W01 K_W05
	2	EP2	Student opisuje najważniejsze metody badawcze w biogeografii.	K_W02
umiejętności	1	EP3	Student analizuje zagrożenia w układzie formacji roślinnych na Ziemi oraz wpływ czynników naturalnych i człowieka na rozmieszczenie roślin i zwierząt. Potrafi zaproponować działania dotyczące zachowania zasobów przyrodniczych. Weryfikuje przynależność gatunków do elementów geograficznych.	K_U03 K_U10
	2	EP4	Student wykorzystuje literaturę polską i obcojęzyczną z zakresu biogeografii oraz źródła internetowe i przygotowuje wystąpienie na zadany temat, posługując się specjalistyczną terminologią. Pracuje samodzielnie i w zespole.	K_U02 K_U05
kompetencje społeczne	1	EP5	Student ma świadomość potrzeby ciągłej aktualizacji i uzupełniania wiedzy przyrodniczej i jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów z zakresu ochrony i inżynierii środowiska przyrodniczego. Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy.	K_K02 K_K05
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: wybrane zagadnienia z biogeografii				
Forma zajęć: wykład				
1. Wprowadzenie do biogeografii: cele, zadania, metody badawcze.			3	2
2. Państwa roślinne i zwierzęce. Charakterystyka geograficzna flory roślin naczyniowych Polski.			3	4
3. Formacje roślinne świata - charakterystyka i zagrożenia.			3	4
Forma zajęć: ćwiczenia				
1. Typologia procesów dyspersyjnych, sposoby rozsiewania u roślin, przykłady gatunków - indywidualna praca z materiałem roślinnym - obserwacje makro- i mikroskopowe, identyfikacja diaspor.			3	3

2. Typologia zasięgów ze względu na ich wielkość (endemity i kosmopolity) oraz podobne umiejscowienie i przebieg linii kresowych (elementy zasięgowe). Przegląd gatunków należących do poszczególnych elementów geograficznych - indywidualna praca z materiałem roślinnym, identyfikacja gatunków na podstawie cech diagnostycznych.		3	5		
3. Charakterystyka najważniejszych czynników abiotycznych i biotycznych, warunkujących rozmieszczenie roślin i zwierząt na Ziemi; wpływ czynnika antropogenicznego na rozmieszczenie roślin i zwierząt. Projekty studenckie.		3	7		
Metody uczenia się	Wykład z prezentacją multimedialną, praca indywidualna i w grupach z użyciem materiałów źródłowych, praca indywidualna z materiałem roślinnym, opracowanie i prezentacja projektu.				
Metody weryfikacji efektów uczenia się			Nr efektu uczenia się z sylabusu		
	KOŁOKWIUM		EP1,EP2,EP3		
	PROJEKT		EP4,EP5		
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)		EP3,EP4,EP5		
Forma i warunki zaliczenia	Zaliczenie wykładów na podstawie pisemnego kolokwium; zaliczenie ćwiczeń na podstawie aktywnej pracy na zajęciach, ocen z zadań cząstkowych oraz projektów.				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena z przedmiotu jest wyliczana na podstawie oceny końcowej z ćwiczeń i wykładów w stosunku 1:1.				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	3	wybrane zagadnienia z biogeografii		Arytmetyczna	
	3	wybrane zagadnienia z biogeografii [wykład]	zaliczenie z oceną		
	3	wybrane zagadnienia z biogeografii [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		50			
Liczba punktów ECTS		2			

SYLABUS

Moduł: Blok wybieralny VI [moduł]				
Nazwa przedmiotu: wykorzystanie roślin w medycynie i gospodarce (KIERUNKOWE)			Kod przedmiotu: US119AIIJ2456_36S	
Nazwa kierunku: ochrona i inżynieria środowiska przyrodniczego				
Forma studiów: II stopnia mgr inż., stacjonarne		Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Specjalność:
Rok: 2	Semestr: 4	Status przedmiotu: fakultatywny	Język przedmiotu: semestr: 4 - język polski	
Koordinator przedmiotu:	dr hab. BEATA BOSIACKA			
EFEKTY UCZENIA SIĘ				
Kategoria	Lp	KOD	Opis efektu	Odniesienie do efektów dla programu
wiedza	1	EP1	Student zna gatunki roślin użytkowych pozyskiwanych ze stanu naturalnego oraz wybrane rośliny użytkowe pozyskiwane z upraw, wskazuje ich siedliska i właściwości	K_W01 K_W03
	2	EP2	Rozumie wpływ działalności człowieka na naturalne zasoby roślin użytkowych, zna ich zagrożenia i dobiera odpowiednie sposoby ochrony.	K_W01 K_W04
umiejętności	1	EP3	Student potrafi wykorzystać poznane metody badań oraz dane literaturowe do oceny zasobów roślin użytkowych. Potrafi zaproponować działania dotyczące zachowania zasobów przyrodniczych.	K_U01 K_U03 K_U09
	2	EP4	Potrafi zaobserwować i wskazać cechy diagnostyczne gatunków, rozpoznaje wybrane surowce roślinne.	K_U01
kompetencje społeczne	1	EP5	Jest gotów do ciągłego dokształcania się i aktualizacji wiedzy w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego oraz do uznawania ważności wiedzy w rozwiązywaniu problemów i do krytycznej oceny odbieranych treści.	K_K01 K_K02
	2	EP6	Jest świadomy odpowiedzialności za podejmowane decyzje i stan środowiska przyrodniczego, jest gotów do inicjowania działań związanych z jego ochroną oraz myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy.	K_K04 K_K05
TREŚCI PROGRAMOWE			Semestr	Liczba godzin
Przedmiot: wykorzystanie roślin w medycynie i gospodarce				
Forma zajęć: wykład				
1. 1Znaczenie roślin użytkowych dla człowieka i ich wykorzystanie na przestrzeni dziejów. Pochodzenie, pozyskiwanie i przygotowanie surowców roślinnych.			4	2
2. Gatunki roślin użytkowych: występowanie, siedliska, zasoby, ograniczenia w pozyskiwaniu surowców roślinnych, ochrona gatunkowa roślin; surowce roślinne - właściwości i wykorzystanie.			4	8
Forma zajęć: ćwiczenia				
1. Wybrane gatunki roślin wykorzystywane w gospodarce - uprawiane i dziko rosnące w Polsce i na świecie; charakterystyka i możliwości ich wykorzystania; rozpoznawanie i oznaczanie gatunków na podstawie cech makro- i mikroskopowych, praca indywidualna z materiałem roślinnym, obserwacja przy użyciu binokularów			4	10
2. Wybrane rośliny o właściwościach leczniczych; przegląd gatunków i surowców roślinnych zawierających: śluzę, kwasy organiczne, alkaloidy, glikozydy; charakterystyka i możliwości ich wykorzystania; rozpoznawanie i oznaczanie gatunków na podstawie cech makro- i mikroskopowych, praca indywidualna z materiałem roślinnym, obserwacja przy użyciu binokularów			4	5
Metody uczenia się	Wykład z prezentacją multimedialną, Pokaz, Praca indywidualna z materiałem roślinnym przy użyciu mikroskopów			

Metody weryfikacji efektów uczenia się					Nr efektu uczenia się z sylabusu
	KOŁOKWIUM				EP1,EP2
	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE (WERYFIKACJA POPRZEZ OBSERWACJĘ)				EP3,EP4,EP5,EP6
Forma i warunki zaliczenia	Zaliczenie ćwiczeń na podstawie obecności, aktywnej pracy na zajęciach, zaliczenia zadań praktycznych na ocenę. Zaliczenie wykładów na podstawie kolokwium.				
	Zasady wyliczania oceny z przedmiotu				
	Ocena końcowa z przedmiotu wyliczana jest na podstawie oceny z ćwiczeń i wykładów w stosunku 1:1.				
Metoda obliczania oceny końcowej	Sem.	Przedmiot	Rodzaj zaliczenia	Metoda obl. oceny	Waga do średniej
	4	wykorzystanie roślin w medycynie i gospodarce		Arytmetyczna	
	4	wykorzystanie roślin w medycynie i gospodarce [wykład]	zaliczenie z oceną		
	4	wykorzystanie roślin w medycynie i gospodarce [ćwiczenia]	zaliczenie z oceną		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		75			
Liczba punktów ECTS		3			

Dla studiów stacjonarnych

Tabela do wyliczenia łącznej liczby punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia

Nazwa przedmiotu	Liczba punktów ECTS dla przedmiotu	Zajęcia dydaktyczne (w godzinach)		Inne, konsultacje, egzamin (w godzinach)	Liczba godzin w bezpośrednim kontakcie nauczyciela akademickiego ze studentem	Liczba punktów ECTS w bezpośrednim kontakcie nauczyciela akademickiego ze studentem
		Razem wszystkie formy zajęć	Webinarium, wideokonferencja			
OGÓLNOUCZELNIANE						
Język obcy [moduł]	2	30		6	36	1.44
język angielski	2	30		6	36	1.44
język niemiecki	2	30		4	34	1.36
statystyka i modelowanie w naukach o środowisku	3	35		19	54	2.16
Ogółem: OGÓLNOUCZELNIANE	5	65		25	90	3,60
PODSTAWOWE						
ekotoksykologia	5	40		34	74	2.96
planowanie przestrzenne	3	30		17	47	1.88
polityka ochrony środowiska	5	40		35	75	3
Ogółem: PODSTAWOWE	13	110		86	196	7,84
KIERUNKOWE						
antropogeniczne przekształcenia szaty roślinnej	3	30		12	42	1.68
biotechnologia w ochronie środowiska	2	15		12	27	1.08
Blok wybieralny II [moduł]	2	25		7	32	1.28
ochrona ptaków w Polsce	2	25		7	32	1.28
bird protection in Poland	2	25		7	32	1.28
Blok wybieralny I [moduł]	2	25		13	38	1.52
ekologia molekularna	2	25		8	33	1.32
ekologia siedliskowa pasożytów	2	25		13	38	1.52
Blok wybieralny III [moduł]	2	25		10	35	1.4
szata roślinna Pomorza Zachodniego	2	25		7	32	1.28
wybrane zagadnienia z biogeografii	2	25		10	35	1.4
Blok wybieralny IV [moduł]	3	25		8	33	1.32
praktyczne wykorzystanie fauny wodnej	3	25		8	33	1.32
środowiskowe zagrożenia związane z fauną bezkręgową	3	25		8	33	1.32
Blok wybieralny V [moduł]	4	45		20	65	2.6
inżynieria ekologiczna wód płynących	4	45		19	64	2.56
akwakultura	4	45		20	65	2.6
Blok wybieralny VI [moduł]	3	25		23	48	1.92
wykorzystanie roślin w medycynie i gospodarce	3	25		23	48	1.92

rośliny drzewiaste i ich rola w biosferze	3	25		17	42	1.68
Blok wybieralny VII [moduł]	3	20		27	47	1.88
chemia morza i ekosystemów z wodami słonawymi	3	20		25	45	1.8
chemia naturalnych wód śródlądowych	3	20		27	47	1.88
Blok wybieralny VIII [moduł]	3	25		20	45	1.8
metody biologii molekularnej w ochronie środowiska	3	25		15	40	1.6
wpływ czynników środowiskowych na genom i epigenom	3	25		20	45	1.8
dokumentacja przyrodnicza w działalności gospodarczej	3	30		8	38	1.52
ekologia i ochrona zasobów torfowiskowych	2	25		8	33	1.32
fitosocjologia z elementami ochrony krajobrazu	5	50		14	64	2.56
inżynieria procesowa	3	45		12	57	2.28
mikrobiologia środowiskowa	4	45		19	64	2.56
monitoring środowiska	5	60		24	84	3.36
ocena zasobów przyrodniczych	3	25		12	37	1.48
podstawy zarządzania projektami badawczymi i komercjalizacji wyników badań	1	5		8	13	0.52
pracownia dyplomowa	12	30		54	84	3.36
projekty i plany ochrony przyrody	3	30		14	44	1.76
rekultywacja terenów zdegradowanych	4	35		25	60	2.4
seminarium	14	30		64	94	3.76
techniki odnowy środowiska	5	60		24	84	3.36
technologie bioenergetyczne	5	60		31	91	3.64
technologie stosowane w ochronie środowiska	6	75		24	99	3.96
Ogółem: KIERUNKOWE	102	865		493	1358	54,32
INNE DO ZALICZENIA						
szkolenie BHP	0	5		0	5	0.2
szkolenie biblioteczne	0	1		0	1	0.04
Ogółem: INNE DO ZALICZENIA	0	6		0	6	0,24

OGÓLNOUCZELNIANE	5	65		25	90	3,60
PODSTAWOWE	13	110		86	196	7,84
KIERUNKOWE	102	865		493	1358	54,32
INNE DO ZALICZENIA	0	6		0	6	0,24
Łącznie	120	1046		604	1650	66,00

Wykaz przedmiotów związanych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów

USWN-OiiŚP-O-II-S-19/20Z

L.p.	Wykaz przedmiotów	Punkty ECTS
1	antropogeniczne przekształcenia szaty roślinnej	3
2	biotechnologia w ochronie środowiska	2
3	Blok wybieralny II [moduł] (bird protection in Poland, ochrona ptaków w Polsce)	2
4	Blok wybieralny I [moduł] (ekologia molekularna, ekologia siedliskowa pasożytów)	2
5	Blok wybieralny III [moduł] (wybrane zagadnienia z biogeografii, szata roślinna Pomorza Zachodniego)	2
6	Blok wybieralny IV [moduł] (praktyczne wykorzystanie fauny wodnej, środowiskowe zagrożenia związane z fauną bezkręgową)	3
7	Blok wybieralny V [moduł] (akwakultura, inżynieria ekologiczna wód płynących)	4
8	Blok wybieralny VI [moduł] (wykorzystanie roślin w medycynie i gospodarce, rośliny drzewiaste i ich rola w biosferze)	3
9	Blok wybieralny VII [moduł] (chemia morza i ekosystemów z wodami słonawymi, chemia naturalnych wód śródłądowych)	3
10	Blok wybieralny VIII [moduł] (metody biologii molekularnej w ochronie środowiska, wpływ czynników środowiskowych na genom i epigenom)	3
11	dokumentacja przyrodnicza w działalności gospodarczej	3
12	ekologia i ochrona zasobów torfowiskowych	2
13	ekotoksykologia	5
14	fitosocjologia z elementami ochrony krajobrazu	5
15	inżynieria procesowa	3
16	mikrobiologia środowiskowa	4
17	monitoring środowiska	5
18	ocena zasobów przyrodniczych	3
19	podstawy zarządzania projektami badawczymi i komercjalizacji wyników badań	1
20	pracownia dyplomowa	12
21	projekty i plany ochrony przyrody	3
22	rekultywacja terenów zdegradowanych	4
23	seminarium	14
24	statystyka i modelowanie w naukach o środowisku	3
25	techniki odnowy środowiska	5
26	technologie bioenergetyczne	5
27	technologie stosowane w ochronie środowiska	6
Ogółem:		110
Wynik wyrażony w procentach:*		92%

* odniesienie do liczby punktów ECTS (I stopień 180; II stopień 120, jednolite studia magisterskie 300))